

Informazioni su questo libro

Si tratta della copia digitale di un libro che per generazioni è stato conservata negli scaffali di una biblioteca prima di essere digitalizzato da Google nell'ambito del progetto volto a rendere disponibili online i libri di tutto il mondo.

Ha sopravvissuto abbastanza per non essere più protetto dai diritti di copyright e diventare di pubblico dominio. Un libro di pubblico dominio è un libro che non è mai stato protetto dal copyright o i cui termini legali di copyright sono scaduti. La classificazione di un libro come di pubblico dominio può variare da paese a paese. I libri di pubblico dominio sono l'anello di congiunzione con il passato, rappresentano un patrimonio storico, culturale e di conoscenza spesso difficile da scoprire.

Commenti, note e altre annotazioni a margine presenti nel volume originale compariranno in questo file, come testimonianza del lungo viaggio percorso dal libro, dall'editore originale alla biblioteca, per giungere fino a te.

Linee guide per l'utilizzo

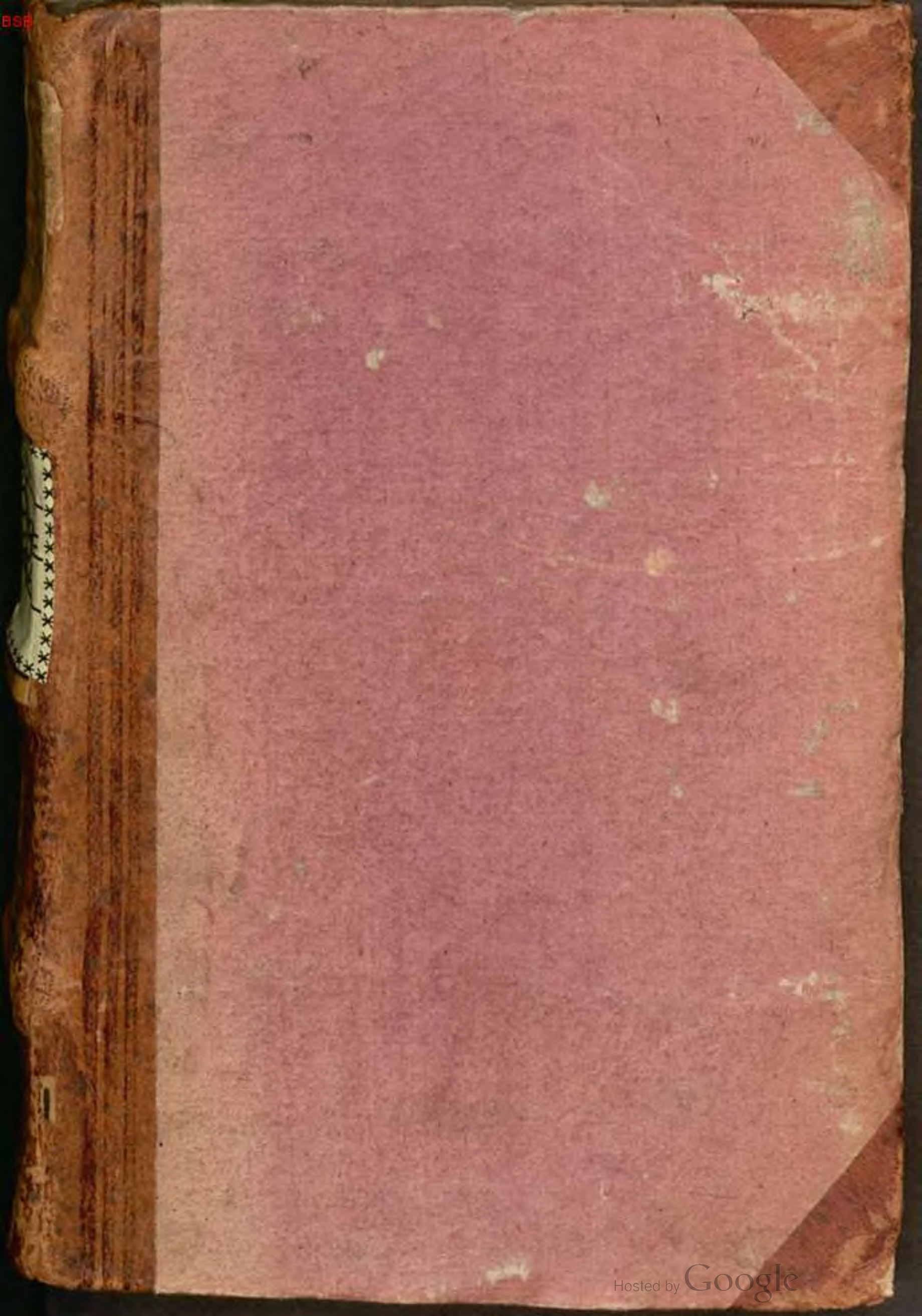
Google è orgoglioso di essere il partner delle biblioteche per digitalizzare i materiali di pubblico dominio e renderli universalmente disponibili. I libri di pubblico dominio appartengono al pubblico e noi ne siamo solamente i custodi. Tuttavia questo lavoro è oneroso, pertanto, per poter continuare ad offrire questo servizio abbiamo preso alcune iniziative per impedire l'utilizzo illecito da parte di soggetti commerciali, compresa l'imposizione di restrizioni sull'invio di query automatizzate.

Inoltre ti chiediamo di:

- + *Non fare un uso commerciale di questi file* Abbiamo concepito Google Ricerca Libri per l'uso da parte dei singoli utenti privati e ti chiediamo di utilizzare questi file per uso personale e non a fini commerciali.
- + *Non inviare query automatizzate* Non inviare a Google query automatizzate di alcun tipo. Se stai effettuando delle ricerche nel campo della traduzione automatica, del riconoscimento ottico dei caratteri (OCR) o in altri campi dove necessiti di utilizzare grandi quantità di testo, ti invitiamo a contattarci. Incoraggiamo l'uso dei materiali di pubblico dominio per questi scopi e potremmo esserti di aiuto.
- + *Conserva la filigrana* La "filigrana" (watermark) di Google che compare in ciascun file è essenziale per informare gli utenti su questo progetto e aiutarli a trovare materiali aggiuntivi tramite Google Ricerca Libri. Non rimuoverla.
- + *Fanne un uso legale* Indipendentemente dall'utilizzo che ne farai, ricordati che è tua responsabilità accertarti di farne un uso legale. Non dare per scontato che, poiché un libro è di pubblico dominio per gli utenti degli Stati Uniti, sia di pubblico dominio anche per gli utenti di altri paesi. I criteri che stabiliscono se un libro è protetto da copyright variano da Paese a Paese e non possiamo offrire indicazioni se un determinato uso del libro è consentito. Non dare per scontato che poiché un libro compare in Google Ricerca Libri ciò significhi che può essere utilizzato in qualsiasi modo e in qualsiasi Paese del mondo. Le sanzioni per le violazioni del copyright possono essere molto severe.

Informazioni su Google Ricerca Libri

La missione di Google è organizzare le informazioni a livello mondiale e renderle universalmente accessibili e fruibili. Google Ricerca Libri aiuta i lettori a scoprire i libri di tutto il mondo e consente ad autori ed editori di raggiungere un pubblico più ampio. Puoi effettuare una ricerca sul Web nell'intero testo di questo libro da <http://books.google.com>

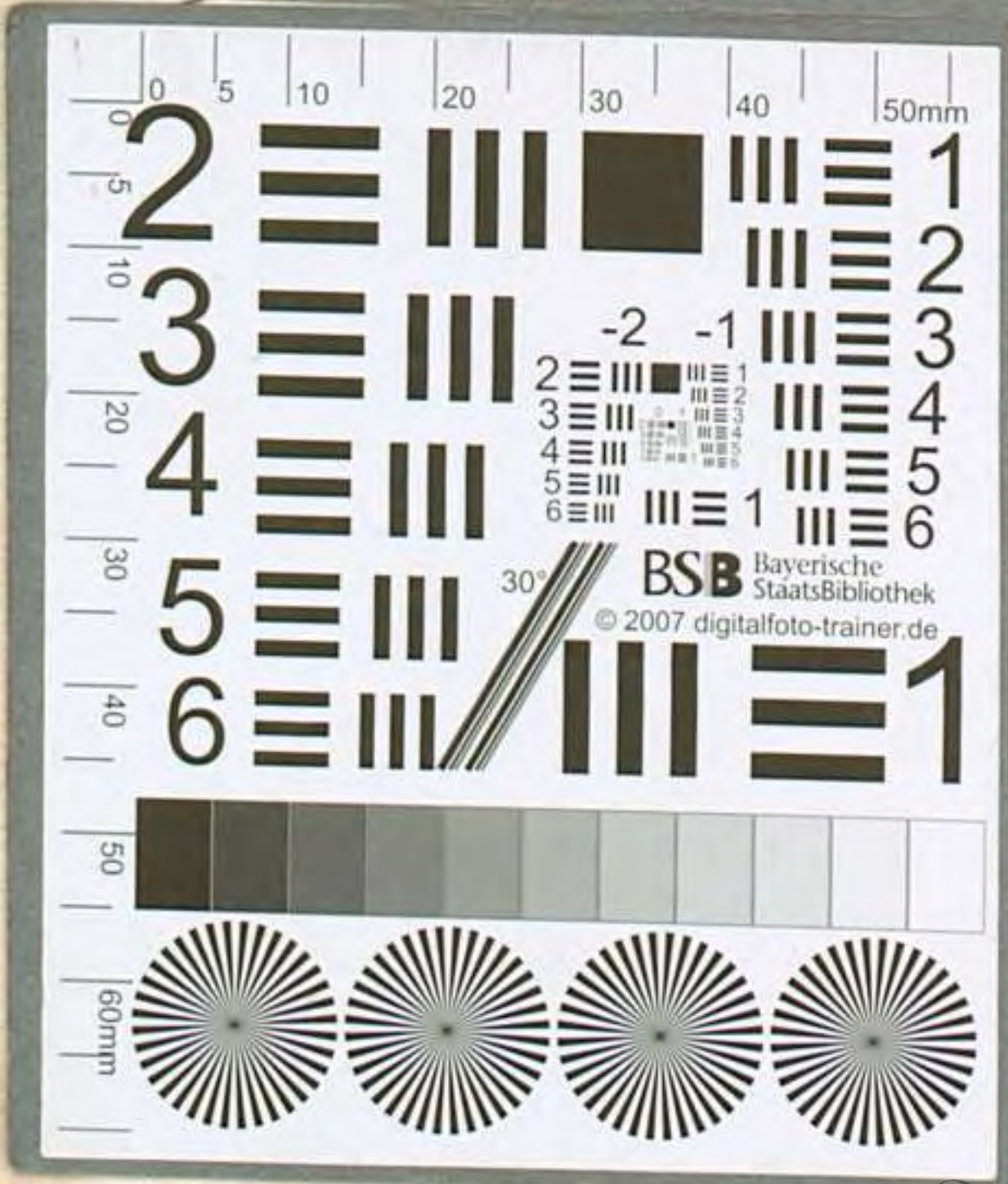
Biogr. 354.

B. L. lat. pag. 1154.

es

i

Vic.

erische

om. 2.

535.

Johannis Herold Philopseudes
Basiliae 1542.

Wilhelmi Insulari Oratio
funebris in obitum Erasmi
Augustae 1536.

Ex Libris Joh. Nic.
Weislingeri 1737.

De Joh. Herold vide Mercke
Part. 1. pag. 1284. Iselin Tom. 2.
fol. 773. Pantaleonem fol. 535.

Sub Rectoratu

Cyrynei

habita est haec Declamatio.

vid. pag. 10. cont. pag. 113. 177. 178. MS

Titulus Dialogi famosi, quis?
pag. 14. 15. 16. 153.

ob. 184

6+

PHILOPSEVDES +
 S I V E
 PRODES.
 ERASMO ROTTE-
 RODAMO V.C. CONTRA
 Dialogum famosum Anonymi
 cuiusdam, Declamatio, Ioanne
 Herold Acropolita Autore.

In Gymnasio BASILIENSI Procerum
iussu, et assensu publicè recitata.

In qua omnem Vitam DES. ERASMI RO-
 TERODAMI, ut nusquam antea unquam à
 quoquam absolutissime descriptam, ac
 tantum non delineatam inuenies.

BASILEAE.

+ Amator ^{Falsi} Mendacii vid. intr. p. 6.
 ii.

Bassianum, vocat pag. 45. 53. 62.

SENATVI VRBIS
ET ARCHIGYMNASII IN
incllyta Ciuitate RAVRACORVM
BASILEA utrique amplissimo
tum etiam Rudolpho Frey, Fridoli-
no Reyff, Henrico Ryhenero TR.
VV, ac Bonifacio Amorbachio,
Iurisconsulto, & Professori Acade-
miæ Patribus, Patronis, et Com-
patribus uenerandissimis,
Ioannes Herold Acropolita
BENE AGERE.

QUAM administrationem P. C. uel Pla-
to, uel Magnus ille
Stagirites, à Magi-
stratu optimo, in foelicissima a-
liqua Republica exigerent, aut
obseruatam auerent, eandem
uobis rebus omnibus antiquio-
rem

INVENCVPATORIA.

rem esse, quod nesciam, tantum
abest, ut etiam remotissimas Vr
beis, cum rebus publicis consul-
tum esse cupiāt, uos, uos inquam,
Arbitros atq; Pacificatores accer-
sire uideamus. Ne interim dicā,
quod quasi fato aliquo, Diuinio
ra ingenia quæq; inclytæ huius
Vrbis foelicitatem, semper præ-
sentia ipsorum illustrare cogan-
tur. Quam igitur pro DES. ERAS-
MO ROTERODAMO V. C.
cōscripsimus Defensionem, cui
dedicarem, nemo uisus est di-
gnior, q̄ cum uestra Amplitu-
dine, illi VV. CC. quorum synce-
ritati à uobis ipsis Archigymna-
sij concessa sunt gubernacula.
Nec si quis penitius aut dedican

2 di,

IOANNIS HEROLD

di, aut cōscribendi causas rima-
ri uelit, harum ullam minus ido-
neam sanè censuerit . Vt enim
S. C . uestro nuper in E R A S-
M V M nostrum, imò uestrum,
ficto nomine diuulgatae furiae,
summa omnium uestrūm indi-
gnatione damnatae sunt . sic Sci-
tu Academiae, hanc Defensionē
publicè recitauimus . Præterea,
qui ignoret, non puto esse homi-
nem, Rempub. bene institutam
ac liberam, ab omni æuo, huma-
no corpori nobilissimo assimi-
latam * in quo quantum mem-
brum unumquodq̃, pro altero
sit sollicitū, quiuis, modo amens
non sit, haud sentire non potest.
Hinc leges bonæ, bonorū Ciuū
fa-

NVNCVPATORIA.

saluti tantū inuigilant, ut non so-
lum uiuos honestatibus decora-
rint, sed mortuis, ne qua fieret in-
iuria, religiosissimè sanxerunt
adeò, ut etiam harum constitu-
tionum imminutio, sepius Ty-
rannorum expulsionem, regnorū
euerfione, fortitudine bonorū
acerbè uindicata sit. Ut autem
nemo negat, ob Platonis & Ari-
stotelis præstantiam, Græcorū,
ac maxime Atheniensium digni-
tatem, Romanis olim, ac Barba-
ris omnibus magis uenerādam
extitisse, sic maiestatem Germa-
nię, & inclytę huius Urbis, DES.
ERASMI ROTERODAMI, ac Si-
monis Grynei memoria, toto
orbe mirum in modum clarere,

æ 3 ma-

IOANNIS HEROLD

manifestum est. Maiestatem autem, uiolentis iniurijs appeti, id ipsum est, quod impunitatem apud Ciceronem mereri non uideatur. & Lege Iulia, sacrilegio proximum habetur, ac uel Mulieris indicium admittit. Ingratus igitur sim Patriæ, Reipub. huic foelicissimę inutilis sim, oportet, si quid aduersus gentem Germanam, contra Rempublicã hanc, dolo malo conscriptum aut editum mihi uideatur, obticuero. Apud Germanos ergo uos, qui inter præstantiores ob ab omni æuo retentã LIBERTATEM, numerari potestis, P. C. quæ in Germaniã falso effutiuntur conqueri. apud uos Ciuem optimum, quem

NVNCV PATORIA.

quem etiam post mortem pessimus laceffit, iure me defendere posse, non solum non dubito, sed planè persuasissimum mihi est, in hac causa uel minimum uos celsasse, piaculum fuisse. iam cum Gymnasia undiq; florētissima clarioribus in Ciuitatibus constituta uideantur, ut Urbibus non desint, qui, cum nobiliora, ut fit, inuidiæ ictibus peti uideant, qua prudentia hi ictus declinandi, alios instruere, uel proprio ingenij acumine in auctores sceleris eos retorquere possint, aut dedicandi munus me egregiè obseruasse, aut secus quæ res postulat, me non fecisse, facile apparebit. Siquidē morū pro

æ 4 bita-

IOANNIS HEROLD

tatem, docendi peritiā, facundiam dicendi, subtilitatem interpretandi, ac copiā differēdi que omnia Valentinianus A. admodum probat, honoribus iubet persequi, dignitatibus decorari. in DES. ERASMO, iudicio Professorum in hac indyta Vrbe docentium, olim approbata fuisse constat. nec qui improbet hodie in dignissimo hoc Archigymnasio, extare credo. nimirum quum uideā, doctissimos quosque, calamum iamdudum strinxisse, ac modò calumniator ingenuē sese prodat, digladiationē ardētissimo auere animo. Quos autem TR. VV. huic Academiae præfectis sanctissimis prætulifsem.

NVNCPATORIA.

sem ꝛ quorum candori, ac erga
 bonas literas synceritati Musas
 ipsas deuinctas esse, si quid san-
 ctum est, iurare possum ꝛ ne di-
 cam, quàm ex officio, quantis
 debitis, omniũ studiorum meo-
 rum rationem ipsis offerendam,
 obligatus sim ꝛ ut nō iniuria mo-
 tum ipsorum mansuetudinis in
 me cōcitarem, si quid, quod lite-
 ris consequi potuissem, ipsorũ
 arbitratui subducerem. Probè e-
 quidem noscunt permulti, licet
 mira clementia, optima fide, ma-
 xima integritate, laudatissima
 quoq; diligentia, Egentium pro-
 curationes, Viduarũ ac Pupil-
 lorum causæ, Coniugatorũ dis-
 sidia, Senatus ac Reipublice con-

ꝛ 5 filia

IOANNIS HEROLD

filia, ab illis administrantur, tu-
 tentur, examinentur, ac proue-
 hantur tamē hęc omnia (quan-
 tū uirtutes sint, in VV. CC. clarif-
 simæ) propter celeberrimam ip-
 forum erga studia ac studiosos
 liberalitatem, obscura esse. Cur
 autem quod uerissimum est, in-
 genuē nō fateor? Scio satis hanc
 defensionem ipsam, si Reipubli-
 cæ negocijs non impediretur,
 Vir integerrimus, Henricus Ry-
 hener, animo libentissimo atq;
 exultanti arripuisset. & ô Dñi im-
 mortales, quæ tonitrua, quam
 mendaciorum suorum securim
 Philopseudes, quem Periclem
 delicatus iste Demosthenes au-
 daret, & quo rapior? fermē hanc
 uolu-

N V N C V P A T O R I A .

uoluptatem, Viris bonis Reipu-
blice neglectu redimendam esse
dixeram . Nec quenquam insu-
per, quod huic nostrę Defensio-
ni, Amerbachij nomē ueneran-
dum præfigo, qui improbet (mo-
dò sciat hunc Erasmicarum uir-
tutum auidissimum, fortunulæ
quoq; gratissimum Hæredem).
extare puto . At quo uerborum
lenocinio, tuę prudentiæ Amer-
bachi sanctissime, tibi meã pro-
babo audaciã: accingar iam, ne-
cesse est, ut dum tuas me tibi sur-
ripuisse partes, pium factũ pro-
bare paro, omnibus coram te,
nostri conaminis rationẽ redde-
re possim. Tutò autem, me Her-
cle, uix dici potest, quantũ iam la-
borio-

IOANNIS HEROLD

boriosissimis uigilijs, quibus cō-
sultando, bonorū omnium do-
lore, corpusculum hoc emace-
ras, gratuler. Etenim (aut fallor
ipse) nisi in restituēdis Legibus,
restaurando Iure, tam occupatū
te natura tua, fermè Principp.
Sanctionibus nimium dedita,
detineret * iam dudum aut arro-
gantiam accusares, aut meam,
ut es modestissimus, requisisses
modestiam. sed mihi etiā nunc
ô Amerbachí, alienū nil sumpsi,
nec arrogauí. Licet ergo tua in-
ter sit, Testatoris existimationē
purgare prudentiē tamē tuę silē-
tium, Anonymo istí Philopseu-
de tanto maiorē incutere debet
horrorē, quanto grauiorem in-
esse

NVNCVPATORIA.

esse indignationē tui similibus
Viris, si ad ulciscendū incitētur
sæpius, compertum est. Nec do
ctis me ipsum immoderatē præ
tulisse hoc nisi, credas scis enim
quàm molestissimē eruditiores,
respondere soleant his, quos fa
cillimē se deuincere posse sciunt.
Vobis autem P C. ut nec insolē
tia, neq; confidentia ulla me hæc
scripsisse persuadeam, primum
est, quo me excusare possum,
gratitudo, ac erga Rempubicā
hanc in hac alma Academia, &
Procerū, & Tribulorū omniū,
amor atq; obseruantia. Scio gra
tissimū uobis esse, habere uos in
indytā hac Ciuitate, Viros tot,
ac benē doctos, qui gratias bo
nis

IÖANIS HEROLD

nis Viris referre, & bene mereri
 de bonis, deq; Republica tota ue
 lint. Hoc autē uos laterenolo,
 pro DES. ERASMO ROTERODA
 MO Benefactore, literarū bona
 rum Parente. ne dicam patriæ
 Parente, omniū ingenia uigila
 re, pro maiestate huius Urbis
 omnes, quæcunq; tempora infe
 rant, ad sufferenda paratos esse.
 quod quidem me ipsum, quum
 omnium penē ingenio sim infe
 rior. ac à minore, maioris conie
 ctura compræhendi solet, ceu
 πρόδηλον primo hoc nostro pa
 tu uobis satis ostendisse, (ab
 sit uerbo inuidia) iactare au
 deo. Possunt etiam T R. V V. i
 sti CC. Studioforum omnium,
 quorum

NVNCPATORIA.

quorū cura ipsis delegata est, diligentiā perspicere · cum me etsi Strategematū Chiliadibus multum occupatum, obrutūq; rei familiaris tenuitate, tot horas suffurasse uideāt, quibus uano huic hominī responderem. possunt, inquam, perspicere, q̄ indefessos Patronos se aliquando præstabunt n̄, quorum ingenia, sumptu liberali, aut benignitate Senatus, aut beneficio ERASMI sustentantur. At inquiet aliquis, hæc omnia candidis ac p̄is Viris citius persuadebis, quibus simplex illa ueritatis oratio placet, quorū propriū est, bona optimè interpretari · calumniæ autē ac inuidiæ argumētis, quid oppones?

oppones? Quid si tecum hoc modo agitur; mortuos iugulas, nullius ordinis, priuatę conditionis es, Valētiniani, ac Valentis A. A. Edicto iam ob libellū famosum manifestatū, delicti ad pœnas uocarís & quod omniū maximū, cōfidentia magis, c̄p̄ ingenio uales. Quæ omnia cū nihil, uel parū curē, quod me (cū aliās sit molestissimū) iā iuuat, est, ut his temporibus audacię plus defertur, quàm sapientię cum & indocti, & docti passim scribunt, ineptias fanē meas Viri legant docti in ineptissimū effusas malo, quàm ut disertissimis Voluminibus Vir aliquis bonus cōscindi à me uideatur.

Quan-

NVNCVPATORIA.

Quanquā nec qui sit iste Phila-
 lethes, qui mendacijs suis Philo-
 pseudæ nostro nomen dedit, ad
 modum obscurum est, quod
 quis me tam ferociter larvas fe-
 rire dicat. Nec puto, si ERASMVS
 noster, Reus (ut est omnium in-
 nocentissimus) haberetur, aut
 defensore indigeret, Oratorem
 bonum, ac caussarum peritum
 reiñciendum, aut dignitatem per-
 sonæ solūmodo eligendam esse.
 cum etiam M. Tullius V. C. Pa-
 ter patriæ, Romanæ Reipub. co-
 lumen, uero suo testimonio reie-
 ctus sit. Aut defendendus igitur,
 aut non defendendus uideatur
 aliquibus ERASMVS uel quod
 debui, me prestitisse uel pro pos-
 se meo,

B

se meo,

IOANNIS HEROLD

se meo, uirium mearum experi-
entiam fecisse, etiam nolentibus
confitendum est. Ac tantum ab-
est, ut legem ullam me uiolasse
arbitrer, quod etiam certissimus
sim, iure me etiam contra anony-
mum libellum egisse, & hac De-
fensione, Patrum, & Principum
fauorem demeruisse. siquidem
iamdudum famosus iste Dialo-
gus summo bonorū dolore spar-
sus est. Vt cnuq; autē, confiden-
tiæ notam, Veritate stipatus ma-
lo incurrere, quàm eruditionis
titulum mendacijs mercari. Et
quid plura: scripsi Iuuenis, Ger-
maniae, huius inclytæ Urbis, do-
ctissimi Viri uituperatione inci-
tatus. si quid peccaui, id pietate,
quam

N V N C V P A T O R I A.

quam patriæ · obseruantia, quã
 Reipublicæ huic · gratitudine,
 quam bonis me debere persua-
 sum habeo, peccatũ est. Editio-
nem autem debent omnes ERAS-
MI nominis studiosi, Viris inno-
centissimis, Roberto Vuinte,
& Hieronymo Guntio. qui si
 quid nobis exaratur, omni cura,
 nulla sumptus parsimonia, no-
 stra excudere cupiunt non segni-
 ter · ut etiã ualdè alacriter, nobis
 fermè renitentibus atque inscijs,
 has nostras primitias euulgarũt ·
 quod quidem fœlix, ac faustum
 sit, & Reipub. huic, & nostris
 studijs, precor · Quantum enim
 pro ERASMO, tantũ pro uestrũm
 Maiestate tuenda P. C. me sollici

N V N C V P A T O R I A .
tum hic fuisse CHRISTVS IE-
SVS ipse nouit, qui uos unà cum
dignissimæ uestræ Reipublicæ
incrementis, atq; VV. CC. his, in-
dies sospitet, ac faustitet . EX
RAVRACORVM BASILEA
INCLYTA, Nonis Augu-
sti, Anno à nato CHRI-
STO, M D XLI.

IOANNES PEDIONEIVS,
AD IOANNEM HEROLD.

Macte animi, iam iam partes spectemus utrasque,
Præcipui fuerit nominis ansa tui.

HIERONYMI GVNTII,
In Anonymum Philopseu-
dem, Subitaneum.

Tam bene quæ Iuuenem, dubitas, firmauerit
ansa.

Frangeret ut rictus colla, Molosse, tui?
Ah miser, ah doleas, Iuueni decus esse paratum
Dedecore ex tristi, ô flagitiose, tuo.
Dedecus immensum fuerat, te fallere tutò,
Totq; pios homines posse latere diu.
Haud erit ignotus, toto notissimus orbe
Flagitijs, Manes qui negat esse sacros.
Virtutes, Musæ, Charites, uel Iudice Christo,
Accusant omnes ora scelestæ uiri.

Quæ tibi propino iam, Adolescens optime, nomē
Cui Templum dedit hoc Rheticum, idemque
Solum.

Instrue mox Numeros hūc cōfice, cōfice Iambis,
Tamq; citis citius nulla phaselus eat.

At quanq; potis es præstare id qualibet hora,
Ceu tamen Herois cum grauitate ueni.

IOANNES PEDIONEIVS RHETVS,
AD OLESCENS, AD LECTOREM.

QVem Latij, quē Germani, Galliq; superbi,
Et coluere simul magno cū Cæsare Reges
Quā septingemini uideas rapida equora Nili,
Ad Gades usq; auricomos quā sustulit ortus
Tithoni Coniunx, ille ille probatus Erasmus,
Cui manet æternum per singula tempora partum
Nomen honore, ingenio, & uirtute probata,
Vnius insani temeraria lingua Molossi
Conspurare suis uoluit latratibus atq;
Sollicitare decus, nunquam & pereuntia, Fame,
Manibus ast semper sacris Monumenta futura.
Nec quicq; licet hoc uoluit, dentes tamen acreis
Heroldo libuit confringere, & atra furentis
Ora canis cui Mercurio, dextraq; Minerva
Manat ab irriguo mellita oratio fonte.

Eiusdem, In Anonymum
quendam Philopseudem
Epigramma.

Tu quisquis magni nomen contemnis Erasmi,
Pierides auden tanto tu crimine Musas
Afficere? ô scelerate tuum mox pone uenenum
Nec conare malis Diuos incessere dictis.
Impie, quæ tellus? qui te genuere Parentes?
Es certè diris apris, & seuior ursis,

Coni-

EPIGRAMMA.

Conuitijs tantum qui audes Heroa nefandis
 Commaculare tuis, quo gaudent Vindice Musæ,
 Quoq; suas Helicon repetit Duce suauior undas,
 Iamq; bibit doctos iterum Germania fonteis.
 Eloquio nunc Roma tuo, Mauortia tellus
 Teutonis, & prisca insignis uirtute renidens
 Conspicitur, suaueis Graiorū hæc possidet artes,
 Auxilijs ô Erasme tuis, & sacra recepit
 Theologia suum decus, atq; Hieronymus ipse, &
 Cætera Diuinæ numerosa Volumina Legis.
 At te qui cæcus circumdedit horror inique?
 Quæ ue trucē Nemesis, tantā ue immisit Erinnyis
 In caput hanc rabiem, sale, utroq; et lumine cassū.
 Vt tanti officij, tantorum ingratis laborum,
 Crudeli laceres, & Erasmmum crimine scædes,
 Illum inquam Heroem uirtutis, & artis Erasmmū.
 An poterat tales ullus sperasse dolores?
 Desine plura tamen, scelerate, hoc uelle mereri
 Tam male, qui nullo meruit uel crimine iuri.
 Sed clarum ingenio meruit qui nomen, & ingens
 Virtutis precium, æternumq; laboris honorem.
 Respice, quæ maneāt te digna hîc præmia, culpis
 Vlciscenda tuis, pœnas Germania tantis
 Conuitijs statuet, tanto quoq; crimine dignas.
 Hunc propria uirtute licet superare malignam
 Nouimus inuidiam, liuoris uirus & atrum.

Te ta-

EPIGRAMMA.

Te tamen ex illis meritò damnabimus ausis,
 Ingratumq; caput laqueis aptabimus, iram &
 Vsq; Lycambeis animos pascemus Iambis.
 Et mihi si qua foret læsis succurrere Musis
 Copia, seu cupidos explerent Carmina sensus.
 Te (ni concipias mentem, agnoscasq; furorem)
 Perpetuum statuo ultrici te Carminis usu.
 Atq; infame tuum, quod tu non prodere nomen
 Ipse audes, macula, te digno & nomine inuram.
 Hic tibi Laocoon, caueas ni, sum ipse futurus.
 Candidè, & ex animo.

ERRATA.

Addam	36	16	incomparabilem eruditionē		
æstimas	160	21	82	5.	
bonarum	68	3	Nec certis quidem, aut	46.	18
certa	53	22	nomino	13	10
compescitur. Qualicumq; alia			nullam se habere	162	12
172 23;			palman	13	13
dicens	112	14	parem facit	109	22
dolorem	46	7	petitionem	6	17
effusione Iachrymarū	97	18	potestis	33	23
erat	49	18	propensioem	175	16
et si	130	3	qui cum olim de Des.	2	3
Germaniæ	32	14	repræsentantem	104	20
Grynee	10	1	splendeat	128	13
habitare posse	121	24	suspiciosa	58	11
iaculantibus	65	6	Theologi	47	23
iri onere	9	17	uanitatis	176	17
imprudencia	174	9	uiuone	85	4

PHILOPSEVDES,
SIVE CONTRA DIALOGVM
famofum, in DES. ERASMI RO-
TERODAMI V. C. funus editum,
Ioannis Herold Declama
tio Apologetica,

AGNOSCO iamiam Vi-
ri clariffimi, Patres sem-
per colendi, Cōmilitones
que optimi, animis uestris
Diuinitus inclusa, ac saga-
ciffima præfagia. frequen-
tia enim uestrum, confessusq;
tantus, desideria,
omniumq; uestrum admirationem,
satis superq;
demonstrat. Admirari equidem uos uideo omnes,
quod quum adhuc penè Infans ætate, ingenio in-
fantiffimus, authoritate nec minimo fim compa-
randus, pulpitum ascenderim. præsertim in ea
causa dicturus, in qua etiam summi Oratoris fa-
cundia, tam occupata, quàm necessaria esset.
Quintū enim uero fit uerba facere, de innocēte,
honestiffimæ ac laudatiffimæ uitæ peractæ homi

a

ne

ne inuidia malorum, etiam post splendidissimam
 uitam æqualem mortem laceſſito, nec uos præte-
 rit. q̄ cū de olim DES, ERASMO ROTERO
 DAMO me declamaturū, diuinatione quadā in-
 ſinēti & præſentientes, oribus inhiantibus ac-
 curriftis. nec id clam me eſt, quē faſtus atq; arro-
 gantiæ infamiam deuitare uix poſſe, pertimeo.
 Quid ergo? tanto ne magis temerarius ego,
 quàm omnes? Minimè. Imò nec laudis tanta me te-
 net cupiditas, nulla me gloriæ tanta inſtigat ambi-
 tio, quin cæteris in hoc officio nō libentiſſimo ani-
 mo, aliquid difficilius cederem. Impulit autem, ut
 præter cæteras cauſſam hanc nunq̄ plenè lauda-
 ti Viri arriperem, quod tanquā holitor inter ſum-
 mos Viros nonnulla opportuna proferre, ſed mul-
 to liberius loqui potero. Nam ſi quid temere mi-
 hi exciderit, qui aliàs nunq̄ in hoc exercitio peri-
 culum fecerim, me excuſare ſi quid liberius euo-
 lauerit, iuuentuti, & ardori ei adſcribi poterit.
 Deinde Maiorum, ac huius florentiſſimæ Acade-
 miæ Procerum uel occupatio, uel prudentia e-
 tiam uellicauit. iniuria enim temporum undiq; de-
 fatigati, nec tutò audent, nec ſine maximo nego-
ciorum

ciorum suorum dispendio possunt causam hanc
 suscipere. & si possunt, attamen λογεμπόρος
 hos, qui alienis gestiunt innotescere scriptis, im-
 mortalitati tradere nolunt. Accedunt aliae quo- 11
 que, et causæ permultæ, authoritas imprimis Pro 11
 cerum, scilicet Rectoris, Triumvirorum, atque 11
 reliquorum & facultatum & artium Professo- 11
 rum huius celeberrimi Gymnasiij. quorum tan- 11
 quam Præceptorum reuerendissimorum permis- 11
 su & uenia in harenam hanc descendimus. Oc- 11
 currit grauitas sanctissimi atq; iurisconsultissimi
 Viri, Domini Bonifacij Amorbachij Hæredis in-
 nocentia præterea dexterrimi Viri, Hieronymi
 Frobenij industria accuratissimi hominis, Nico-
 lai Episcopiij, Vindicum supremæ uoluntatis Eras-
 mi nostri. Cõtendunt à me hoc, uirtutũ et scien-
 tiæ titulis decorati, Viri candidissimi, Guolfgan-
 gus Vuissemburgius, sacrarũ literarum Doctõr,
 & Professor huius inclytæ Ciuitatis Archi-
 grammateus, Henricus Ryhiner, cuius benefi-
 cijs, ita me obstructũ fateor, ut neminẽ unquam
 de me tam bene meritum affirmare ausim. Ami-
 citia uero, dignitas, ac beneuolentia aliorum, &

NOTA.

4 IOANNIS HEROLD

nō uulgarium Virorum, q̄ plurimum hic possint,
 ne diutius uos remorer, quanquā ægrè, nihilomi-
 nus præteribo. Et quid studiosam illam cohortem
 reliquam? quid inquam, Tyrones, Veteranos, ac
 in literaria palæstra hac meos Commilitones stu-
 diosissimos uel desiderare, uel expectare, uel op-
 tare ardentius suspicemini ô candidissimi, quam
 hanc ipsam defensionem? Nec deest hic, ut inge-
 nuè fatear, priuata aliqua beneuolentia, priuata
 gratitudo, quā aut aspernari, aut negligere sum-
 mæ esset dementiæ. His causis alijsq; præteritis,
)) nō ingenio, sed quod minimo periculo dicere pos-
)) sum, fretus, solum ut ERASMI tā iniquè læsa fa-
)) ma, omnino deserta nō iaceret, uel appareret, sal-
)) tē me, ueluti Patronū, hic exhibui. Opinor autē
 ô cādidissimi, quosdā è nasutioribus, causam quæ-
 rere, quæ alios, et omnium ore celebratissimos Vi-
 ros ab hac defensione uel deterreat, uel impe-
 diat? Mirū me Hercle nō est, etiā si uel thynni mo-
 re hic inspiciunt. Nam non temere Erasmoda-
 stix ille, qui hanc causam conflauit, nec nomen
 suum, nec patriæ appellationē protulit. Quis er-
 go prudentiorum, iugulare mortuos, non ridicu-
 losissi-

lofissimum? quis omnium suffragio damnatum libellum, quis paginam mendacijs suffarcinatam sapiens uel tantillum curaret, aut impugnandam operæ precium æstimaret? Nulla doctis maior, quàm temporis parsimonia, bonas horas malenatis libellis minime impèdunt: unde nisi admoneantur, sæpius etiam attackti, iniustas notas haud sentiunt. Proferã igitur huius causssæ Furias ego, res quoq; nobis iam erit cū ostentatore quodã uanissimo, qui suppurati animi pestẽ, leuissimis atrocissimisq; dicterijs euomuit. Philalethẽ seipsum uocat, ex Utopia Ciuem, funus ERASMI ROTTERODAMI Dialogo lepidissimo celebrare se profitetur in quo nec famæ Viri, nec aliorum doctissimorũ Virorum nomini, nec ipsi Germania parcit. Ac uidete quæso, Fortunato Martinengo (quoniã aliàs non noui) gentilitio autem cognomine luueni satis claro, ac nobili, quem etiam semper honoris causssa nomino, quàm uasfrè imposuit? Tutelam illius hominis, tanquam Aiacis clypeũ, famosis suis Tragedijs, sic enim Dialogum hunc appellare libet, prætendens ut quoniam alienã famam tam sinceram ac præclaram

nullo iure, impudētia uerò maxima arrodit. quoniamq; authoritatē Erasmi euentis suis nugis, uanisq; somnijs officere ac obstare uidet, ex huius splendore ac potentia confidentiam suscipere, metumq; deponere possit. Nam si non aliqui, si non quadam tyrannide deprimantur liberorū ingenia, immortale illud nomen conculcare tutò se desperat. et nisi suppressis linguis liberis, quod per mendacium auspicatus est, per temeritatem nunquam perficere se posse cōfidit. Hæc est illa Gorgonea pestis, hic scrupulus ille, quibus noctu dieq; intimis in præcordijs malesanus arroditur. postulat, cupit, desiderat, ut sint qui se adiutores, qui Patronos suæ dementiæ se profiteantur. Hanc & si statim iniquam postulationem esse deuicero, ego tamē breuiorē multò, et ut omnibus persuaderi facillimū est, longè æquiorē petitionem adferam. Vnum rogo, ut Philopseudes, dicere Philalethes (semper hic erro, imò non erro. Philalethes enim, si Lactatio credimus, præfert uera falsis) attenuatione ingenij nostri, ostentationeq; sua immoderata, cui mēdacia auctoramentum deferunt, contentus sit. Peto à uobis autem, ut pericu-

ut periculum quod literarum studiosis omnibus, imò literis ipsis intenditur, perpendatis, uestram ipsam uigilantiam, infamia oscitantiae ne denigretis. Si uero aut causa ullius criminis, si sinistra (ut cum Cicerone loquar) suspicio facti ullius, si næuus, si macula, contagio, uel minima particula uitæ non laudabilis, uobis apparet, quæ in deferendo nunquã plenè laudati nomine, Ἐγαστομαστρυα illum uel allicere, uel prouocare potuerit. si præter ostentationẽ in aduersario, præter inuidiam, aliud quicquam inueneritis non recusato, quin calumniæ, & fama, & Libri, et Manes Erasmi prostent. Sin autẽ aliud hic nihil agitur, nisi ut aliorum infamiatione, gloria quæraturs, quibus nunquam non alios excellere uideri, optatissimum est. si solum omnes nerui intenduntur, ut ad infamem illam in literatura repræhensionem, etiam damnatio & naturæ, & habitus, et status Erasmi tanquã adminiculum accedat. nõne cū hæc sunt indignissima, & hoc illaudatissimũ est, præclariss. uos, & alios Viros, idoneos haberi, quorum fauore optimi lacerentur? et de uobis, qui S. C. huius inclytæ Ciuitatis, ad literas

S IOANNIS HEROLD

promouendas bonas, florentissimæ huic Academiæ præfecti estis, propter sanctitatem & integritatem, etiam ignotissimos homines hæc præsumere audere quos maximè Vindices, & ultiores metuere deberent, Amanuenses, & quasi emendatores nugarum, ac calumniarum ipsorum habituros? Quid quod etiam Germaniam ipsam, quæ cum Gallia pro Alumno suo digladiatur, quid autem Germaniam? imò hanc inclytam Ciuitatem, ingratitude tacitè insimulare non abhorruit? alibi nullo in loco, nullo in angulo, famosum, mēdacijsq; suppuratū libellū, nisi in Germania, hic Basileæ, deceptis Typographis, qui propter instantes nundinas, pensu ipsorum, noctu dieq; pressi, nihilominus in optimi Viri memoriã hunc laborē (quem in maximū ERASMI honorē redundaturū, à peruerso isto homine persuasi erant) grato suscipere animo, uestro in conspectu, prope Mausoleū ERASMI typis excudi uoluit? Taceo sinistrum illud iudiciū, quo grauissimos Viros, studiosissimos Iuuenes, qui impendijs, qui liberalitate, qui pietate & uoluntate ultima ERASMI nostri aluntur, ac sustentantur, contemnit.

temnit. Prætereo tam friuolam æstimationem, quam ostendit de tota Republica literaria quæ tamen adminiculo huius Viri se erectam, locupletatam, et mirū in modum creuisse, libentissimè fateatur, ut apertissimū est. Intelligo ô cædidissimi, nequæ me unquam conqueri, uociferari, uel satis dicere posse, in re tam atroci. desit ingeniū, deest ætas. Et quid impeditenti temporis iniuria mihi obijciat, uix ipse satis noscere queo, agnosco tamen non minimum. deferbuit enim ardor ille studij, apud plerosque literæ ut olim bonæ erant, ita nunc in precio sunt calumniæ. Quod autem maximum est, obstat conatus insuetus, innata mea uerecundia, uestrū omnium authoritas, ac Philopseudis celata notitia. Fateor uiribus meis maiorem mihi ipsi imposuisse molem, nec me uulgariter periclitari, ac fermè oppressum in onere. quod quidem leuius mihi uidetur, quàm impostum uel pusillanimitate, uel ingratitude abijcere. Freto enim mihi communis studij maiestate, aut ex parte onus alleuiabitur aut uel iam oppressum me, erigi quàm facillime spero. desertus autem, animo non deficiam. ut potero uerò, perfe-

ram. Te igitur Grinee, Rector uenerande in pri-
 mis, uos deinde quibus gubernacula, uel docendi
 munia S. C. huius inclytæ Urbis, in hac florentis-
 sima Academia delata sunt, adhortor, ut quales
 uos in promotione etiam minimorum, qui studijs
 adspirat, præbere soliti estis Erasmo uestro,
 & mihi iam uos impartiamini. Reliquos autem,
 aut gradu, aut dignitate præstantiores oratos uo-
 lo, & magnopere quæso, æquanimitate patien-
 tiaq; uestra, attentè bonaq; cum uenia ad extre-
 mum usq; perorantē me audiatis. Videtis enim stu-
 diosorum omniū in me fixos uultus, uidetis omni-
 um expectationē intelligitis cupiditatē, qua ultio-
 nem enixe flagitant. Sperant omnes hac nostra
 defensione doctissimorū Virorū ingenia excita-
 tum iri, ut calumniæ propellantur, iniuriæ prohi-
 beantur. Quod quidē ante omnia uestrā doctri-
 nam postulat, qui uiuo uestro Erasmo Amici, fa-
 miliares, & charissimi fuistis, qui Vindices uo-
 luntatis suæ ultimæ existitis. qui ipsius impensis,
 modestia ac amabilitate uestra clarissima ingenia
 alitis. Credite enim, nisi hic qui uester sit ani-
 mus, quæ gratitudo, quæ seueritas apparuerit, eò
 prorume-

prorumpet hominum audacia, temeritas, & im-
 prudentia: ut non modò, quemadmodum nunc fit,
 suppresso nomine, Libelli famosi in Erasmi scri-
 bantur, uerum etiam erecta & famosissima illa
 memoria infringetur: & ut iam fingunt esse lace-
 rata membra, olim ossa dispergentur. Etenim hic
 aliud nihil agitur, quàm ut mens uestra explore-
 tur, nasus ne uobis sit, aut perfrieta frons intelli-
 gi possit. Incessitur calūnijs Erasmus ab homine,
 ut apparet, phrenesi læso, à mentis impote, à ra-
 tionis experte: memoria ita destituito, ut nec no-
 minis sui proprii, nec appellationis suæ patriæ,
 quam mentis compotem obliuioni tradere, tur-
 pissimum atque inauditum est, sibi conscius sit.
 Infamatur ab ijs, qui miserum hominem ellebo-
 ro permulto, sed non Maliaco purgatum, haud
 rationi, non memoriæ, sed maledicentiæ restitue-
 rūt. Vnde adhuc Græcissat, Philalethē se fingē-
 do, sed male. ab omni equidē uero tam procul a-
best, quàm propinquus mēdacio ille Cacodæmō
πῆ δ' αὖ Βολη, mendaciorū parens existit. Laces-
 situr ab ijs, quorum aut inuidia, aut dementia, con-
 uitijs in optimū Virū egerendis non cōtenta, nisi

Th. MORUS

et Amicos σωαποδνήστωντας doctissimi homi-
 nis, Viros doctos cōtemnant, perstringant, et de-
 rideant. Descripsit Morus ille, Vir immortalitate
maxime dignus, illa Platonis multo fœliciozem
 Rempubicam. & ô Dij immortales, qualem Vto-
 piam? profectò detrectatoribus nunquam habita-
 bilem, imò ostentatoribus interdiciam. in quam si
 Philopseudes hic non uelatur, me Hercle haud
 bene scio, cuius regionis Ciuem se fingat. con-
 stat enim alphabetario, οὐτοπίαμ nullibi exi-
 stentem regionem uocari. Age, quis iam οὐτο-
 πίαμ unquam adiit? οὐτις. quis οὐτοπίαμ in-
 habitat? οὐτις. quis, quid nostro in orbe gera-
 tur in οὐτοπίαμ perfert? οὐδείς. Quis ergo i-
 gnotum, nullibi existentē, humanarū actionum
 expertem, οὐδένα, nō hominē. aliquid humanū,
 uidelicet ueritati consonum, graue, non uanissi-
 mum edere credit, aut sperat? Memini οὐδένα
 Homericū maxime hoc epitheto nobilitari, Εὐ-
 δότα παντοίως δόλως. Scelerum autem inuen-
 torem, apud Virgilium nominari. Quo autem ô
 candidissimi, facilius intelligere possitis impuden-
 tiam Philopseudis huius, tam leuē esse, quàm in-
 digna

digna sunt, quæ, ut facile apparet, quadã comitã
te Tisiphone, eblaterat, subolentes nobis caussas
exponemus quo tanto citius iniuriæ innocentis-
simis Manibus illatæ, ac Chorcebi huius temeri-
tas uobis appareant. Sollicite enim admodum agi
tanti occurrit, illa primum inexplebilis famæ si-
tis, laudis auaritia, ambitio gloriæ quibus nonn ul-
la Diuina apud Italos ingenia, quæ tamen, ut æ-
quũ est, amplitudinis excellentiæq; gratia semper
nominarem, alienam succrescentẽ uirtutem, ini-
quẽ ferre, ac ferme omnino non pati posse, aper-
tissimum est. Fuit ERASMV S, ut scitis, qui
hoc seculo, de hac ætate pallmam literariam de-
meruit. Ciceroniani temporis fœlicitatem imita-
tus est. hinc inimicitia, hinc etiam laudis dignæ,
quæ uirtutem undiquaque comitantur, æmulatio-
nes. Deinde autẽ Caris huius impudentissimi in
causa est temeritas, arrogãtia, ac amentia. Quod
enim æmuli uirtutis, haud tutum putarunt, hic te-
mere anticipat. quod maximũ æstimarunt, flocci-
facit. quod indignum ipsis uidebatur, in dulcissi-
mum rabiei suæ fomentum conuertit. Non quod
Tyro Veteranis plus possit, sed quod Germanis
scenium

fcenum è cornu detracturum se præsumptuosa
 sua audacia sibi promittere audet. Non quod cal-
 liditate inuidiam magis, quàm alij celare sciat.
 sed quod nulli, nisi solo sibi nasum esse pu-
 tat. Non quod de literarum fœlicissima glo-
 ria contendat, sed quod literaturam, & in-
 genium in alienam infamationem, tanquam gla-
 dium in abusum homicidij conuersum se ha-
 bere ostentet. Ne autem uos diutius teneam,
 agite, non ne ἐκ τῶν ὀνύχων λέοντα γινώσκε-
 τε, scilicet quum calumniarum inscriptionem
 saltem legitis, quam quaeso, inspiciate. In Desi-
 derij Erasmi Roterodami Funus. Te-
 merarium ac scurrile haberi, eos laceffere, qui
 ab omnibus amentur, qui infimis pariter ac ma-
 ximis æque chari sint & accepti, Cicero ipse,
 si bene memini, docet. Non ne autẽ satis elucet
 hic scurrilitas, et temeraria illa audacia Philopseu-
 dis? Nemo enim doctiorum tam perfrietae fron-
 tis fuit unquam, ut prima paginae facie aliquid in-
 uiuentem Erasmus scribere, fateri ausus sit. hic
 unus omnibus audacior, sed ô quàm inconcinne,
 ut minime ingenium hominem decet, cum laruis
 lucta-

luctatur. o et quam scurriliter maledicta euomit,
 quam amarulenter, optimi Viri funus laceffit.
 Nunc primum in lucem editus. Quid?
 Dialogus. Aures arrigite, precor, ostendam
 uobis asininis auriculis bene auritum Midam.
 Mos est, ut sanctissimus, sic antiquissimus et iam
 et si Dionysio Halicarnasseo credendum, à Pub.
 Valerio Bruti Collega, post Urbem conditam,
 Anno Quarto de quinquagesimo, Supra ducen-
 tesimum introducta consuetudo, ut Viri aut bel-
 lo, uel reipublicæ regimine uel literis atq; indu-
 stria præclari, statim post obitum, à Viris inter
 alios dignissimis Funebris oratione laudarentur,
 qui Elogijs disertissimis de Republica benemeri-
 tis gratias agunt, reliquisq; Ciuibus stimulos ad
 benemerendum admouent. Philopseudes autem,
 Medicinæ non tam gnarus, quam Iurisperitus,
 si Dijs placet, quarto iam post obitum Erasmi an-
 no, quandoquidem de statu defuncti post quin-
 quennium differi non potest, tandem erumpit. ff. no. Lib.
 Non Oratione utitur, neque iniuria. metue - XL. Tit.
 bat enim obseruatis Rhetorices methodis, licet XV.
 parum literato nō facile imponi posse, aut calum-
 niarum

niarum fucum statim proditum iri. Sed intempe-
stiuus, tranquillissimisq; noctibus,

Placidum quum carpunt fessa soporem
Corpora per terras, syluæq; et sæua quierunt
Aequora cum medio uoluntur sydera lapsu,
Quum tacet omnis ager, pecudes, pictæq; uo-
lucres.

ac cum magno olei sumptu, sua in lucernula exic-
cati, ô Dij, quàm tersum, nitidum Dialogum in-
nonum, ni fallor, adhuc usq; annū premendum,
ni μετὰ λαιτόπιη τῆς εορτῆς se uenturum ti-
muisset, Dialogum, inquam, confingit, quo ge-
nere scripti, ad laudandum compendiosior uia
nulla dissimulata autem inuidia, ad inurendam
alijs infamiam, uel magis idonea, uel suspicio-
ni minus obiecta reperiri uix potest. Iam si
quis ô candidissimi, alium, qui oculos defuncti Pa-
rentis, animo forti infractō que occlusisset, qui
Naturæ quantum debebat, tantum planctuum
indulsisset, qui quarta abinde die, in id solum in-
tentus, ut Parentis uirtutē imitaretur, perpende-
ret, propalaret, & iussu eius sequeretur, si quis
inquam talem, quarta post Parentis obitum die,

NOVA

noua quadam refractione luctus, nouis nenijs obturbaret, non ne ab omnibus, nisi ab insanijs, insanijsimus iudicaretur? Nam ut ait Ouidius,

Temporis officium solatia dicere certi est,
Dum dolor in cursu est, dum petit æger o-
pem:

Annuitis recte quidem. Quis enim honor debe-
tur ei, qui literarum illum Altorem quarta iam
messe præterita, in cœlicolarum contubernium
susceptum, etiam non ficta, sed luculenta oratio
ne deploraret?

Nam cum longa dies sedauit uulnera mentis,
Intempestiuè, qui mouet illa, nouat.

Nunc ueterator hic itidem facit, cum tamè nos-
metipsi omnes, huius mundi miserijs erepti, post
rationi subiectum luctum, & gratulemur, & læ-
temur taceo, quod pro thesauro carbones profe-
runtur pro laudatione, uituperatio editur. Solent
autem dissimulatores, uerborum lenocinijs & il-
lecebrofis titulis Scripta sua ad captum Lectoris
adornare. huius equidem artificij Philopseudes
non expers, morsus uiperinos ut contegat, face-
tiæ speciem Dialogo suo assuit, nominatur que

b illi

illi, Lepidissimus. Quis, precor, hic Sardonium contineret risum? cum lepiditas sit citra ullius offensionem suauitas, & uerborum & rerum teneritudo quædam delectabilis. quibus equidem Dialogum huius, ex diametro oppositum, ac falsis tantum dicterijis refertum esse, paulo post expressius uobis constabit. Ne autem aliqua sibi desit impudentia, ut satis clare eniteat, quam temerarius sit, confitetur ex colloquijs suis. Ex familiaribus cōgressibus. Proh pudor, hæc scommata enucleata esse. O scelus, persuasit sibi homo gladiator, Patronum defuturum qui libere dicat, neminem adfuturum. Sunt ne hæc tua colloquia familiaria, hominum homo impudentissime? Quid primum querar? exordiū unde sumam? quod, à quibus auxilium? uestram ne aliorum fidem implorem? Extat famosus libellus, fraude circūuenti sunt Typographi, E R A S M I Alumni, fama, Hæredes iniuria afficiuntur uos ipsi candidissimi, ingratitude in simulamini, alma hæc Vniuersitas, inclyta hæc urbs, familiaribus colloquijs proscinditur. Quis animo tam dissolutus, ut ad hæc tacere, uel talia negligere possit? O non semper consultam adole-

scientiam, cuius ardore causam hanc suscepi: quã nisi Naturæ Parens confidentia boni donasset, Dij immortales, quàm facile maledicentiæ huius succumberem? Nunquã audiuit Italia, aliquid indignius, quàm Viri cuiusdam, propter maiestatem scribendi aliàs dignissimi, (quem etiã honoris causa nō nomino) Vocẽ, ut refert Pontanus, impiissimã, qua palam profiteri nō dubitavit, se in Christum quoq; spicula habere. ô abominandæ scientiæ. est ne illi dicto, factũ huius non simillimum? Familiaribus colloquijs Philopseudes E R A S M V M, uerbi Dei Ministrum, Senem, Benefactorem, ac Virum frugi proscindit. quid ita? Quia uir ille integerrimus Rempub. literariam quasi postliminio reduxit. Quia minimè sobrius hic homo, à Natura cõcessã loquentiã, suis affectibus, uoluptatis tantũ gratia, morem gerere cupit. Quia linguæ politiẽ artibus cõparatam, qua alij in cõseruãda hominũ societate, in enutriendis amicitijs, in sedãdis molestijs utuntur, bellus hic homo ad confictionẽ infamiæ alterius, ad inquietudinẽ serẽdis exercẽdisq; altercationib. assuefactiẽdã putat. Nō parua sunt hæc, ô cãdidissimi ac

*Laurentius
Valla
is fuit.*

b 2 mil.

multo leuiora his, quæ dicturus sum, ad caput enim rei accedo. Dialogum excusurus, in quo Philopseudes Anniani personam suscipit, inuerso uero nomine Philalethem se uocat. Hypocrisim Arnoldus induit. ut autem ὑπόκρισις ualida sit, ad uitia sub specie uirtutis tegenda quam idonea ad occultiores insidias, quam æstimationis cupida, quam nominis auida. item quam enixè à melioribus metui, sanctitate commendari gestiat, qui ignoret, certè arbitror, neminem. Adducerem quoque satis multa exempla, si res postularet. superuacanea autem essent omnia, quum omnium manifestissimum, perditissimūq; nempè hic Dialogus nobis sit exponendus. Proinde quæso, ut antea aures, iam etiam & animos mihi præbere uelitis. Egit Arnoldus Arlenius anno iam præterito, in Germania aliquot menses, in hac quoq; Ciuitate dies non paucos. repetijt Italiam, et ni fallor, Bononiã situ florentem, studijs florentissimam urbem. Philopseudes hic, qui iam dudum quæritabat, imò disrumpebatur, quod non reperiret occasionem, huius reditu credidit ansam sibi oblatam, gestiens actutū expectorare,

pectorare, satagit occultā *ἐπίστα*. ne igitur uani-
 tatis palmā aliquis sibi praeperet, statim Arleni-
 um, quē semper honoris causa nomino, Virū de
 Repub. literaria benemeritū in simulat, quod ma-
 lē mereri uelit, de ERASMO, Viro de literis sa-
 cris, prophanis, omnis que generis meritissimo,
 personam illi adpingens adulatoriam. Quod ne
 apud uos fidem mereri possit, faciunt Oporini,
 & aliorum Virorum doctissimorum de candore
 eius ingenij testimonia dignissima. Sed quid mul-
 tis? ut lutulentus sus, cum illo conuolutari cu-
 pit, ac incipit. Salue Arnolde Amico-
 rum suauissime. Amicitia posthac Arlenio
 cum Philopseude aliquam futuram esse, uel etiā
 fuisse, tantū abest, quod credam. quantū ex ho-
 minis ore ac facie, bis enim alloquutus sum homi-
 nē, integritatis et ex scriptis huius, impudentiæ
 colligere ipse possum. Addit autem. Atque o-
 minum hominum qui uiuunt, offi-
 ciosissime. Philalethem te appellarem & ego
 Philopseude, si uniuersalem illam nō addidisses.
 sed Regulū forsitan te, non hominē putas. Vigi-
 lantiam etenim Arlenij, literis bonis impensa of-
 ficia

ficia nemo nō nouit: tuo autē in famoso Dialogo tibi officiosus quod sit, impudentissima mēdacia tua redarguūt. fuit enim Arlenio cū Hæredibus ERASMI apud nos familiaritas nō uulgaris, cōuiuia cū eiusdē Amicis nō rara, cum Vindicibus suæ uolūtatis cōgressus creberrimus. nec dubito etiā hodie, horū *μνημόσυνα* apud illū reside-
re, ac de pijsimi hominis pijsima morte, pie ip-
sum instructū, piē apud pios eū loqui et uera. Pro-
pterea, ut summo cū dedecore sycophanticā il-
lam illi inuris infamiā, Megarē siūq; lachrymas
ita nos alienā maledicentiā Arlenio non imputa-
mus. Ac si, ut par erit, aliquid acrius, in Arnol-
dū, Dialogi tui personā inuehimur, uel in mini-
mo Arleniū perstrinxisse uideri nolumus. Dū e-
nim salē et fabā apponis, nō ratione ulla niteris,
sed animi uniuersis pturbationibus angeris. tra-
hit te in transuersum temeritas, rapit arrogātia,
excæcat liuor, quibus remedium mendacio offi-
ciosius adhibere potuisses nunq̄. Vnde *ἡ ἀποκεί-
στος* mendaciū scilicet palliolo induta, quæ frigi-
dam suffundat officiosissima tibi est, fateor. Sed
longius fortasse his immoror, pergam igitur. Vi-
dete

dete, q̄ pulchre sibi ipsi blanditur. Tu quoq̄
 saluemini Anniane, quē boni omnes
 ob in literis præstantiam & incredibi-
 lem morū suauitatem, uel suo incom-
 modo saluū esse cuperent. Peculiaris do-
 na ὑποκρίσεως sunt, arrogātia, iactātia, osten-
 tatio, ac *Ὀλῶσις*. Vnde non mirū est, boni Vi-
 ri uocabulū usurpari ab improbis. præstantiā li-
 terarū, etiā ἰδίῳ τῷ sibi adscribere solent. Mo-
 rū fictam suauitatē, quis magis suscipit, q̄ osten-
 tatores? quā autē sine riuali nonnulli etiā omni-
 bus inuisi, se ipsos amant? Cæterū me Hercle,
 quod bonis charus, moribus suavis sit Philopseu-
 des, uestrū superciliū, Dialogiq̄ improbitas haud
 docet. literarū præstantiā alij iudicent, uitioso in-
 genio adiunctā ipse satis uideo. Infamationē au-
 tem hanc animo concepisse iam dudum intelligo,
 summa impatientia solam expectasse occasionē,
 qua usus, totā ingenij sui uoluptatē expleret, ma-
 ledicentiāq̄ euomeret. Perinde ac effrenata hæc
 sua impudētia, ipsa de se iactat, imō conqueritur
 malā suā conscientiam tam diu constrictā fuisse.
 Etenim, Quid, inquit, est, q̄ iam diu, nusq̄

b

4

te uidi

te uidi: torsisti me tu quidē desiderio
 tui nimium acriter & c. Utinam tuus il-
 le Arnoldus, (Ὑπὸ χειρὶ intelligo) utinam, in-
 quam, in Germania Superiore fuisset: respōdet
 enim, In Germania Superiore fui.
 Utinam tam longe, ut tibi uideatur, nobiscum e-
 gisset, tandem aliquando relegatus, Veterū Ger-
 manorum innocentiam, simplicitatem fidem que
 Germanis omnibus reliquisset. Utinam ad uota
 Piorum, uel Ad coruos abiisset, pestem suam se-
 cum sibi abduxisset: tantum abest, quod huius fa-
 miliaritatē tibi inuideā. sed dementiā tuam deuo-
 ueo, ad quā, malam naturā te peperisse, quā sum-
 mis uiribus te exercere uideo. Nam crede mihi,
 non sunt contēnenda, nō paruipendenda, quæ li-
 bidinose, arrogāter, temerariē ac nefariē peccas.
 Toto animo perhorresco, cū mente, quæ dixi re-
 spicio. cum cogitatione, quæ adhuc exponen-
 da sunt. prospicio. Tu autem horum animo nihil
 aduertis, nihil curas, nihil cogitas. parum uide-
 tur Viri integerrimi Manes laceffere, Viros cla-
 rissimos, & ingratitude & sycophantiæ insti-
 mulare, Respublicas bene institutas circumueni

re tacitè nisi etiam aperta contumelia Ciuitates
splendidissimas commacules. Satis scio, famam
successus florentissimæ apud Argentoratum A-
cademiæ, aures admodum lacerare uilitigatori-
bus ac ijs, quibus doctrinam maximam, quæ illis
haud quaquam inest, sibi affingere dulcissimum
est. Natura igitur Philopseude Argentoratum
odisse te oportet, quod quidem ipse ingenij tui
multo molestissima arrogantia confiteris. Fingis
enim tuum Arnoldum, tam diu Argentorati de-
gisse, tandem hypocrisi onustum ab Argentora-
to exoptatum ad te redire. Sed ut libet, mihi nun-
quã persuadebis Argentoratũ, materiam tibi sup-
peditasse aliquam, qua fretus, aliquid in ERAS-
MVM moliri posses. de cætero tu ipse uidebis,
quã indigne suspicione hac nõ digna dignissi-
mam Ciuitatem grauari coneris. Quod autẽ de
religione, os impurum, sinistrè ac scurriliter pro-
nunciare iocum, arbitraris, quo loco ponam,
uix habeo. Miror tamen singularem istam tuam
siue dicam confidentiam, siue arrogantem impu-
dentiã, qua huius ætatis Theologos uel separare,
uel dijudicare ausus es. cũ P P. M M. Leonem,

6 5 Hadria-

Hadrianum, Clementē, aut Paulum, tam temere pronūciasse nemo audiuerit unquā. Quid? quod in hodiernū diem magnitudini rei tota Europa, summa inhiat expectatione, litisq; diffinitionem non tam feruide cupit, quā anxie flagitat. Tu autem ais, Vtinā me tibi comitē adiunxisses, licuisset uiderere. Quos? Infinitos Theologos. Si numerū inspicias Philopseude, ea ipsa est hęc Germaniæ fœlicitas summa.

Ioel. 2. Videmus enim id ipsum, quod Diuus Petrus ex

Act. 2. Propheta infert in quies, Et prophetabūt Filij uestri, et Filia uestræ. Si uero uocabulū infinitiōis eo, quod Græce est ἀπειρία, ac inexperiētiae significationē apud Græcos etiā suscipit, pro dicitario ut soles, uteris audi Christū ipsum Patri

Matth. gratias agentem, quod ueritatis mysteriū vn̄p̄iōis illis simplicibus, uulgoq; indocto aperuisset.

11.

Hos, ait, licuisset audire, incredibili modestia & æquitate differētes. Quantū fidei, fides uera meruerit unquam, in synagogis, in Academijs, ac apud huius mūdi sapiētes, Christus ipse in Iudæa, Paulus multis in Asiæ, Europæq; locis docuit. Non credibilis, aut incredibi-

dibilis tibi uideatur Germanorū in sacra scriptura differēdi ratio, haud curæ est Hippocliidi. Substantiæ enim illæ rerū sperandarum, ac non apparentiū argumento unico innixi, nasum tuum, imo totius mundi supercilium, si Euangeliographo Diuo Marco credendū, facile spernemus. Mar. 13.

Cum autē inquis, De summa persuasione nostræ, nullius persuasionem nobis curæ esse credere potes. Nā nec carne, nec sanguine nobis fidem illā saluificam inculcari, sola cœlesti gratia infundi, etiam consummatissimorū Theologorū opinio est. Diffiniat igitur Cicero Certam opinionem dicant delicatuli isti Ciceroniani, Fidem, esse persuasionem aliquam magis Latine, quàm Christiane loquuntur omnes. Potuit olim, fateor, persuasio multū. nunc autem, ne teruntū quidē, si adhuc uiueret Alexāder VI. R. P. notho suo Cæsari ad aleā, à Germanis coraderet. Edocti enim Elogio Christi, iam dudū •

Theophylactus.

doramur, charitate proximi magis, quàm persuasionibus plumbeis peccata redimi posse. Vera fides iustificat, nō pertinax persuasio. Tecū autem iā Philopseude, extra hęc contentionē, familiarius loquar.

præstitisset omnino silentio transiſſe Theolo-
 gos. non ne uides, quali ceſtro irritabile illud ge-
 nus hominum nunc temporis incitatũ eſt? quàm
 inſipienter gladio ignem ſcrutaris. Tu ipſe uide
 etiã atq; etiam tute collige, quid dicas iudiciũ tu-
 um conſidera. Tua ſunt uerba, exceptis Germa-
 norum Theologis, alios ματαιολόγους, Et ra-
 bulas rectius appellari. Putas ne illorũ sapien-
 tiſſimæ ſapientiæ, illorũ fulminibus, uel uoce, uel
 ingenio te obniti poſſe? Putas ne te poſſe, ſi ſex-
 cētis, quas bene numeratas habent, ſuis cōcluſio-
 nibus circumuenirent, uiribus aut conſilijs tuis
 te ipſum eximere? Putas ne te poſſe ſubtiliſſimis
 horum ſubtilitatibus, ſubtili aliqua tua ratione ef-
 fugere? Vereor mi Philopſeude, uereor, ne ſuc-
 cumbas. eò enim conſummationis ipſorum pro-
 ceſſit, uafrities, ut ipſis nec Laërtiani Philoſo-
 phi, nec Philoſtratici Sophiſtæ, nec Apoſtata-
 rum ſpiritus, uel paradoxis, uel elenchis, uel ali-
 qua ſcientia æquiparari poſſint. Conſidera, pre-
 cor mihi enim uidetur, non minimum tibi immi-
 nere periculum. Etenim ſi rabulæ uocabulum in-
 telligis, ac proferre hic audes, poſſe te cauſam
 tuam

tuam satis defendere arbitror: sin quid sibi uelit, nescis, quem propugnatorem istis tuis aduersarijs posthac præstare possis, iam uidere mihi uideor. De mataeologis, cum, quid sibi Græcismus hic uelit, iam parum nobis constet, alio loco, confulis interim, huius uocabuli caussa, Dictionarijs, forsā fcilicius disputabimus. Cæterū autē tuo Marte pugnabis pugnam, si quid negocij tibi interciderit cum aliarum nationū irrifis Theologis, meum certe nō erit. Dixi autē initio, ô candi disimi, tam multa de huius impudētia dicere non posse, quā causa postularet: igitur his omisissis, uenio nunc ad liuidā illam suam nigredinē, quā cum nigerrimis illis procis Homericis, οἱ τ' εἰ μὴ Βάζουσι, λακῶς δ' ὀπιθεῖν φρονέουσιν, communē habet: inquit enim, Sed dic, rogo, ut ualet Erasmus? Utar Propertij uerbis?

Infelix properas ultima nosse male.

Non'ne tibi ipsi es conscius, quæ animo uoluntas? si nescis, ex Iuuenale potes ediscere,

Quas patitur pœnas peccandi sola uoluntas.

Et Ipso teste,

Pœna autem uehemens, ac multo scænior illis;

Quas

Quis & Cæditius grauis inuenit, aut Rhadamanthus :

Quæ uox molestior tibi unquã esse potuisset, si uerè (ut ficto tibi ipsi respondes animo) aliquis huius Viri ualitudinem basilicam tibi retulisset? Sed recte ualet ERASMVS noster, Philopseude. Ac utinam tam recte Ex animo ego loquor, ualerem ego. Quibus uerbis, quanquã simulanter eandem ualitudinem, quæ tibi autem intimis ex præcordijs exoranda esset, exoptas. Nam te, ut tute dicis, Quæ certum est, ad mnes erumnas atq; acerbitates sustentari, libido illa contentionis sic obcæcauit, linguæ pruritus tantus tenet, ut nec uoluptati innatae aliqua maldicentia, nec ὑποκρίσει simulatione opportuna satisfacere potis sis. Enim uero temeritas illa tua nimium impotens, liuorem, lingua, quod persona adhuc aliquamdiu celare potuisset, omnium prima, quam de ERASMO habes, mentione effundit. Senium quidem cum studiosi, reuerentiæ, obseruationis aut uenerationis epitheto ornare soleant tu Terentiano, ac Plautino scommate no-

tas.

tas. Non mirum igitur est, si quid mali tibi præsa-
git animus.

Dedit enim in laqueum uestigia noster

Perfidus:

Nec uafers est solus Vlysses, sunt apud nostrates
permulti Philopseude, qui ferulæ manus subdu-
xerunt, qui ingenij per spicuitate Thracia illa
tua commenta subodorare possunt. nec si quid
acciderit infortunij, ficulnum tuum auxilium
imploraturi essent. Præterea negat Germania,
quod dicis, Hei mihi luculentam pla-
gam accepit Germania, plagam accepis-
se. Siquidem nemo iure plagam aliquam iudica-
uerit Fatum necessarium, ac mortem illam fœ-
licissimam, quam tantam literaturæ supelle-
tilem generasse uidet. At quomodo homo sa-
piens, argutus, Germaniam totam coarguat,
attendite. Quis bibacissimæ Germa-
niæ, uolui dicere, bellacissimæ, sem-
per hic erro, uulnus inferre ausus est?
Tu homo considerate, prudens, quid dicas, per-
pende. Erras, si tibi Germania bellacissima uo-
canda est? Me Hercle, ut cum Martiale lo-
quar,

Que tu derides, hæc timet ora Pater:
 Crede mihi, nec hodie à fortitudine Maiorum
 nostrorum degeneramus: testis est Gentium do-
 mitrix Roma: nisi Romam, nec Romanos esse
 amplius contendas. Bellicæ gloriæ primatus,
 Germanis nostris olim cecidit. Testis C. Marius,
 qui non impune quosdam Populos profligavit.
 Testis armorum ostentator Iulius, Testis fœlicif-
 simus Princeps Augustus, Variana solummodo
 infœlix clade. Prætereo Aquilam, olim Roma-
 norum insigne, sacrosancti Imperij apud Ger-
 manos nunc indicem. Taceo fortitudine ac stre-
 nuitate in toto orbe partos Triumphos: propa-
 gatam nobilitatem, quam etiã Germanæ æmu-
 lus, Campanus ille conticere nequiuit. Ac ne
 quid dicam de Mantuano Baptista, is etiam no-
 stræ ætatis Germanos, tanquam bellaces, ac for-
 tes celebrat: cuius ut uerba subnectã, facit tum
 Carminis elegantia, tum testimoniij maiestas. in-
 quit equidem,

Verum Accola Rheni,
 Gens durata gelu, genus insuperabile ferro.
 Quid toties Romã tum, cū ditione premebat
 Europæ

Europæ, Libyæq; urbes, Asiæq; minorem
Terruit. hi superant Parthos, Thracumque
furores.

Quos Martem genuisse ferunt, hi spicula tor
quent

Penthesyleæa non inferiora securi:

Iamã autem, cū Christum uere cognoscimus,
gloriatio nostra, nō in bello in pace autē, in cru
ce Christi sola est. sit penes alios gloria belli,
quos pax et gratia Christi latet. Satis hæctenus
fusum Christiani sanguinis. Fingite uobis uete
rem Italianam, Romanæ urbis Ciuem. Somniate
Christi uicariatum, ac mirabili uestra bellacita
te Turcas Christianorum ceruicibus imminen
tes depellite. est

Ecce fugax Parthus, magni noua caussa Tri
umpho.

Reddite ueram pietatem, ueram fidem. reddite,
reddite reipublicæ Christianæ ueram pacem,
ueram unionem. quam hucusque timor Dei, pia
Germania, lachrymis extorquere nō potuerūt.
nihil morabimur bellicam gloriam, sit penes uos
omnis. Reddite, quam possitis, concordiam Ec
clesiæ

clesiæ, tunc unâ ueterem Germanorum fortitudinem, uirtute, manu Dei locupletatâ, Christianismi persecutores, ut sæpius suo malo, inuictam sentient uobis autem famâ nostra humanitate, parē, uel gloriæ omnis acquisitionem integrâ relinquemus. Potes autē esse tam excors, ô Philopseude, ut non modo non huc pertinentia, sed maximè disiuncta, salsa, ac in totâ Germaniam debacchata diçteria euomas? ô impudentiam insignem, Bibacissimæ Germaniæ, inquis. Sunt, si nescis Philopseude, uitia aliud nihil, quàm turgidi atq; concitati motus animorum. in his sunt, qui nimia appetitione inflammant, uinolentiæ, aut bibacitati, uti tu appellas, similia. Est autem uidere, nulli morbo obnoxia corpora, alieno uitio contacta nonnullis in membris sæpius uitiari: sic Germani olim, uini usus prorsus expertes, proximorum morbo, membra habent aliqua læsa: quæ aliarū nationū intemperãtia illecta, insuetos haustus uini, quos serò in precio habere cceperunt, probe ferre nō possunt Imo donū Dei ad lætificandum cor hominis datū, ac quemadmodū inquit Homerus,

ὄϊνον

Οἶνον τ' ἄριστον θεοὶ ἀνθρώποισι δίδωσιν
 Δῶρον· in ægritudinē, temulentiam scilicet cō-
 uertunt, alienā enim sequentes immodestiam, ut si
 miæ lotis oculis, sic pelluto largius gutture præ-
 da fiunt. Vnde postmodū citra æquitatē, ebrieta-
 tis accusantur etiā ab ijs, à quibus illæsi antea,
 uitiū hoc contraxerunt. Ab aliorū calumnia mi-
 hi temperabo, cæterū tecum, qui præter ius pi-
 umq̄, maximo cachinno Germanis ebrietatem
 obijcis Philopseude, libet confabulari. De No-
 ah nullus mihi hic sermo, quē uini insuetos gu-
 stus satis declarare apertum est. Ostende regio-
 nē, precor, temulentiaë criminis immunem. Enu-
 mera ætatem aliquā, quæ conscientia uini indul-
 ti non grauat. Homeri Imperator præstantis-
 simus Agamemnon, ab ipso Poëta ὁ οἶνοβαρῆς
 appellatur. Sed damus hoc uinoso. ut laudibus ui-
 ni arguitur, Poëtæ nihilominus Græciam mira
 uoluptate potādi præditā fuisse rerū Scriptores
 tradiderūt. Nec Persis defuit ebrietas. Cyrus il-
 le Iunior regno se dignissimū arbitrabatur, quòd
 plus Fratre uini potare posset, & probè ferre.
 Macedonū uinolentiā Promachus demonstrat.

Ennius ipse Pater nunq̄, nisi potus ad arma
Profuit dicenda.

Narratur & prisca Catonis

Sæpe mero caluisse uirtus:

Iam optimi Patris degenerem Filium ante oculos
ponito, Ciceronem. Si autem Italiae ebrieta-

tem cupis cognoscere, lege Plinium. Non satis
erat Italis, sese ad uomitum sæpius in die ingur-
gitasse, nisi & iumenta ui ad bibendum uinum
cogerent. Romanorum Monarchæ in maximã
uenerunt uinolentiam. hoc M. Antonius patro-
cinio suæ ebrietatis edito probat. Hispaniam Fi-
liacus, qui olim Sisaponem tenebat. Pannoni-
am, Bela Secundus. Boiohemiã, Vuenceslaus.
etiam extremi orbis homines, Britannos, Bono-
sus uinolentiæ accusat. Addum Plinij ipsissi-
ma uerba, Nulla in parte mundi cessat ebrietas:
Sed quid Veterum exempla recito, cum Recen-
tiorum tanta sit copia? Quid situ remotiores
enumero regiones? quum uitij huius maximam
partem è proxima atq; confini regione, ex Italia
scilicet, hæreditario accepimus iure. Maiorum
nitia, quis subditorum unquam difficulter imita-

tus est? Quod igitur Romanæ Ecclesiæ mem-
brū, capitis mores, uirtutesq; non sequeretur?
 Dedit Sartzanum nobis, Nicolaum Quintum
 potando laudatissimum Virum · Venetiæ, Paul-
lum Secundum · bibacissimam spongiam Flor. n-
 tia, Iulium, & sanguine & uino ebrium. Præ-
tereo alios uini gurguliones non instrenuos,
qui sanctissimam sedem Romanam tenuerunt
 & mirum tibi uidetur, cum Dei terreni pocula
miscent, quod homunculi bibunt? Postulabis
 forsitan, meamq; requires modestiã, ne ob duo-
 rum aut trium immodestiam Virorum, uniuersam
 Italiã huius participem uitij censerem uelim.

Ὁ πποιοῦ δ' εἶπε καὶ εἶπος, τοῖοῦ δ' εἶπε
 κούσας:

Id ipsum tibi persuasum esse debuerat, quum to-
 tam Germaniam tam leuiter atq; incogitanter
 calumniareres, ob quorundam maximam Roma-
 næ Ecclesiæ deuotissimorum bibendi licentiam.
 Sed esto sane, plagam hanc, uulnus hoc Germa-
 niam accepisse, lachrymis & squalore pœni-
 tentiæ deplorandum · nihilominus certo cer-
 tius affirmare audeo, Optimates, ac Magistra-

tus Germaniæ Verbo Dei adhærētes efferuen-
 tem æstū huius luxus, grauiore pœna, q̄ uila aut
 Lex Orchia, Fannia, Licinia aut Didia coherce-
 re. At Sextilianū inter harum Legū limites con-
 tinere. etiā Caio Principi tā difficile, quā facile
 uisum fuit Alexandro P. M. huius nominis
 III. seueritatē imminuere Legis Scantiniæ. igni
 cœlesti in tot hominū millibus uindicatæ. Qua
 propter ut ipse dicis Philopseude, Parū ciui-
 liter, et ut bene moratū decet hominē,
 Germaniæ sic apertè nō illudis. Postu-
 latur enim ab omnibus, ut ab his se abstineāt ma-
 ximè uitijis, in quibus alterū repræhendunt. Pro-
 uidentū est diligenter, si quē intemperantiæ ac-
 cusas, ne materia illa temperantiæ, ut dicunt po-
 tentialis, continentia scilicet, tibi desit. Ego equi-
 dem gaudeo, in cōtagione uitiorū, id quod mini-
 mū ac tolerabilius est, Germaniā sortitā esse. do-
 leo uero ipsam, propter quorundā intēperantiā
 etiā ab incontinentissimis accusari. Age, si tota
 natio ex uitijis quorundā æstimāda. non' ne ut tu
 Germaniæ ebrietatem, alius Italiæ incestū, per-
 uersam Venerē, mollitiē, ac huiusmodi sex mil-
 lie

lia uitia obijcit? Tu Germaniæ, infimorum perditissimorūq; obijcis uitia: uos ipsi, pudet referre, quibus Titulis SS. DD. VV. RR. PP. Alexandrum V I. Clementem V I I. decorastis? Non ne primus à Pontano incestus accusatur? en habes Epitaphium Filia, Tumulorū Libro II.

Hoc tumulo dormit Lucretia nomine, sed re

Thais: Alexandri Filia, Sponsa, Nurus.

Item alteri, non ne ωαδισπασία obijcitur. lege ipsius Epitaphium,

Is est, qui molles euexit ad astra cinædos,

Formosum à tergo munere iuuit Hilam:

Quæso, ne quis rapiat in contumeliam Italiae (quam Altricē, & Hospitā Virtutū ipse expertus sum) quæ hic impudentiæ Philopseudis obijciuntur. Nō hæc in Italiā dicuntur, inquā, (nam hoc crebro mihi repetendū est) sed obtrectationi et maledicentiæ huius opponuntur, ut alia uice habere rationē dicendi earum rerū, quæ honeste effari possit, discat. & ut quàm male cordi in lingua sedē struxerit, uideat. subiūgit enim Ne, amabo te, mihi succenseas. nā si quid peccatū est, lubricitate linguæ

Italiae
Laus.

peccatum scito. Ex petulanti stylo, ingenium facile perpenditur. Nam uitæ simulachrum, omnem animi uim in oratione perinde, ac in speculo repræsentari linguam talem unumquemq; quale cor habere orationem omnem, ex corde proficisci, Christi testimonio uincam. Progenies, inquit, uiperarum, quomodo potestis bona loqui, cum sitis mali? Et Horatius Christi sententiam protulit,

Matth. 12.

Luca. 6.

Omne superuacuum pleno de pectore manat:

Non potes nisi tetrum, ac pestilens aliquid efflare. cor enim habes Philopseude, plenum liuoris, arrogantia, ac mendacij. amarulentæ loquentia satis aptum, ob hoc etiam pestilentius, quod laudis & beneuolentia fucum præfert, quum figurato morsu lædit, gloriosos illos titulos adfringendo. quos etiam in uita hac, adhuc si esset ERASMVS noſter, ægrè ferret, lubēsq; resignaret. Inquis enim, Sed heu me miserum, lumen amisit suum mea Germania.

Anathema
tibi!

Inebriati olim eramus poculo Circes Romanæ,
ac de uino prostitutionis Babylon, magnæ ma-
tris

tris scortationū pugnantis cum Agno. Sedit iterū
sobrii facti, haud ignari sumus Philopseude,
 quid Deo, quid homini debeamus. Lumen Ger-
maniae appellari quenq̄, præter Deum opt. max.
 et si forsitan delicatioribus receptū, attamen e-
 thnicus est Gnathonismus. Lumē Germaniae,
 est lux illa totius orbis, lux illa uera, quæ tandē
 tenebras nobis depulit, quæ somnū nobis excus-
 sit, CHRISTVS IESVS. cui gloria sit in æ-
 uū, et in secula, amē. Ornamenta sua præ-
 clara, exclamas, perdidit Germania.
 Nec hoc uerū esse fatetur Germania. Amauit
 ERASMVM Germania, ob literarū præstan-
 tiā. Nobilitauit Germaniā, ornauit Germaniā
 ERASMVS, literarū præstantia. Migravit, nō
 adamatū. remansit, quod amabatur. Quid igitur
 amisit Germania? PRIN. INVICTIS.
 CAROLVS noster, à Clemente Pontifice co-
 ronatus (si Dijs placet) ob obitū Papæ, Imperij
 amisit diademata. Admiranda, me Hercle, colli-
 gendi figura, sed tali Philosopho digna. ut argu-
 mentatur? Squalet nunc tota, in sordibus
 iacet. Quæ omni disciplinarū genere flo-
 ret?

ret? In luctu iacet. Causã arbitror esse, qđ
 huic seculo subductus est Vir pius, in quo opti-
 mo cuiq; pessimè est uel quod sentiamus, optime
 cum illo actum esse adeo, ut gratulari magis,
 quàm misericordiam illi impertiri memoria no-
 stra decreuerimus. Vnius hominis Fato
 tota miserè infœliciter corruiť. Bene, si
 ex superstitionis, et Barbariei luto sese erigere,
 corruere est. Osapientissimam tuam sapientiam
 per exiguæ authoritatis haud dignam. ô huma-
 nitatem tuam non uulgarem, ipsis Charitibus
 meritò commendabilem. qui Leuamenti ali-
 quid ex insperato, nobis adferre te posse,
 nobis polliceris. Tuis uerbis utar, Mitte mit-
 te hãc ex animo tuo curam, atq; istã
 quam tam benignè polliceris, ope-
 ram in aliud tēpus differas suadeo.
 leuiori enim leuamento luctui Germaniæ cōsu-
 lueris, quàm peruersæ tuæ maledicētiæ medea-
 ris. Cōsolamur enim nos honesta fama, immor-
 tali nomine huius Viri. quū tu nihil aliud nisi a-
 pertissimum damnum, grauissimam iacturam
 mortis sempiternæ luctum, & fœlicitatis per-
 ditionem

ditionē tibi cōparare possus illa tua maledicētia,
 quæ curari, uel tantillum imminui non potest.
 Cur nō? inquis. Tute tibi ipsi respōdes. Quo
 niam morbus indies magis ingrauef
 cit, atq; iā in intimis uisceribus, et me
 dullis radices suas egit. Scis quoq; Physi
 corū gloria unica, ac doces, quod Ex pertur
 bationibus morbi cōficiuntur pluri
 mi, quos tu nulla arte pellas, nulloq;
 præsidio remoueas, ubi semel irre
 pserint. Præterea, quod calumnia, nō recipit
 Pharmacum* medicina quomodo, anteq; totam
 absorbet, reuomat, scis. Vnde nō leuissima apud
 doctiores quæstio, An maledicētiæ uitio, aliud
 immedicabilius? Et heus tu ominū captator, cū
 subiūgis, et cōquereris, Quod immortalia
 Numina huius Viri interitū signifi
 cationibus clarissimis nō denuncia
 uerint. Mirari ego cogor, & tuam requiri in
 Matheſi industriam* uidetur ne tibi parum præ
 sagij obitus sui præmisſiſſe, cum septuagenariā
 illi attribuere ætatem? quandoquidem Senectus
 ipsa, si ipsi ERASMO fidendum,

Iam

Iam præteritis uernantibus annis

Vitæ monet cadentis :

Quid, si ostento quodã denunciassent obitum?
 Minus moleste, quicquid procellæ
 ingruisset, pertulissem. Improvisum quæ
 procella te obruit? Viri clarissimi calamitas.
 Næ tu admirandus homo, quum ERASMVS
 noster, nec exul, nec seruus, nec cæcus,
 nec debilis, sed omnium liberrimus, integerrimusq;
 fuerit, tu tamen calamitatem illi adfingis.
 Satis uideo, pium uideri, minime te studere plus
 laudis habere æstimas Latinum, quàm nomen
 Christianum. Nemo enim Christicola, eum
 qui diem suum obiit, interire dicit. sed omnes
 Christianos in Christo obdormire dicimus, et
 credimus. Hoc est autem, quod ualde miror,
 quod Diuinus ille tuus Cicero tantum tibi olet,
 ut magis hic Grammaticum agere uelis, quàm
 Ciceronianum. Nam Cicero Mortem, commi-
 grationem quandam, non interitum esse contē-
 dit. tu autem Medicum exuis, Grammaticum
 referens. quod medium aliquid inter animam,
 & corpus eat, mortem interitum appellas. Cū
 etiam

Libro Pri-
 mo Tuscu-
 lanarum
 Quæstio-
 num.

etiam nō desint, qui, ut sunt contentiosi Grammatici, anima & corpore destrui, interire esse, & aliud nihil contendant. quod si de ERASMO nostro intelligis, impijssimum est, ac auri-
 bus abominabile, nec ex tuo foro nam iudicari Matth. 7
 homines ab homine, Christus uetat. Subit hic quoq; timor mihi animum, ne te morbus, quem Græci ἀκουστικὴν μὲν δὲν dixere, habeat. paras enim ô Zenothemi calicem abijcere, uociferādo Expedi, nisi fortassis mulsi calicem cupis impingi. Sequetur, ni fallor, uomit-
 tus, ô Lapitha. ferreus enim non es, ut ipse ais, adeo, ut et ego omniū te corruptissimū fermè de-
 ierarem. Lachrymas scio, ô Bassiane sed Croco-
 dili, dum audis ERASMVM mortuum, lachry-
 mas emittis. Audite, rogo, ô candidissimi, Nō
 satis (inquit) à me cognitus erat. Tanto
 impudentius tibi ipsi blandiris Philopseude, fa-
 mam arrodendo incogniti. nam iudicio non di-
 cere, sed falsa omnia, ac quæ in mentem tibi ue-
 niunt, euomere cogaris. Mentis autem tuæ co-
 gitationes, aliud nihil, nisi peccatū ac abomina-
 tio esse possunt. coram enim blandum, & Ami-
 cum

cum te ostendis, quum falsum dictorium ullum
 perdidisse, religiosum putes. statim enim Fune-
 brē meditaris orationē, sed qualem uidebimus.
 Legi (inquit) nonnulla eius hominis
 scripta, quanquā timide & diffidenter.
 Puto linguam hucera enim attacta, magnū mo-
 uēt dol. ē Audax me Hercle, es homo, nō timi-
 dus, qui cum non omnia legisti, de omnibus scri-
 ptis ERASMI pariter paulo post tuum calcu-
 lum adfers. audaciorē autem te iudico, quōd
 nonnulla legeris. quum periculum sit, ne pars
 lucelli tibi pereat, si quando à patientibus (utar
 uocabulo Medico) illis familiaribus tuis Mona-
 chis, in lectione Erasmicorum Operum occu-
 patū te depræhēdi contingeret. Percrebrue-
 rat enim (inquit) non incertis authori-
 ribus rumor, ex eius fontibus haufif-
 se Lutherū, quicquid dogmatis suis im-
 miscuisset scriptis. Nec certis, quidem aut si-
 certis, haud fidedignis, maxime autē ab istis μα-
 ταιολόγοις, quos tu nonmulto antea mihi cō-
 memorabas, adhæret enim uitio huic uanitas, i-
 gitur nisi inania, emētita, & infrugifera effuti-
 re nequeunt. Quo autem argumēto potes hæc

Nota.

assumere? Pari scilicet. Philopseudes periodos, incisiones, sententias, denique uocabula omnia Ciceroni suffuratur. Ex suffuratis, calumniarū struit aceruum. Ergo scripta Ciceronis, meras crepāt calumnias, ea propter diffidenter sunt legenda. Bene. Melius autem, si nō solum Natalis Beddæ Tragedias, sed ERASMI defensionē quoque legisses, proculdubio fontis haustus. Lutheri uocabulum uel obticuisisses, uel in alium reseruasses usum. hanc ō candidissimi ipsi uidete, uanissima enim, et ipsissima hæc calumnia, ab ERASMO olim satis delitigata est. Quantum enim ad Lutheri, uel in Romanā Curiam, uel in quorundam superstitionem, uel in condonantium, quas uocāt indulgentias, commenta, inuētitiuā attinet, Annales superflue respōdent. Fuisse Anno à nato Christo, à sesquimillesimo, sesquicētesimo qui de publicis Rom. Curia malis, scripserunt. Vitæ dispendio alij anno post quinquagesimo Pontificum Vitas, Traditiones, constitutiones, omnino non probarunt. Quarto anno postquam Sixtus IIII. R. P. uenias per orbem uenundare cœpit, palam reclamatum est, ex his Lutherum sua hausisse, Theologi Parrisi-

enses, quibus equidē, ut par est, maius tribuo iudicium, testantur. Sed totus es Romanus, Philopseude cū enim tibi de Germanis mentio, cum in Germanos inueheris, notulis & characteribus uteris ignotis, quas nec apud Probū unquā inuenire quīuis enim cum tibi de Luthero sermo, Quem S. P. Q. R. damnauit. Fateor autem, in Exemplar non optime castigatum me incidisse, unde cum Oedipode mihi opus esset, ipsum persanctē negantem audiui, has quatuor literas aliam, quā hanc interpretationem, nempe Stimulatus Pontifex, Quæstionariusq; Romanensis, non admittere. Quanquam non deerant, qui Senatui, Populoq; Romano tantam uolebant inurere notam, quod quidem admodum impium mihi uidebatur, quum ipsi olim Romæ degentes, Ciueis permultos, qui Romanæ Curiaē pestē magis, quā Lutheri dogma auersabātur, cognouerimus. Præterea stultissimū est, Senatui adscribere Romano, cū Senatus nō extet, Populo Romano tribuere aliquid, cui nulla sit omnino Romæ potestas. Nam Platina Teste, uetulus ille Bonifacius Nonus (ut ita loquar) iuuenissi-

S. P. Q. R.

niſſimus uim omnem Populi Romani in Pontifi-
 cem tranſtulit. hinc & meo calculo, primæ in-
 terpretationi accedere cogor. mira enim Romæ
 colluies eorum, qui fortunas aucupare ſolent,
 reperitur. Nec contemnenda ſumma pecuniæ,
 Lutheri doctrinæ Romanæ Curia Officiarijs
 decidit. unde eorū ſuffragijs, qui hiſce nundinis
 uiuunt, facile damnatū credere poſſum. an iure
 autem, ipſi uidebunt. Cæterū haud dubiè perie-
 runt, ſi ſic Lutherū iterū uicerint. Dicturus au-
 tē, ſatis ſcio, es ἀπεροσδιόνοσ αἱετ. itaq; recur-
 ro ad Dialogū, Vir enim (inquis) pietate.
 Tanto magis innoteſcit pietas ERASMI. quan-
 to plus tu os impudens, impiū, in mortuos debac-
 charis. Mortuo enim nullo unq̄, noſter fuit mole-
 ſtus. Rempub. nullam taxauit uiuens, nec aliquē
 calumniatus eſt. Addis, Doctrina. adde etiā
 ea, quæ in uirtute, et induſtria collocata erant.
 non, ut tua ad maledicentiā, comparata. Vrba
 nitate multa admirabilis. Dic ea ipſa
 qdē, à qua tua illa lepiditas degenerat multū. ea,
 quæ et docto, et ei qui inter doctos uerſabatur,
 digna. ea, quæ et ueri, et iucundi erat plena. Ad

d iocos

iocos natura propensus erat, sed piè iocabatur,
 ac tã urbaniter, ut nemo hominũ sua uitia absq;
 læsione non legere nemo, citra uberrimã utilita-
 tẽ, civilem lepiditatẽ suam enucleare posset. An-
 nectis, Is rem literariã à fœdissima Bar-
 barie uindicauit. Hoc cũ multis habuit com-
 mune, cõiunctus enim atq; cõsociatus fuit erudi-
 tis omnibus, in literario negotio. Laudem hĩc tuã
 non moratur, iniquè ferret, si adhuc uiueret, sibi
 soli hoc subsidiũ ascribi, quod Lucubrationes e-
 ditæ demortuo auferri nõ patiuntur. Quẽ enim
 modestia propria, nulli opposuit doctrina, nemi-
 ni postponit. Nunc autẽ animã efflauit,
 in Beatorũ sedes rectã cõuolauit. qd
 certè nõ contigisset, si uel tenui hære-
 seos suspicione imbuta esset. Dominus
 est, cui stat, aut cecidit. Si autẽ qui bene uixit, op-
 timè moritur, nõ nisi q̃ optime, de ERASMONO
 stro, nobis persuadendum est. Suspicio autẽ, et si
 uehemens, nõ condemnat. unde ea nõ probata, lu-
 dex procedit iustãq; talione hæretici appellaren-
 tur, qui hæreseos ERASMVVM incusarũt. Ais,
 Paulo uero antea q̃ moreretur, de tri-
 bus animorũ uehiculis, deq; ipsa im-

mortalitate multa memoriter & iucunde enarrauit. Quid hic dicam Patres optimi, inuidia ne magis hic, an incogitãtia laboret Philopseudes? Tritum est Prouerbiũ, Fabro, Fabrum inuidere. Noster hic Philopseudes, Nicolao Leoniceno, Physico suo ætatis doctissimo, laboriosissimas uigilias surripere conatur. scitis enim hunc, De tribus animæ uehiculis Dialogum, ut omnia, elegantẽ scripsisse. quod si clam Philopseude nõ est, uos qua inuidia Physicus (si Dijs placet) Physicũ profequitur, non latet alioquin manifestissima est huius ignorantia, cũ ERASMVS, qui hoc nomine nominari possit, Libellum scripserit nullum. Scripsit autem, quam anno tertio post, piã, & bonã probauit factõ, Cygnẽã illam cantionem quomodo se quisq; debeat præparare ad mortem, de immortalitate, et animi æternitate eo quoq; in loco Christianẽ, ut nusquam non disserens. Etiã in agone constitutus, dolore oppressus, non ut tu dicis, Conscientiæ rectẽ factorũ, sed fidei in Christo innixus præmium nullum, sed gratiã & misericordiam Dei expectans. Hæc ut ipse ais,

d 2 Ulli

Illi dulcem, & optabilem ipsam mortē, quę alioqui formidolosa esse solet, efficiebant. His præsertim, quibus animæ immortalitas risu est. Aures arrigite ô cædidissimi, iam incipit Philopseudes Christianus fieri. deplorat enim Reipub. Christianæ detrimentum. exclamat enim, Huius interitu magnā mediusfidius res Christiana damnū

Philip. 1. fecit. O te piissimū hominē. Dissolutionem appellat Paulus, corporis huius mortem. sed eam, 1. Corin. quam aliquando ad gloriæ societate iterū cum anima coniunctā sperandum sit, hic Philopseudes Finem cōnexionis rerum mixtarū, mortem interpretatur. quum etiam apud Ethnicos perire, quā interire leuius sit. Christicolis autē perire, etiam deploratissimum. Sed hanc tuam philosophiā Epicurisce, alibi quoq; habuimus. unde negare nequeo interitu ERASMI, si interijt, rem Christianā ultimum damnū fecisse. Quæ enim uita futura erit, cum mortui interimus? Absit autem interitus mentio, ubi argumentum rerum sperandarum, ubi firma resurrectionis spes uiget. Amoue quoque Philopseude, amo-

ne Bassiane odiosæ superbiæ Epitaphia à piorū
 humilitate longe aliena. quem Plautum, quem
 nobis facis Nænum? Lugent bonæ artes,
 tam diserto Patrono destitutæ squa-
 lent Literæ sanctiores, pullatæ ince-
 dunt Musæ. Satis est ornasse, à quibus orna-
 tus fuit talentum sibi commissum fœnore ma-
 ximo reddidisse. pariunt enim hæc apud homi-
 nes iocundã, et non luctuosam memoriam apud
 Deum serui fidelis præconium, & gaudium Do-
 mini Dei nostri. Sed perge. expectamus enim,
 quem ordinem hic, ut polliceris, seruare uelis.
 Quid autem est, quod inquis, Modò ut
 possim. Qui sic? oportet enim te, ut par est,
 tuo instituto satisfacere, ac certa de obitu hu-
 ius Viri scribere posse. At inquis, Metuo,
 ne doloris acerbitas memoriæ sen-
 sum auferat omnem. Non est, quod do-
 leas Bassiane, quem interiisse affirmas. magis
 autem credo liuoris acerbicatem, sensum om-
 nem tibi surripuisse. Vos ô candidissimi, au-
 res præbete, quæ uel recta, uel incerta dicta,
 hic eblateret. ait enim, Itaq; quum supre-
 d 3 mum

Matth. 25.

mū adesse diem diuinaret, illis accersitis, quos suis consilijs intimos habebat. Vbi tunc agebat Philopseude? quos habuit intimos? poteris enim multa probare, si Testes adduxeris. Nescio, inquires. Benè. è tuo igitur profers thesauro, quicquid in buccā uenit. Scio. Edissere igitur. Nolo. Ob quā rem? Prohibet ueritatis transgressio. Age, narra. Testamētum sic conficit, ut nullū neq; nostra, neq; Patrū memoria sanctius fuerit confectū. Velis nolis, uera fateri cogeris Philopseude. nā pio instituto piè paratas facultatulas, pijs summa pietate distribuit. Lustricam peccatorū confessionē adhibet. Audio, nimirū ipsam, quā in ἱερομολογίῳ ὁ ipse olim descripsit, ac in Libello De Præparatione ad mortē tantopere laudat. Mysticū panem assumit. Teneo. at eundem calici mystico coniunctū, arctissimā membrorū societate repræsentantem. In Deū opt. max. cogitationes omnes cōfert. In hoc equidē mihi uideris Philalethes. ō ipsissimam ueritatem. Non se respicit. Nihil noui, Philaletha. studia enim publica nunquā

non, Christi gloriam semper, seipsum autē nunquam coluit. Non sua amplius peccata. Iustitia enim sua erat Christus, copiosæ & immensæ misericordiæ Princeps. Quibus fortasse nimiū perterrebatur. Homo fuit, qui si cū D. Paulo dicere potuisset, Nullius mali mihi conscius sum addidisset, Sed in hoc non iustificatus sum: Christum solum cogitat, illumq; ob oculos habet. Quid ni, optimum Dominū, exorabilem Iudicem, Advocatum unicum, & gratiosum in oculis habuit. Non uideo, quibus rationibus Erasmus nonnulli Lutheranarum partium affirmant. Si æmulorum legis calumnias, compendiosa uia est, qua cognosci possit, an iure ipsum incusent: si inquam, Apologias ERASMI legere non fastidis. Quomodo enim fieri potest, ut sit Lutheranus, è cuius scriptis, ut paulo antè mentiebaris, Lutherum dogmata sua fulcisse uolunt, & exsuxisse. quanta hīc confusio? iam Discipulus, iam Magister est Lutheri ERASMVVS. Quid audio? iam uiuit, iam mortuus est Arsenius. Nasum, pre-

1. Corin.

4.

Heb. 4.

d 4 cor,

cor, Philopseude, uitreis orna conspicillis, nul-
lum Lutheranismi in Lucubrationibus ERAS-
M I omnibus tibi apparebit iota imò etiam ueræ
 confessionis modum pium, ibi descriptum inue-
 nies. nã ut uideo, maximè tibi probatur auricula-
 ris illa cõfessio. Sed quod cõquereris, in tēpora
 nos incidisse durissima, experientia ipsa docet.
 olim enim erat crimen, famosos dialogos sparge-
 re, nunc tibi ipsi uidetur lusus festiuus. Te enim
 hominẽ lepidũ uidemus, ut alios nihil æquè oble-
 etare ac ipsum calumniandi studiũ quo totus fla-
 gras, homo cautus, ac prudens, mendacijs & im-
 posturis plenus. Quàm uerè enim, q̄ lepide nobi-
 scũ agas, age ostendã. Optarem autẽ ò candidis-
 simi, dũ mortui huius calumnias uitare nequeũt.
 saltẽ à uiuis, illiberalibus suis mendacijs abstine-
 ret. Vos ipsos, uos (inquã) ipsos iam iã hostiliter
 laceratos sentietis. Nemo nõ uidebit hunc men-
 dacijs tã uafre pugnare, q̄ fortiter ueritate illi re-
 sistere possumus. Nemo Miles patriã, Parentes,
 Coniugẽ, Liberos, aras, focos tam pertinaciter
 unquã defendit, q̄ impotẽter hic parricida Ἀλκί-
 θείαυ, quã sibi Matrẽ finxit, cognomẽ ab ea mu-
 tuat-

tuando impugnat • Sine stomacho, sine dolore,
 Viri cādidissimi, dicere nequeo, quā callide, q̄
 uafre • imō quā nequiter aestimationi uestræ,
 nigerrimā notulam inurere quærat. Rogo uos
 per Christū, excidit' ne ERASMO uox ulla,
 quæ animæ immortalitatem in dubium reuoca-
 re potuisset? Quæso, huiusmodi philosophia im-
 butus, familiaritatem uel uestram, uel ERAS-
 MI demeruisset unquam? Obsecro, in tanto
 Theologorum dissidio, hoc seculo Germanis
 hæresis ista innotuit? Sed quò rapior? penè exci-
 derat, quibus loquerer. Ignoscite ô cādidissimi,
 hic enim subdolo suo calumniandi genere, huc
 me impulit. si quid erratū, si peccatum aliquod
 non mea, sed huius culpa est. Introducit enim
 ERASMVM iam morti propinquū uos sic allo-
 quentem, Facitis profectò istis lachry-
 mis, ut mihi suspicio inijciatur, despe-
 rare uos de illa mortuorū excitatio-
 ne. Dandum hoc omne esset maledicentiæ, Pa-
 tres optimi, sed dignitatis uestræ ratio habenda
 quoq; est. Nemo unquam uel tenuissimā su-
 spicione eiusmodi opinionis, uel pietatem, uel in

tegritatem uestram aspersit. Sex mille persuasi-
 ones pullularunt, nemo autem tam demens, apud
 Germanos, qui huius doctrinae aut Praeceptor,
 aut Discipulus esse uellet, inuentus est. Praete-
 rea, quo minus ERASMV S noſter eiusmodi
 ſuſpicionem de uobis in pectus ſuum candidum
 demitteret, partim animus, huius dogmatis ni-
 hil ſibi conſcius in cauſa fuiſſet. (Minime ete-
 nim ſuſpicax eſt, mens ſibi bene cōſcia) partim
 quod parum ſibi dignū uiſum fuiſſet, tales tā in-
 tegros Viros ſuſpirioſa oratiōe alloqui. Quid,
 quod praeter te, ō Amorbachi candida, ac Hie-
 ronymum Frobenium, Episcopium, paulo ante
 quā defungeretur uita, nemo intromiſſus eſt.
 Intromiſſi, per candorem ueſtrum, praeter reli-
 gioſi animi exempla, praeter Chriſtianae patien-
 tiaē documēta audisti, uidiſti ne aliquid? Quid
 igitur hic iſta cōſolatoria, nō ex Ciceronis, nō
 ex Quintiliani praecipis, nō ex ore ERASMI
 elaborata, ſed propria maledicentia exarata?
 Facile igitur, ut par eſt, furentes ac uiolaticos
 impudentiſſimi huius hominis ſermones, de
 Republica benemeriti, & charis hominibus,
 Lector

Lector æquus, si sinistra nulla me fallit opinio,
 spernet. Cōverti in illum enim possunt omnes,
 qui non semel interitum pro morte Christia-
 na, nominare auditus est. Deinde etiā vitiosissi-
 ma ac maximè prophana illa mortalitatis animi
 opinio, ortum habuit, uiguitq; diu iam inter illi
 quàm nobis proximiores. Iterū igitur mihi repe-
 tendum est, de mortuorum excitatione, nullum
 esse dubium nec interitus mētio ulla, ubi Chri-
 stus magis quàm meretrix illa Babylon colitur.
 Iam uero quod subiicit, Oculos habebat
 in cœlum sublatos, de contemptu
 mortis, de spernendis diuitiis agens.
 Id etsi omne egregiè euentum nescirem,
 cuiusmodi esset, intelligere non possem. sub-
 iungit enim, Quid plura commemoro?
 nihil omisit, quæ à Christianis ho-
 minibus proficisci solita sunt. Bene,
 quid plura? Num enim qui docet, in corporis
 secessu, omnes esse curas abigēdas, magis uer-
 bis, quàm exemplo doceret? nū qui docuit, dolo-
 ris sensum, haud nō admitti, sed sistere debere?
 qui

qui hominibus lachrymas non ademit, sed solatia admittere iussit? qui fœlicitatem sibi ab æmulis inuideri, contempsit? de Amicis, quos ex se æstimauit, tale quid suspicatus esset? Qui summam læticiam suam, quam in CHRISTO IESU solo habebat repositam, nec Sathanæ minis cohibitam, nū lachrymulis contaminare pertulisset? nū inquam, ægrè tulisset homines esse, quos habuit Amicos? Iam si adfuissent, qui fleuissent, commutationem optabilem, an potius diremptionem usus dulcissimæ amicitie deplorassent? non inquam, cadit in hos mores, in hanc uitam, in tales homines ista suspicio. Noua autem, in te uerò est inueterata ac singularis importunitas, inauditis mēdacijs ardēs. Nolite o candidissimi, arbitrari hominē hunc, ut dieteria eius arguūt, repēte mutari posse. ut aiūt enim, χαλεπὸν χορῆων κῦνα γεῦσαι. Nā mentiēdi morbus, ut usu in naturam transit, sic uanitatem gignit, cuius propositum ipsum futile est, leue, inane, ac uacuum fingens, quæ nusquam sunt ea mentiēns, quæ fieri, aut esse nequeunt. Quod quidem hic noster satis docet, inquiens **Ad insperatam eius**

eius

eius mortem accesserunt in Erasmi mortuum Monachorum iniuriæ. Quid his evanidum magis? Iactat Anthemonides ille Comicus strenuitatem suam, ac in cælum effert, uisco & fundis in pugna Penthetronica uolaticorum occidionem. Pyrgopolinices quot uno ictu machææ suæ perquam hebeti, neci dat? Ambo me Hercle militariter, suæ enim uitæ instituto impense, magnoq; cum studio oblectantur. Professionem ergo mentiendi si quis sibi uendicat, partes suas ut tueatur, quoq; oportet. in promptu enim est Aristophanicum illud Ἐγὼ σοὶ τίς, ἢ μὲν ἕκαστος εἰδὲν τὴν τέχνην. Philopseudi igitur si quis artis huius primas præriperet, Ioui fulmen surreptum nemo temere affirmaret. nã hucusq; nil nisi mera ac impudentissima mendacia audistis, maliciosius adhuc mentiendi studium audituri. An non maliciosum est mendacium, quum quis sciens ac prudens mentitur? si Philopseudi constat de morte ERASMI, quomodo, ubi mortuus sit, eundem fugere potest? Si Basileæ in hac inclyta Ciuitate (quod quidem suppressit) uita defunctum audiuit. qua fronte igitur

tur insignibus iniurijs à Monachis corpus ERASMI tractatum esse scribit? quum nec ordinis ullius secta, Ciuitatem hanc inhabitet. Si uero illum hæc omnia fugiunt, nonne Dialogus uanitatem impudentissimi huius Bassiani docet? cum fingit, quod me tacente ab omnibus redargui potest? quum scriptis asseuerat, quæ nusquam acta sunt? quum non pudet illum pronunciare, quæ omnes sciunt esse falsissima. Nō morabimur uos amplius ô candidissimi, miremur potius iam, quæ ipse pro miris deblaterat. inquit enim, Mira affers, sunt tam impij Monachi, ut defuncti Erasmi nulla sint misericordia percussi? ut in illos sæuiant, qui iam lucis usuram reddiderint? Tuo te gladio iugulas Philopseude, nemo negat te esse impiissimum, qui sic in ERASMO V M mortuum animi furias egeris. tamen mirum nihil est, quod profers? nã peiora cucullatorũ pessimi olim ausi essent, ac si cõmoditas illis affulgeret ulla, etiamnũ crudelissima quæq; auderent. Viuente enim ERASMO non defuerunt, qui soricum more stridentes, metu conscientie

entia demētati, quicquid in pessimos scriptum
 erat, in illos ipsos quadrare denunciarent, præ
 uaricationibus omnigenis tela cōiecta amoliri
 conantes. Proculdubio quoq; , si tātillum adhuc
 haberent autoritatis, crudelitatis genus nullum
 (nam ut Græcum habet Epigramma,

Ὅτι καὶ αὐτοῖς

νεκρῶ σώμα λεόντος ἐφουβρίσσι λαγῶοι,) intermitterent fucatam illam sanctitatem, qua
 iam aliquot secula hominum simplicitatem (de
 malis loquor) decepere, sæuitiam suam exqui-
 sitissimis exemplis satis demonstraturi. Ipsis-
sima impietas (inquit) sunt Germaniæ
Monachi. Permulti sunt, quos unico uerbo
 huic opinioni cōciliares nec sententiæ tuæ alie
 nos haberes, etiā si addidisses (quod uerū esse,
 nunquam potest) nusquam bonū inueniri Mona-
 chū. tantummodo uide, ne plus nimium dissimu-
 les κακίας οργεῦειν. Vtcunque autem, malum
 agis Patronum, qui mercedula quadam condu-
 ctus, ni fallor, ut somnia Monachorum descri-
 beres, ipsorum infamiam renouas: tales autē an
 sint Germaniæ Monachi, nescimus. nam ocio-
 forum

forum collegia iam dudum abrogata sunt hic, et alibi ubi Christi Operarij laborant. optarem autem, nullibi quàm in Germania peiores inueniri Monachos. Sed audiamus somniantē, quis enim somnia esse negaret, quæ sequuntur? Cū primum rescitum est, extremū efflauisse halitum, uidisses illos cū Mulierculis, quas ex stultis insanas faciūt exultantes. O te πολυμήχανον calumniatorem, qui nec in somnis calumnijs abstines. O Diuinum Vatem Lucretium illum, qui somnium tuum tot seculis præuidit. inquit enim,

NOTA

Et quo quisq; ferè studio defunctus adhæret,
 in somnis eadem plerumq; uidemur obire:
 Quam multiplex sis calumniandi arte plus,
 quàm ut dissimulari possit, hîc innotescit. depra-
 uas enim referendo, quæ ERASMV S scrip-
 psit, ut non ipse scripserat, sed ut sunt calum-
 niæ accommoda. Non tibi satis est, toties ab E-
 RASMO responsum, De pijs se nihil loqui,
 sed impostores ijs similes, qui te subornarunt,
 ut digni sunt, notare. Quodq; ex stultis insanas
 faciant Mulierculas, etiamsi ERASMV S
 tacet,

tacet, affirmare ego audeo. nã memini in Italia à quibusdã Mulierculis, s; quem hominem bene curatã delicatãq; cutis, ac Veneri apto corpore uidebant, ipsum sanctissimis illis, quos habetis, patribus æquiparari. Prouerbiũ illud uulgarĩ ipsarum lingua tractantibus, O ch' carne d' frate. Μεταμόρφωσις igitur hæc, quod te tantum exagitet, nihil est Philopseude. maiorem nobis admirationem adfert transformatio illa, quod Monachi (quo uocabulo nos cantherium uocamus) tam scitos apud uos se præstãt emissarios, ut etiam lupæ omnes Venerẽ eorum laudent. quos (ut ipse dicis) sese tam immoderate iactare facile credo. sæpius enim Caligulæ triumphos imitatos audiuimus: fuerũt enim inter eos, qui etiam donatiua dare consueuerunt ijs, qui ERASMVM uel uita functum, uel opprobrijs affectum mentiebantur. Quid mirum igitur, cum exequiæ illi etiam antiquissimo ritu peractæ sint, ac uerè, quod tanquam amentes, sese etiam adfuisse somniant? quod acriter momordisse, arrosisse putant, de funeris, de tedarum, & huiusmodi spectaculorum pompa uerã
e senten-

sententiam? Mirarer ipse profectò, si requiem precarentur ei, quem calamo, & insanie ipsorū aspergillo, toties in literarum optima tranquillitate obturbarunt. si lucem optarent alteri, qui tenebricosissimis huius mundi inuolucris capti, nec lucem ambiunt, nec pati possunt. Quas literas in precio haberent ij, quos ipse impios, male sanos, sacrilegos, amentes appellas homines. qui Neq; quid iustum sit, norunt, neque quid sanctum. peruertūt, corrumpūt omnia. Hoc ipsum ego nesciebam, sed iā tibi ipsi credo, clientulos tuos, Nihil quod aut per naturā fas sit aut per leges ullas liceat, delectare. sed de his ego quid plura? Ita me Christus amet, ut tui me miseret. Sūt, qui imprudētes mentiuntur, non sine rubore sunt, qui uera sibi uidentur dicere, etiam cum impudentissima mendacia effutiūt sunt, qui non sentiūt mendaciū, ac tanto securius absq; cautione peccant. Te uero nihil pudet, tibi conscius mentiris. ac tantum abest, quod mendacium præcaueas, ut etiam quouis modo uirulentissimam ac plusquā scurrilem scurrilitatem tibi inesse docere stude-

as. Vide, quæso, ut cum Tibullo loquar, quàm
Somnia fallaci ludunt temeraria nocte:

Habita est (tua sunt uerba) ab Adoleſcē
te gratioso Funebris oratio. Quem hīc
nobis narras Socratem, quem Alcibiadem? Ado-
lescens, omnem huius uitæ decursum exprime-
ret? quem pij pariter & docti Viri omnes, nullo
artificio, nulla gratia, nulla copia peruestigare
potuissent. O te puerarium, qui Adoleſcentium
ingenijs tantopere delectaris. Habita est Fune-
bris illa oratio, à pijsſimo Viro, Oſualdo Myco-
nio Lucernano, summæ Eccleſiæ Baſilienſis nō
pœnitēdo Paſtore. Verborū illa puritate
Qua nimirū ad debitas gratiarū actiones Deo
opt. max. qua ad congratulationem requiei de-
functi, qua ad fœlicē agonis cursum pij omnes
accendūtur. Eoq; ſententiarū uerborū
que apparatu. Quo nō modo quotānis, ſed
indies in Chriſto obdormiētes, ſepulturæ tradū-
tur. Rogo te, cōſidera, qua fide omnia effundas,
qua ratione mihi ſint defendēda, quæ obijcis. ne
mo enim nō ſentit tua dicta, nō modo pungere, i-
mò urere, puſtulas inducere, uellicare, apertaq;

petulantia, morsibus uiperinis lædere. Nō usq̃
 adeo est tutū, dicere in ERASMV̄M quiduis,
 quasi referre non possit. ad omnes enim bonarū
 artium amatores et Amicos, hæc pertinet iniu-
 ria. Subijcis, Commendabat facundus
 Orator, hominis castitatem: illi, tur-
 pissimam libidinem obijciebant. Au-
 debo uos ô candidissimi, quorū maior pars per lo-
 gam cum ERASMO familiaritatem habuit: au-
 debo & alios Viros præclaros, qui in uita hac,
 adhuc aura fruuntur, quorum pleriq̃ cōsuetudi-
 nem cū ERASMO nostro habuerūt interroga-
 re. Philopseudes hic ERASMO ROTERO-
 DAMO libidinē obijcit. affinē fuisse (quia ipse
 ut pro se uerba faciat, adesse nequit) huic uitio,
 Nicolaus Olahus Pannonius, Romanorum Re-
 gis A' secretis, Vir integerrimus negat. excla-
 mat enim,

Cœlebs Erasmus, nuptijs ab omnibus,

Et Fœminarum purus à consortio.

Vtri creditis? Naturam tam amicam Musis,
 Veneri contrariam iudicetis, oportet. taceo cor-
 pusculum minus ualidum, ac tam delicata ia-
 Etatum ualedudine. Potero'ne hic aliquid dissi-

mulare? potero iam silere Philopseude? quum in
quis, Efferebat Christianā pietatem,
illi plusquam hæreticū atrociter cri-
minabantur. Occinam illud Catulli,

Non isthuc satis est, uno te dicere uerbo

Sed facere, ut quiuis sentiat, & audiat:

ERASMVS noster multis editis Libris, mira
industria, simplici ueritate, exquisitissimo iudi-
cio, modestia plusquam ciuili olim etiam doctis-
simorum Virorum hæsitantiam, ad pium intel-
lectū scripturarū suarū instruxit insanos, tuiq;
similes blaterones, qui nihil frōtis, nec cordis hi-
lū habebant terræq; illa onera, qui illum hærese
os insimulabāt, fortiter mendaces, ac equitādo-
canentes, toto orbi propinauit deridendos. Impu-
dētissimè igitur tu quoq;, qui eandē decantas cā-
tilenam, mentiris, Frugalitati luxum op-
ponebant. Puto ο' ευθοφραγείαυ, qua cor-
pusculum delicatum, laboribus, atque studijs
obrutum fouere solebat. Scis enim Medicorū
gloria, ex Aeginetæ doctrina gallinas cōcoctri-
ci facultati maxime obtēperare, ac stomachum
adiuuare cum plerique Mendicantium etiam

annuos redditus gallinarum collegijs suis enixe
 procurent, quibus ociosis, maleferiatis & ro-
 bustis Iuuenibus uentrem farciant aut tot pul-
 los emendicare solent, quibus non bene ca-
 stratos capos saginare possint. Forsitan etiam
 Burgundiaci uini sitim illi exprobrabant, quod
 ob calculi crudelitatem, qui eum magnope-
 re uexabat, ac ob natiuam suauitatem, humidi-
 tatē temperaturāq; ualetudini suae aptissimū bi-
 bere cōsueuerit. Cū Critici illi, aut Cretico,
 aut Corsico uino solū inebriari, nō ut ualetudi-
 ni hoc inseruire, sed ut de ualetudine bibēdo &
 ingurgitando periculū facere uelint. Nec dubi-
 um est, in foro popinario istorum causam hanc
 te suscepisse. compotorū enim est, ficulnea auxi-
 lia, petentibus statim polliceri, ac aliorum nego-
 cijs sese etiā incognitis ingerere. Vnde etiā tua
 hæc uerba, Quod nos morderet, petu-
 lantem, procacem, salacē dictitabāt.
 Hæc Helena, hinc illæ lachrymæ. sanctum est
 solum, quod hi uolunt hæreticū, quicquid illis
 displicet, petulans, procax, salax, impudicus,
 quisquis male de pessimis sentit, quisquis eorū
 aliquem

aliquem rei alicuius admonet. Cum uero petulantia, procacitas, salacitas, libidinis sint species, de genere nobis superius satis dictum est. Sed præparemus nos ad alia, quæ ne enumerata aliquid appareant, efficiunt præteritis quoque nugis, quas de exequijs nugatur. nam in ipsa sepultura pompa, Puellas Venerens ille nepotulus somniat. Sat enim est palàm esse, studiosorum humeris illum elatum esse, piissimos huius Urbis COSS. uigilantissimos PL. TRR. ac è numero Senatorum præstantiores quosq; funebri pompæ interfuisse, Academiae huius florentissimæ Professores omnes, pariter ac studiosos, luctu publico Parentem, Benefactorem profecutos esse. nec non terrã terræ, et Christianæ modestiæ decentē, in monumentū indidisse. nam Funerū ambitionē, apud Germanos nullam fuisse unq̄, etiam Cornelius Tacitus testatur. Proinde animaduertite candidissimi, ut canis uenationē somniat ut totus Romanus, noster Philopseudes. Certū est, si Aristoteli credimus, Omnia animãtia somniare, ac quæcūq; quæ impēse desiderat, quibusq; totus deditus est, in

e 4 somno

somno illi ea occurrere. hoc etiam testatur Lucretius his uerbis,

Atq; in qua ratione fuit cōtenta magis mens,
In somnis animos hominum, frustrata tenere
Plerunq; uidemus:

Legitur apud Platinam, aliosque Romanorum Pontificum Βιογρῶφους, Sergium illum III° Formosi Primi cadauer malo exemplo è sepulchro extractum capitali affecisse supplicio, tandem truncato corpore in Tyberim proiecisse. Hic perfricta frōte inquit, Monumentum clanculū resignarūt, miserū cadauer miseris modis lacerarunt. Fulvia illa M. Antonij Romanæ pestis Vxor, è faucibus Marci Tullij (cuius caput diu diris ac maledictis execratum antea cōspuerat) linguā extrahens iugiter acicula confodit. hic autem uti sanctos decet Viros, minutius aliquid cum huius lingua egisse narrat. inquit enim, Linguam disertam absciderunt. Stephanus Sextus Papa, etiam Formoso Pontifici duos, quibus in consecratione Sacerdotes utuntur abscindi iussit digitos. En Pontificis summi pietatem, qui

minimo

minimo supplicio contentus, leuiter admodum
 in cadauer mortuum sæuit. At ô Caij Heren-
 nij crudelitatem, qui iussu Antonij manus Ci-
 ceronis, cum quibus Philippicas illas scripserat,
 detrūcauit. Sed ô uos crudelissimos hypocritas,
 ô histriones, qui uos *σὼ τῦρα*s profitemini quo-
 rum habitus tantum, ad beatitudinē facit, quæ
 uos exagitat dementia? O Aiaces, parum pul-
 chrè uobis successisse uidetur, quod nefanda nō
 nullorum ex uobis innotuere scelera fatendum
 etiam uobis uidetur, quæ flagitia (si audaciæ ue-
 stræ subscriberet authoritas) in bonos moliremi-
 ni. O te hominum stultissimum Philopseude, qui
 posteritati his nugis tantam inualidorum persua-
 dere conaris authoritatē. Quàm Latinè, quàm))
 patria lingua doctè scripsit Cicero tā Christiā))
 nè, tā eruditè alienis (Latina scilicet, et Græca)))
 linguis, mandauit ERASMVS sua literis. Lin-))
 gua paulo disertior Cicero, Diuinis charismatis
 præstantior ERASMVS. Hic L X I I I I a-
 gens annum, inimico litatur. Ille septuagenarius
 iam literarū in ocio, bonis omnibus charus, quū
 iam sat uixit, moritur. Miser ille, membris muti-

e 5 lis ini-

lis inimico præbet spectaculū. hic pijsſima mor-
te liuori œſtrū addit. Antonius, quod optat, ha-
bet. quod habere hi nequeūt, ſibi fingunt, ſom-
niāt. Gypſatiffimas ait manus crudeli-
ter amputarūt. Ne autē immanitas ipſorum
lateat, quod nemo bonus unquā de ſe confeſſus
eſt, quorum hic agit cauſſam, horum cogitatio-
nibus crudelius compræhēdi poſſe nihil iactat.
Quid igitur reſtat, niſi ut bonis literis gratule-
mur, quod πάλαι ποτ' ἠὲ αὐτοὶ ἀλκιμοὶ Μιλῆσιοι
alioquin actum eſſet, rabiem ipſorum omnes
literati nihil mitius ſentirent, q̄ olim Baſilij Im-
peratoris iram oculis tam grauem atq; nocuam,
Bulgarorum X V M experti ſunt. Mordet gra-
culos iſtos, quod olim noſter ERASMVVS ocu-
lorum aciē tot in calumnijs, quibus illi negociū
faceſſebant, integrā reſeruauit. quod tā perſpi-
caci ingenio tenebras ac cæcitatem ipſorum re-
præhenderit, ipſos pungit. Dij boni, quale gau-
dium gaudent, cum etiā oculos in poteſtate ſua
habere ſomniāt? Addit enim Philopſeudes, Ete-
nim oculos eruerunt. Singulas partes cor-
poris M. Martij, Sylla confregit. quid hi minus
operan-

operantur: Crura (inquit) minutim fregerunt, brachia comminuerunt. O Sabæi. Proditum est Sabæos, etiam Regum cadauera inter sterquilinia reijcere hi, ut noster somniat, Dissipatum corpus in cloacam abiecerunt. Videte autem o candidissimi, quæso, quos hanc tragediam saltasse dicat, quibus illos assimulet? Circa ipsum corpus ueluti Sacerdotes Saliij saltantes. Vera me Hercle comparatio. nam ut Saliij illi non Ioui Deorum maximo, sed Marti lecti erant. sic hi, non Euangelio Christi pacifico, sed hominum constitutiunculis, ac discordia ducuntur. Saltabant Saliij tantum quotannis, hi uero nusquam non occurrunt in diuersorijis, triuijs, omni tempore, ac omnibus in locis. Versicoloribus tunicis ornati per Urbem tripudiabant illi, hi totum orbem maximo variegatorum colorum discrimine peragrant illi æneis cingulis, hi uarijs Togas, fibulis neceiebant illi hi ex uillis caprarum, uel etiam ferro gestabant apices illi, hi caperones Gladio accingebantur Saliij, hi ut & Ezechiel Propheta exprobrat, Linguam pro gladio,

ceii

ceu Mulierculæ, habent, ancipiti quouis ense pe-
 netrantiorem. lanceas illi, linguæ pila hi acutis-
 sima gestant. Thracia pelta Salijs, his cucul-
 la, clypei loco est. Liberi ut essent Salijs, Lege
 cautum erat. hi etiam à ludicibus diplomatibus
 exempti, solutiq; legum omnium. pauperes, an-
 diuites essent, idem erat. his neminem petacio-
 rem ac mendiciorem, opulentiorém ue inuenies
 unquam. Mammuriū illi in fine omnium suorum
 carminum, semper recitabant, idq; ob exquisi-
 tissimam eius artem. hi ululatu, mugitu, ad rauim
 usque nocturnarum (ut ipsi loquuntur) centoni-
 bus, uigilijs, tricenarijs, anniuersarijs, & huius-
 modi, defunctorum, ut illi dicunt, officijs, ani-
 mas Benefactorum, ne cacodæmonum strepitu
 terreantur, obtundunt. Quid mirum igitur, si
 Asinaticū quid in ERASMVM, à quo tā san-
 cti Viri neglecti sunt, derudunt? nisi enim ex
 auratis, aut de argentatis libris nisi plectris obæ-
 ratis, harmonia animarum curas demulcens eli-
 ci non potest. Quod maxime iuuat, quod maxi-
 me pœnis animas liberat est, si Patribus istis cre-
 dimus, sonus ille adamatæ pecuniæ. Audiamus
 autem,

autem, quid derudant,

Ludenunc, nos si potes Erasme.

Tam manus inquinatæ, os tam purulentum ERASMO nunquam fuit, ut luderet in tanta huius seculi miseria. neminem delusit unquam, à multis autem delusus est, ac etiam ab ijs sæpius, quibus Erasmicum nomen utilius fuit, quàm cuius gloriabantur, scilicet Francisci. Non defuerunt, qui ultro adibant, quos ERASMO sciebant Amicos, literas extorquebant, quas postea Fratribus adferebant. hoc si non sit ludere, certè fraudem puto maximam.

Lacera nos, si potes, transfuga.

Neminē laceravit unquam, sed fraternè admonuit, ut Charitas ipsa postulat. hoc scriptis suis omnibus facile euincam. De transfugio, scurrarum impudentissime, miror, quod mentionem audes facere, an harū, uel illarū partium fuerit satis constat, dum ab utraq; lapidatur. Ἐὐδὲυαγγελιστοὶ in neminem mortaliū sæuierunt magis unquā, in nullum unquā Romanæ ecclesiæ sentina, odiosiores excitauit tragœdias. optimis autē utriusq; partis æquè charus fuit, ac probatus.

Morde

NB

Pseud-
evangelici

Morde nunc nos, si uales, lucifuga. Lucifugam cur ERASMVVM hīc appellet, ne-
scio. Quid latitauerit, aut uixerit ignotus, ig-
noro. quū Angliæ, Galliæ, Italiæ, Germaniæ,
aliasq; Europæ nationes peragrauerit cōplures.
cum nō solum ex Hispanijs, Polonia, sed etiā ab
ultimis totius orbis terræ finibus, et ubicunq; illi
morari contigerit, nobilium turba, Pontificum,
Monarcharum et Magnatū quoq; præsentia, aut
Oratores et Legati ipsorū excellentes, illum sa-
lutauerint, et propemodū religiosissime ipsum in-
uiserint. ut interim taceā, editorum Librorū co-
piam, quæ uel unumquenq; diem, locū, ubi agat,
indicarunt. Sed tibi, qui non tuorum clientulo-
rum more, Philopseude, per totā indies uagatur
ciuitatē, lucifuga forsitā uidetur nobis autē per-
suasum est, studia, naturā postulare domus amā-
tiorē. Vel hic etiā mica aliqua, tuæ tibi decidit
philosophiæ. nā q̄ immortalitatē negat animæ,
qui interitū, pro morte habet. quā lucē, quod lu-
men speraret uita iā defunctus? Sed Diij Deæq;
omnes potius te perdant Philopseude, q̄ nō cre-
damus ERASMVVM nostrū æterna luce frui.

Ego

Ego male loquendi uobis nesciui uiam,
 Cum maledicetis, uostro gradiar limite.
 Libet igitur mihi, ex altero Choro tibi respon-
 dere.

Lude nunc te, nam potes, inique
 Scriptor, cui nunc saxeus adest Deus.
 Rides quem nunc nobilis ô Cœlicola,
 Orbum sacri nunc luminis, ERASME.

Tuis quoq; iam utar uerbis, Dñi maleficiãt
 tam pestilenti hominũ generi, Dñi sic
 perdant, & eradicẽt, ut omne semen
 intereat, nec usq; amplius pullulet.
 Addo Philopseude, addo Amen. Quod autẽ sub
 iungis, Curarant de symbolis Adole-
 scentes aliquot sacellum in illius ho-
 norem erigi. Germanorũ, mihi crede, non
 est hic Gnathonismus. Nemini homini unquam
 Germani consueuerunt adulari, sed pro dignita-
 te sua unicuiq; Germanam uel obedientiam, uel
 reuerentiam impartiri. Deo, quod Dei. Cæsari,
 quod Cæsaris est, reddere. Nunquam à Germa-
 nis in hanc usq; diem recepta est tanta assenta-
 tio, ut homini illud Martialis occineretur.

Edictum

Edictum Domini, Deiq; nostri
 Nec id quoq; Strozae,
 Mirantur nouum secula nostra Deum

Aut,

Diuinos si tu patiaris honores,
 Vltro ipsi dabimus, meritasque sacrabimus
 aras:

Sed damus esse exaedificatū sacellum, (quod ta-
 men omnium falsissimum est) miror profectò,
 quā fieri potuit, quod Monachi illud, in quo Di-
 uina peragi consuetum est, ut tu ais, Vna no-
 cte ita demoliti sunt, ut solo prope-
 modum æquarint. Vbi illa auri sacra fa-
 mes? ubi argenti sitis aridissima? Vnde insuetus
 diuitiarū contemptus? Qui ex Putanis putidis,
 quas habent in Burdelis, ut loquuntur, prouen-
 tum aliquem, renitentibus etiam sacrosanctis
 Biblijs, hebdomadis singulis percipere solent
 quibus concubinaria exactio, non minus quā
 Vespasiano Principi ex lotio, bene olet lucrū.
 Qui præstigijs, Theurgia, statuis lapideis alli-
 camenta induunt. qui uulneratos Christos fin-
 gunt. Qui inanibus uerbis sacella, (quorum nos
 olim

Via Appia Romæ unū uidimus, Domine quò uadis, appellatum) ut à uisitoribus peregrinis muneraria recipere possint, recentiorum sanctorum ullum, qualem superstitio fingat, spernerent? cū apertissimū sit eos, Goetia illa sæpius rudes & simplices perterruisse, & spectris fefellisse multa Dæmonibus tradentes, quæ ipsi Necromantia perpetrarūt. Quàm uellem autē Philopseuda, maximè hoc in loco, operam tuā, quam nihil moror, quam clientulis tuis maiore fide impendere debes proprio negotio, proprijs scriptis accommodares. Ut equidem omnibus neruis intendam uanitatem tuam impugnare, mēdacia tua euulgare. tu ipse quo eruditiores omnes calumniarū tuarū admoneas, laboras, ac studes. Quā orbis partē extare putas, cui desint qui uiderint memoriā ERASMO nostro celeberrimā S. C. huius Urbis, atq; pietate D. Bonifacij Amorbachij Viri sanctissimi in Aede cathedrali huius Ciuitatis, in columnari structura, marmore Rhetico locatam? Quam denique sententiam de te ferent olim Viri boni, cum uiderint hūc in modum descriptum Epitaphium?

f CHRISTO

CHRISTO SERVATORI S.

DES. BRASMO ROTERODAMO, VIRO
OMNIBVS MODIS MAXIMO' CUIVS IN
COMPARABLEM IN OMNI DISCIPLI
NARVM GENERE, ET ERVDITIONEM PA
RI CONIUNCTAM PRVDENTIA POSTE
RI ET ADMIRABVNTVR, ET PRAEDICA
BUNT' BONIFACIVS AMERBACHIVS,
HIER. FROBENIVS, NIC. EPISCOPIVS'
HAERES, ET NVNCVPATI SVPREMAE
SVAE VOLVNTATIS VINDICES, PATRO
NO OPTIMO, NON MEMORIAE, QVAM
IMMORTALEM SIBI EDITIS LVCVBRA
TIONIBVS COMPARAVIT, IIS TANTIS
PER DVM ORBIS TERRARVM STABIT,
SVPERVTVRO, AC ERVDITIS VBIQVE
GENTIVM COLLOCVTVRO' SED COR
PORIS MORTALIS, QVO RECONDITVM
SIT, ERGO HOC SAXVM POSVERE' MOR
TVVS EST III. EID. IVL. IAM SEPTVAGE
NARIVS AN. A CHRISTO NATO MDXXXVI.

Quàm impotenter autem Philopseuda hîc de violato sepulchro somnias. confiteris enim uoluntatem tibi non deesse, sed facultatem licet Leges centum aureorum, damni actionem, relegationem, latumias, deportationem, supplicium summum, uiolatori minentur. Sed ne omnia ementiri uidearis Philopseuda, inimicitiarum atque liuoris ueros demonstras fontes, ac odij tui causam. quod ERASMV S noster toties à bonarum literarum osoribus impetitus sit, aperis, inquiens. Flagellat malos Monachos asperè, ut in rectam uiam, à qua longe aberrarunt, redeant. Addis autè, Pleriq; omnes orbis Principes à uere gloriæ cursu deflexerunt. De exteris, nobis minimè constat. simulachrum autem integerrimi, & Christiani Principis, adhuc ostendit INVICTISS. CAROLVS noster IMP. quod ERASMV S etiam, adhuc Adolescenti illi tribuit. In FERDINANDO ROMANORVM INVICTO REGE, illa omnia ab ERASMO de prædicata pietas, prudentia, moderatio, bonitas, ac

f

2

clemen-

clementia: cæteræq; animi dotes, tanq̃ in ueteri
 uirtutum speculo relucet. Cæteri Germaniæ
 Principes, tales se demonstrant, quales ij debēt
 esse, quibus summa debetur cū fide, obedientia.
 Qui autem ij sint Principes, qui uti tu dicis, Iā
 pridem in omnem turpitudinē præ-
 cipites ruunt infinitis uitijs sese com-
 maculantes, ac flagitijs, qui ab nutu
 eorum pendent, perdunt. Tu homo *ωο
 λυίςωρ*, qui Viris Principibus tā dignos soles de-
 dicare libellos, scire melius potes nobis haud cu-
 ræ erit, hoc cōtentis, ERASMVVM nostrū sum-
 mis Pontificibus, Monarchis, ac optimis Prin-
 cipibus placuisse, libera sua sana, & pia doctri-
 na: quū alij nostri rigidi Catones (ut ea ip-
 sa quæ hīc dicis, fatear) ulla ratione no-
 lint obiurgari, aut aliena censura co-
 erceri. Ne autem homo simplex, ac candidus,
 Philalethem seipsum frustra nominasse uidea-
 tur, tandem suam temeritatem ipse, et hic quoq;
 prodit ac ut nihil diutius dissimulet, ipsum rigi-
 dis his Catonibus, de quibus illa iam fuit men-
 tio, adnumerari posse studiose explanat. addit
 enim

enim, Quo factum est, ut tam acerbū odium, aduersus Erasmus conceperint, quod temere postea in mortuū effudere nā illo uiuo sine hiscere quidē, ut sunt abiecto animo, audebāt. En cuculum, qui cucullā iam ambit, quis uel iota in ERASMO mortuum edidit? primus impudentissimus est nebulo iste, qui tantum ingenuitatis non habet, ut pudere possit. Tu ipse es adulator pessimus, qui Manes Viri pij lancinaris qui plura confingis, qui infinita ac omnia ementiris. Tu ipse es, inquam, qui uiuo ERASMO, ne hiscere quidem ausus sit. aut fictis nominibus, ut præsentī arte, lusisti. nam subolet mihi, ex Mirmidonibus istis te aliquem esse, qui Patroclo occiso, terga uertunt, Hectori autem mortuo insultant. Sed cum nemo malitiam tuam, etiam si tibi esset inimicissimus magis traducere potuisset, quàm tu ipse, ut par est. satis diligenter exponis furorē tuum, ac dementiam. Nam ut labem quouis modo aspergere possis uel uirtuti, uel innocentiae, uel prudentiae, uel existimatio-

86 IOANNIS HEROLD

ni ERASMI · astute te prodis confingere,
 ac abiecto animo infinita commentiri, pudore
 reque perpetuo, uti etiam confido, olim ma-
 la cruce, mentiendi istam uoluptatem redime-
 re. Satius autem me Hercle, multo esset, famæ
 tuæ rectius consulere, quàm alienam ad deni-
 grandam nervos frustra intendere. At ô candi-
 dissimi, artificem uasritiei, maledicentiæ ac ca-
 lumniæ inspiciate ut in alios culpam hanc trans-
 ferat, subinde laudes ERASMI repetit uocife-
 rans · O nimium amentes, qui euer-
 tere conati estis hominem, semper
 in laude uersatum, sine arrogantia
 grauem, sine ulla segnitie uerecun-
 dum · cuius eximiæ uirtutes, om-
 nibus admirabiles · Quid uerò amplius?
 Non illum amariorum senectus ef-
 fecerat non erat, ut cæteri Senes, mo-
 rosus, anxius, iracundus, suspicio-
 sus, difficilis, ad rem non attentus.
 At ô scorpionem, amplexu infigentem acu-
 leos. Putas ne Philopseuda, quenquam tam
 stoli-

Stolidum esse, ut non intelligat, quàm figuratis occultisq; morsibus tu ERASMVVM petas? ais enim, Enimuero retulere mihi multi, natura adeò fuisse dura, implacabili, & iracunda, ut uno uerbo facile bilis in nasum conciretur. Statim quoque subiungis, Quod quiuis nullo negotio ex suorum Scriptorum lectione facile depræhendat. nam sunt eius pagellæ furoris, odij, dissidiorum, & contumeliarum plenæ. Rogo, est ne hæc audita referre, an propria pronunciare? Os impudens. in tot Apologijs, aduersus quem unquam criminibus egit? cum Dorpio, quàm agit amice? Cum Fabrico, non ne præconijs, & amicitia certat? Latomi non minus, quàm propriam tutatur existimationem. Atensis innocentiam magis, quàm suiipsius dignitatem, defendere studet. Quoties eorum supprimit nomina, qui ipsius nomen calumnijs, falsò traducere non abstinerunt? Eduardo Leo minus digne respondisse eum, olim non omnium indoctissimi, et Viri frugi

*Erasmus mos
lagendi
cum aduersarijs.*

conquesti sunt. fateor igitur ipsum immoderata moderationem, cum à Leo odiosissime provocatus erat, servasse. Lopidi, Carantzæ, Beddæ quoque, mascula conveniebat responsio. Christus enim vero ipse, insanie, impietatis, hæreseos, blasphemie, ac eiusmodi infamie calumnias responsione depulisset. quemadmodum & hîc quoque nobis, crimina tantummodo refelluntur, recriminatio longè abest. Quid autem plura? ubiq; conuitijs modestissima sua modestia triumphat. quod quidem Virorum piorum testimonio, Responsione, qua Sutori qui ultra crepidam, respondet, alijs que defensionibus suis facile, & hoc te impudenter e-mentitum esse uincam. Quid autem hoc stolidius, quod subiungit? Ego sic religiosum tuum existimo testimonium, ut ab alijs sine nephario scelere, certiolem fieri me posse non putem. Vide, quàm egregie dicta tua cohæreant. non erat, quod Scripta ERASMI, dissidij, odij, atque furoris accusares ô Pantalabe. quum monitiones eius haudquaquã acerbis, obiurgationes sine contumelia

melia

PHILOPSEVDES. 89

melia, facetudinem eius absque aculeo. non suspiciosum, haud iracundum, nec impotenti animo, esse credis. Nec est, quod catalogum recenseras fautorum ERASMI nam ut uerbis utar Fabri Stapulensis, Quis non suspiciat, amet, colat ERASMV M? nemo nō, qui bonus, & literatus fuerit. Nec ERASMV S se talem unquam præstitit, quod fauoris atque amicitiae eius uel quenquam pœnitere deberet. Ac ni fallor, malum tibi dabit Fortunatus Martingus, (quem honoris causa nomino) quū cui maximè fauet, etiam mortuū laceffis. Reliquos homines doctos, & ERASMI fautores, quos enumeras, dentatissimis tuis scriptis Amicos tibi facere non potes si ex animo, ut ais, ERASMO fauent. Nec adeo bonam gratiam te initura credo, quod uel æmuloꝝ ERASMI uirtuosam refricas æmulationem. uel odisse dicis, quos eum summo habuisse honore apertissimū est. Lazarū primū facis æmulū Bonamicū, quem Scripta quoq; ERASMI non probasse dicis hoc odisse non erat, sed æmulari. Themistocli Atheniensi, Milciadis Trophæa som-

NUM

nū excutiebant quū fieri possit autem, quū Laurentius ille R. D. Campegius, Vir laudatissimus, animo se scribat ERASMO addictissimo, quod Basianas eius cliētulus, Mœcenatis, & Patroni Amicū spernat, miror. De Foroiuliēsi Iulio Viro excellēti tantū, quod credā, habeo si ut tu fingis ERASMVVM odit, fatale esse Iulij nomē habentibus id, quod olim Lucanus de Cæsare cecinit, Nec quenq̄ iā ferre potest Cæsar ue priorem: Nec unq̄ credo, mellitissimi Xenophōtis mellito Interpreti Romulo illi Amaseo tantū inesse amaritudinis, ut sperneret uel Musis solū tinctū taceo, lactatū ac potū Palladis lacte, pinguiusculū Alumnū. De Romana Academia quiduis, quāmodiū ERASMI mihi persuadebis potius. Testē enim habeo, te impudentissimē mentiri, Paulum Bombasiū Romanū, atq; eruditissimū Virū, IIII SS. Cardinalē, cuius subnectā uerba Romæ (inquit) præsertim, ubi rerū omnium censura peragitur, ut ubiq; Gentiū, Scripta tua omnia, benediciūt, atq; à doctis omnibus expetūtur, ut nihil antiquis cedant. Longolius irridebat. Et hoc te emētītū esse, ipsissimis Longolij uerbis cōiungam: inquit enim, Studeo namq; ERASMO,

si quis mortalium alius, tametsi de facie nunquam
 mihi uiso • idq; ob communem patriam (sumus
 enim eiusdē, ut nosti, et linguæ, et ditionis.) colo
 autem ab eximias illas animi dotes, quas in eo i-
 ta suspicio, ut uotorum meorum summa sit, hinc
 ad annum etiam alterum supra uicesimum, quo
 me ætate superat si non illum, quem nunc te-
 net, saltem proximum eloquentiæ gradum at-
 tingere. En iridentis uocem • Quid si risus
 hic est, nonne impudentissimum est, aliud scri-
 ptis profiteri, aliud animo tenere? Tu ipse si e-
 tiam nihil decerno, quæ, & quàm uera effun-
 das, recolligito. Budæus ne tanti quidem
 faciebat Longum et ille ualere (ut audio) iussit
 Musas, auræq; hac frui desijt, quem si uiueret, e-
 linguë haud experireris ac ni fallor candore ani-
 mi, innocentia ERASMI Vindicë præstantissi-
 mū. Aliquos summa lætitia frui, quū eruditorum
 paria cōtentionibus committunt, exemplis pluri-
 mis compertum est • uerum tales commissores,
 ambobus contemptui fuisse, ipsissimum id fuit,
 quod uel literis politioribus augmentum, uel ip-
 sis Viris pari excellentia præditis, non mi-
 nimum

nimam foelicitatem, atq; gloriam maximã cõpã
 ravit. Sed quàm nihili faciebat ERASMV
 Budæus, quiuis amborum Epistolarum lectione
 perfacile compræhendet. Ego, licet multum an
 nisus sim, gustu nullo, nisi ERASMV, Bu
 dæi præconem honorificentissimũ. Budæum,
 ERASMI encomiasten effusissimũ depræhen
 dere potui. Operæpreciũ autem est ô candidissi
 mi, audire, quẽadmodũ lasciuat noster hic Phi
 lopseudes apertissima sua uanitate. nec satis ad
 mirari queo, quomodo mendacij perpetuitas, tã
 tum loci in mente, atque in uoluntate huius ob
 tinere possit. Quanta (inquit) Erasmus ui
 tæ rectitudine fuit, licet aperte intel
 ligere, & testatur ex tabellis plurimis
 in ipso templo suspensis. nam cæcis
 multis, multis que surdis, & uidendi
 & audiendi uim probè restituit. Men
 dacem memorem esse oportere, persæpe, ac
 non de nihilo audiui dici. hic dictorum parum
 memor, in templo, quem paulo antè æquatum
 solo dixerat, tabellas suspensas dicit plurimas.
 Item miracula enumerat, atque testimonia pie
 tatis,

tatis, tamen ausim iurare more Cayphæ, ut inuitum, sic sui ipsius nescium, fucō tamen oblini tam dicere ueritatem. Nam templum illud, totius literaturæ theatrum esse, nemo negat, in quo noster ERASMVVS uitæ rectitudine obseruatus, ac scriptis ad miraculum usque doctis, post mortem suam in unum collectis, & editis, apertè cuius suam erga Deum pietatem, ac amorem erga literas ostendit. sanoq; cuiq; uerum iudicium commodius quàm antea, cum adhuc priuata priuatim excussa erant, deferentia. Quibus etiam penè Diuinum illud ingenium ERASMI tot tabellis eruditorum Virorū celebratū, oculis et auribus subijcitur adeò, ut nullæ amplius uel hæsitationis reliquæ, aut uestigia uenædi calumniã apparere possint. Sed heus tu Philopseuda, qui Scripta huius diffidenter legebas, quĩ fit, ut cēsura illa Theologorū Parrhisiensium tantopere tibi uideatur cōtemnenda. quæ ERASMVVM notat, quod in ἀποθεώσεως Capnionis, demortuum Hieronymi Collegam faciat. cum plus habeat similitudinis (quam triplex illa linguarum scientia conciliarat) Reuchlinus cum Dalmata,

quàm

quàm ERASMVVS noster cum Martyribus, in
 quis enim, Erasmi cōspexit noua mar-
 tyrij palma donatū. Taceo figmentū illud
 de Angelis, merita ERASMI iactātibus, cū E-
 RASMI Diuinam erga Reuchlinū benignitatē
 solummodo prædicat itaq; materiā fingendi a-
 liās undecūq; petiisse tutius, magis piū quoq; fu-
 isset. Nemo autē nisi perditissimus, nō sperat, E-
RASMVVM cū Christo uitā iā uiuere sempiter-
nā nemo inficias ibit pro Christi gloria, multū
 laboris illū obijisse, ac satis deuorasse tædij curio-
 sioribus respondendo, qui toties illū impetierūt.
 quanquā et id, absq; infamatione, aut hæreseos
 criminis insimulatione ullius præstitit. Vnde ite-
 rum mihi admonendus uideris, ut defensorem
 tam strenuū, te præbeas, quàm inconsyderatū
 Iudicem pronunciando te exhibes. satis enim te-
 mere te loqui audimus, cū ais, Hæreticos ho-
 mines totis Voluminibus sæpe cōsci-
 dit. Quorsum autē attinet illud? Viuat per-
 petuò inclytū illud Germaniæ decus.
 Laudes tuas moramur nihil. Decus Germaniæ,
 nominarat ERASMVVM uere ille Sapidus tu-
 plus.

plus, q̄ in alios, in hunc æquior, ac modestior, di
 Etū etiam hoc ab Angelis approbatū, acclama-
 tum affirmas. quum nonnullorum ERASMI be-
 neuolorum uel amica, uel laudabilia Epitheta, a-
 nimo fucato scripta esse paulo ante aiebas. malā
 igitur initurus est Sapidus doctissimus apud do-
 ctiores gratiam, nisi tuis te depingat coloribus.
 Excessimus tandem Elysios campos, enauigan-
 dum nunc est Auerni lacus. Qualem Artificem
 auditis ô cādidissimi, notate, precor, descripti-
 onem. Cū hæc animo attento intueretur,
 ut oculos suos ad impiorum locū
 flecteret, plangor et lamentatio, quę
 inde multa, magna uī erumpebat, ef-
 fecit. tum liquidò quàm plurimos ex
 audiuit Diuum Erasmus magna
 uocis contentione rogare, ut iniuria-
 rum, quas illi stultæ fecissent, oblitus
 suppetias actutū ferret. ardorē, quo
 miserè torquebātur, cœlesti rore miti-
 garet. &c. Dignus me Hercle homo, qui uel
 Brandonis purgatorium, uel Patritij antrum de-
 scribat. Salua res est. uicerunt, qui animorum
 remis-

remissibiles cruciatus somniant, propugnatore
tam ingenioso qui etiam non sua opinione duci-
tur, nec ex Iouis Tabulis, sed fide multo dignio-
res nēpe ab Vrbe citat Testes. nō procul enim à
Roma (quā, ni fallor, antea per ἀντρομωμοσία
Vrbis intelligi uoluit) uisa sunt hæc omnia, Vi-
ro, ut profert Romana tellus, sanctissimo. Vere
or autem ne nimio somno, Vir ille memoria ex-
cussus, uisionem ut uidit, integram proferre ne-
queat. Veritati enim parum uidetur consonum,
ERASMVM, qui uiuus, quantum in ipso fuit,
animarū saluti studuit, autoritate sua nō subue-
turum, si posset, Manibus aut cruciatibus, ut de-
torquerentur pati, quos homines, homo ad quie-
tem tanta amabilitate inuitauit. proculdubio sal-
tem Germano illi, tibi tā facile noto, suppetias
tulisset. Sed hinc colligi potest, & te quoq; ho-
mine sancto Teste facile ego uincam aut fabu-
lam esse, pœnarum remissionē aut nullius san-
ctitatē prodesse ijs, quibus Romanæ Curia mo-
res in aliquo displicent. Germanorū equidem in
iudicio (quod habet nihil aliarū nationū inferius)
ille

ille de quo suspicaris, ut Eques militarem, tamen nec omnino non Christianam in promovenda Christi gloria, diligentiam adhibuit. pertulit labores, pertulit exilium, in quo quorundam instinctu deceptus, Amicum, minus tuo Dialogo impudentiore expostulatione laceffit. cuius spongiam exul vitam exuens, quum etiam non vidisset, tamen precipitem suam temeritatem deploravit. apud ERASMVVM autem, quam non meruerat ab eo, decentemque Christiano precationem misericordiae Dei inuenit, quum ob pessimorum admonitionem à Romanensibus proscrip-
 ptus erat. sic ERASMVVS noster semper iniuriae immemor, cum etiam corruptissimi correctionis impatientissimi existunt. Videmus autem, qualem agas Momum. quid uideas, cum inquis. Aderat, qui lingua Italicam magna effusione, lachrymarum eius fidem imploraret, Vir splendido apud suos loco natus, celebri familia, apud purpuratos Patres clari nominis, Legatus in Galliam diem suam obierat, qui longo volumine Erasmi conscidisset.

g set.

set. Quid uteris ænigmatibus? cur nō egregiē
 egregiū enarras illum Carporū Principē? Fieri
 equidē nō potest, quin inter doctissimos quosq;
 oboriantur aliquæ similtates, sed diutius non
 solent durare. Nec dubito, si uiueret Carporū
 Princeps illustrissimus, & eum nobis hominem
 Fata non eripuissent, quin in cōcordiā facile cū
 ERASMO redactus esset. erat enim Princeps,
 ut dicunt ij, qui hominē probē nouerūt, prudēs,
 modestus, suis consilijs non omnino obsequens.
 nec ERASMVVS ingenio irrecōciliabili, ut tan
 ti Viri, si perspexisset innocentia, abhorruisset
 Geniū. Cæterū tibi, ut hanc refricares Tragee
 diam, causa iniquior uideri debuisset. paucos e
 nim inuenies, qui sese arbitros in ea constituere
 nō recusarent. Quod autem Iulium Scaligerum
 doctē insanisse affirmas, non aliter intelligo.
 quā quod insaniam, ut iniuriam ERASMO
 inferre possit. finxerit. Veniā autē nō meretur,
 qui simulatiōe insanicæ, iniuriā alteri infert. Sic
 quē apud inferos cruciandū deploras, Reū pub
 licis in iudicijs agis. Stephani Doleti extat Pali
 nodia, quam ex parte recitare non grauabor.

ff. Vet. Li-
 bro I. Tit.
 XVIII

Рарн.

Rapuit mors nimium rapax,
 Germanæ patriæ decus,
 Doctorumq; decus, quoslibet Itala
 Tellus, Gallaq; proferat.

Quin̄ aut stylo, aut pugione cōfodiat aliquē,
 Dolet idem est. De Tusano miror, quid tibi in
 mentē uenire potuit, à quo ERASMV S in nul
 lo unq̄ læsus: quanquā Distichon illud, à Dolet
 tā pompose recitatū, magno Tusani (si uera re-
 fert Brixius) dolore exijt, cū culpæ tā strenuū
 deprecatores, Brixium doctissimum Virum, si
 ERASMV S antea non fuisset in illum defeca-
 to animo, habuisset Ioannem Genesium, Pisci-
 ensem, Viros doctos, odisse quenquam, aut E-
 RASMO inimicos extitisse, credo (si modo ui-
 uunt) ingenuè negare. Stunica, qui nullo inter-
 dicto cōpesci potuit. Hispaniæ Monachi fictis
 nominibus feroces, mercedē habent suā. Ea mo-
 destia, qua Lutetiæ Theologi rem egerūt, mode-
 ratā tulerunt responsionem. Scribit Euangelio-
 graphus ille Lucas, Simulatē quæ inter Pilatū,
 ac Herodē, intercesserat, illusiōe IESV finitā
 esse: ut nūq̄ tui es dissimilis hypocrita? ubiq; cōse-
 tiēs ab Erasmo dissentientibus. De Bucero, cæte-
 risq; Argētorati Theologis nescio: seuerius autē

ni Ἐρασμοῦ μάλιστα animaduersum esse, quam
 in ea ipsa Ciuitate nullibi scio. Lutheri stylū ne-
 mo unquam amarulentiorē sensit, quam ERASMVVS,
fateor perniciores nemo, quam Romanae Curiae Sen-
 tina nemo inimicitiorem, quam hypocritae. at-
 tamen in odium ERASMI, hic homo impudens
Luthero adulatur. O mirā peruersitatem, de Pe-
 tro Cursio tacuisse satius fuisset. nā Cursium
 aliter nihil affectasse, quam ut ERASMI Scriptis,
 sua magis innotesceret industria, friuola illa di-
 gladiatiūcula satis superque apparet. Sed rogo cā-
 didissimi, huius inspiciate impudentiā, non secus
 ac Cæcias nubes, ad sese lites attrahens inquit.
 Multo asperius flagellabitur, nescio
 quis è Sabinis nuper profectus, reli-
 cto aratro, qui se Floridum inscribit,
 cum minime floreat: sed fortasse atra-
 bilis, qua uexatur, illū excusabit, aut
 imperitia purgabit. Nisi extarent Scri-
 pta Floridi, mirum non esset admodum, si suspi-
 cio increbresceret æmulationis. Nam quem pro-
 pius cum ERASMO conferam, aut dicendi co-
 pia, aut scriptorum amabilitate nō habeo, quam

unicum

unicum ipsum Franciscū uerè Floridum, qui lustro adhuc tertio non impleto in familiaritatem Carporū Principis adscitus est, ex Decij Syllani literario ludo. ab aratro, an ad Decium uenerit, nescio. haud enim rustice, sed doctiorum calculo Romanè optime loquitur. Sed ô ueterem in Paulo III. Pont. Max. Romanam indolem, qui exemplo Maiorum suorum (qui Cincinnatū ab aratro ad Dictaturam toties euocarunt) Nepoti suo, Præceptorem tam agrestem elegit. Extra iocum autē, quod in ERASMV M, Floridum animo non amico unquam aliquid scripsisse constet, tā impudenter e mentiris quā ingenuè ipse fatetur, se ERASMI gloriae semper fauisse. q̄ sedulum se præbet contra Doleti Furias (Germanorū fermè rubore) ERASMI Patronum. Sed his quid immoror, nemo mortalium est, qui ut Amicos, sic etiam non inimicos habeat. Mors enim, atq; inuidentes semper ijs imminent, quibus (ut ait Pindarus) Virtus celebrē gloriam adstillat. Eo ipso etiam Teste,

Κρέσσων γὰρ οἰκλιμῶν φθόνῳ
καὶ ἄλλως,

8 3 Έχθ

ἔχει τε γὰρ ὄλβον οὐ μείονα φθόνου·

ὁ δὲ χαλμυλαπνέων, ἀφαντομ βρεμει.

Adde, quod tanta inuidia atq; æmulatio, uirtute parta, gloria pro maxima habenda est. At iterū ut mendax, dictorum parum memor, Philopseudes noster ait, Sed me Erasmi interitus magis adfligit * ac quem paulo antè in beatorum numero uisum fuisse, interiisse affirmat homo Latinissimus. quum etiā antiquissimus ille Philosophus Mercurius Trismegistus, Nihil eorum, quæ in mūdo sint, interire dicat * imò Filiū obiurgat, de Mortalitate animi quæstionem introducentem mortem uanam, solamq; dissolutionem esse in corpora indissolubilia contendit. Aliunde quoq; iocandi locum magis pium quæsis- ses, q̄ ab impiissimo illo uoto, **Vtinam meo interitu anteuertissem.** An hoc uotum sit Christiano homine dignū, ignoro * certus, Christum Filiū Dei, ne homo interiret, etiam mortē omnium crudelissimam infamosissimamq; subiisse etiam ipsi tuo uoto subscribere, doctrina Christi prohibemur, meliorē tibi mentē comprecantes. Sed animaduertite, ac ne uentis uerba profundam, facite ὀ candidissimi expediam

consilium impudentissimi huius nebulonis, qui hoc sibi persuasit simulabo in Dialogi prima facie luctū misericordiamq; deinde quicquid ad mouendam suspicionem, ad cōciliandam inuidiam, ad refricandam ueteris tragœdiæ memoriã pertinere uidero, id perperam ex omnium scriptis undiquaq; decerptum, interpretabor fabulamq; hãc sic agam, ut hebetioribus haud facile, ubi scorpius, sub quo lapide deliteat oculatori bus uero, serius odiū atq; liuor apparere possit, magnum plausum à theatro hypocritarum, atq; bonarum literarum osoribus acquisiturus. Denique conuitijs ac scommatis impotentibus ita in ERASMV M debacchabor, ut semper culpam in alium transferre possim interim Religioni, Nationi, Doctis indoctis ue Principibus, Ciuitatibus, nec sinceritati cuiusuis parcam, uenenatum illud poculum, melle prælitum omnibus propinans. Hinc æqui illi ac modesti Theologi, bellacissima, præpotens, nobilis Germania, anima ERASMI generosa, Monachorum in ERASMV M impietas hinc castus, pius, frugi, uerecundus, in suis admoni-

g 4 tioni-

tionibus beneuolus, non morosus, bonis amatus
 ERASMVVS. Hinc apotheosis ERASMI hinc
 cruciatus eorum, qui in illū inuecti sunt. hinc
 ERASMVVS, cui tantū debent literæ, quæ Mu-
 sæ lugēt etc. Nimirū hīc mel, hīc misericordia,
 hīc luctus sed mox scripta sua diffidenter legū-
 tur, hæreseos accusatur ERASMVVS tam pius.
 mortalis erat genitus, alter Achilles, durus, im-
 placabilis, iracundus, Thersites, Timon, quem
 doctiores omnes oderunt. Quid hoc? nisi uene-
 na, odium atq; liuor huiusmodi luctu, huiusmodi
 lepiditate si Dialogus hic non scatet, sum Philo-
 pseuda hoc uanissimo hominū omniū ipse uanior.
 prodit enim sinceritatē suam, calidum et frigidū
 uno ore efflās altera ostendens manu panē, alte-
 ra lapidē incutiens. Deplorat Amicū Fortunati
 Martinengi apud eūdem Fortunatū sed quæso,
 qualem luctus histrionē agat, inspicite. nō illum
 me Hercle uidetis Polum, lachrymas & fletum
 excutientem sed Theocrinū Tragicum repræ-
 tantem. nam in supremo actu cothurnos abij-
 ciens, pellem induit caprinam. Mercurium solen-
 niorū comitem, uel peiorem (si esse potest) fico

corum alumnus, agit. Quæso te Philopseude, quo colore hic excusabis, uel calumniam euidentissimã, uel mendaciũ impudētissimũ, cū inquis. Ne lachryma, nam si tu melius introspicias, intelliges non eo loco habendum esse Erasmus. Vellem, addidisses causam. Si hæc est ratio, quam tu profers. Vir enim fuit, ut à multis fidedignis accepti, male mentis, maliq; animi. A malis hoc habeas, necesse est. aut ipse es calūniator imprudētissimus, per paucis enim probatur boni. ac

Bono probari malo, quàm multis malis, inquit ille Mitylenæus Pittacus. quum etiã Laudem ab improbis proficiscentem, summopere præcauendam. ac turpissimum esse, malis placuisse, Plutarchus doceat. Videndum autem est, qua fronte dicas, quod sequitur. Quod mihi uerissimile satis esse uidetur, cum sit ex condemnato concubitu natus. Hoc est, ni fallor, defunctos laudare. est, quod hic occinam ex Strozæ Epigrammatibus.

Qui te turpis, ait, frontem amisisse, quod audes Hiscere, quæ nemo comprobat, aut patitur.

8 5

Decipi-

Decipitur, nō fronte cares: sed frōs, ita lingua
 Distat, uti linguam frons premere haud ua-
 leat:

Hoc unum nobis ediffere hominis monstrum,
 quo'nam scelere commeruit ERASMVS no-
 ster, ut hanc suspicionem impingeres eius exi-
 stimationi. Ut donemus te uerum dicere, per
 Christum dic, rogo, an parum uideatur tibi, ho-
 mo ille optimus, à te toties laceſſitus, nisi hanc
 quoq; notā addas? Recollige tete, quæſo, ac cir-
 cumſpice, quàm multi fuere, qui uel naturæ ſæ-
 uitia, uel ſtoliditate, uel quæſtus uel gloriæ gra-
 tia, uel deniq; priuato odio ducti, olim ERAS-
 MV M friuolis de cauſſis, uel peruerſis rationi-
 bus calumniati ſunt: horum autem nullum un-
 quam, quæ tu iam e mentitus es, atq; e mentiris,
 meminiffe inuenies. Seditioſum, hæreticū, ſchi-
 ſmaticum, & huiusmodi ſex millia conuiciorū
 genera, ſæpius futiliter, peſſimo exēplo, in opti-
 mum Virum euomuerunt peſſimi: tale autem cō-
 uitium ne qui ſomniaſſet, repertus eſt unquam.
 At inquires, primus igitur ero ego qui quod alijs
 minus honeſtum, ac à uero alieniſſimum uide-
 batur,

batur, uelut araneus ex me ipso texere audebo.
 hoc tibi uel reluctanti concedimus. nemo enim
 Vir bonus, exprobrandi causa misero, quem in
 certo Patre natum esse certò sciret, natiuitatē
 obijceret. Tu qui saltem coniecturis inniteris
 eo, quod ERASMVS à Parentibus modestiæ
 causa laudari noluit. abunde nobiles suos Paren-
 tes, propria uirtute nobilitari uoluit, quorū no-
 men obtulit. quod nescis, inurere pulchrum pu-
 tas. præsertim tali, tantoq; Viro, cui si aliquid
 Natura negasset animi generosi, studiū doctri-
 næ, mentem generosissimam concedisset. Im-
 memor tu equidem sacræ Scripturæ, quæ Pha-
 rez, Zara, et Salomonem pro exemplo posuit,
 ut Theophylactus inquit, Ne quidam propter
 progenitores erubescerēt, sed se uirtute clario-
 res ut efficerent, adniterentur. nam Deo opt.
 max. & si qui è scorto nati, uirtute autē prædi-
 ti, accepti sunt. Addendū autem fuisset tibi, in-
 scijs atq; huiusce rei ignaris hominibus loquutu-
 ro, ex quibus Parentibus natus esset. nã ut illud
 uerissimum est, apud Germanos illegitime na-
 tum, hæreditatem paternam nunquam adire,
 quod

quod etiam Lege Ciuili cautum est. sic hoc etiam apertissimum est, ERASMV M adhuc Infantem Matre orbatum, statim Puerum Patre destitutum, hæreditatem ad literarum bonarum studia absoluenda satis abundantem adijisse. Præterea tantam literarum supellectilem, cui ulla uel ex Patre, uel ex Matre aliqua innata esset macula, depromere difficile fuisset. carpere enim uolentibus in promptu extitisset omnibus, hoc ignobilitatis conuicium, quo uel præclarissima deprimuntur ingenia. ut Euripides inquit in Hippolyto, cuius equidem uerba libet adscribere.

Ἰσλοῖ γ' ἀνδρα καὶ δρασύω λαγχνός
τις ἢ,

Ὅταν ξυνειδῆ μητρὸς, ἢ πατρὸς κακῶ:

Deinde, quis non sentiret mendacijs te solum inniti ad satiendam calumniandi libidinem. nam abiecto pudore omni, omnibus bonis tanquã alia Clytæmnestra, nocēs esse studes ita, ut mordacitatis rabie, dissimulare amplius nihil possis. sed aperte quicquid conuitorum occurrunt, in ERAS MV M euomis, subiungis enim statim.

Sane

Sane miror, quod sic Erasmi moruum doleas, quasi nullum alium habeat Germania, uel aliàs habuerit Erasmo multo doctiorem. Habuit (Deo gratia) ac habet in linguis, in disciplinis, ac in omni eruditionis genere Germania Viros pios & doctissimos. sed quos ERASMV S ἐκκέδῃ καὶ ποδῶν ἤρε λέγων, ac eloquentiam illius imitari nequire fatentes audire est. Repetis etiã ea, quæ antea dixeras, inquiens. Scio multos in Gallia, qui illum inter semilatinos scriptores numerent, quod nullum uerborum delectum habeat, quod raro assurgat. quod cum de serijs loquitur rebus, non seueritatem, ut par esset, adhibeat, sed facetias. cum uero de iocosis agit, grauitatem admisceat. neq; se continere possit, quin aliquid mimici ac scurrilis ioci suis scriptis immisceat. Qui ij sunt, nescio, nec scire laboro. uerum nisi Epistolas sinistrè inspexi, parum facit Brixius ERASMV M Budæo, Gallorum olim ac literariæ Reipublicæ

publicæ decori sempiterno. Ipse Budæus sese ir-
rumpere, ERASMV M irreperere fatetur. Vis
iudicium Borbonij, audi Distichon:

Scis quid ab Hollando Fræcus Budæus Erasmo

Differat? hic dictis allicit, ille rapit.

et hi Galli sunt, ac Gallorū Gallissimi, Latinis-
simiq; . Sed audi Ciuem Romanum, atq; Ger-
manum Ciceronem illum, Longolium, qui tibi
nunquam, nec tui similibus, cum nec doctissi-
mis de ERASMO & Budæo censuram com-
mittit. inquit enim, Esto, sit porrigendus doctis
modò calculus, sint soli literarum Principes
hac de re in consilium mittendi, quisnam ama-
bò hac ætate dignus, cui tam superba censura
iure creditur? Sed ab re non futurū credo ô can-
didissimi, censurā Fræcisii Irenici hominis pro-
batissimi, ac in utraq; lingua Viri nō cōtemnen-
di iudicij, Philopseudi mēdacissimo opponere, q̄
calumniatorū more, suū minime, sed aliorū sto-
machū perpurgare se simulat, interim quicquid
in buccā uenit, effutiens pro libidine. Inter semi-
latinos ponit Philopseudes, ERASMV M. Ire-
nicus, utriusq; linguæ principatum illi defert,

ac à paucis priscorum illum superari ait. Hic, nullum delectū uerborum ipsum habere dicit. ille tantam maiestatem tradit orationi eius, ut in ea nihil excludatur, quod ullo pacto desiderari queat. hic, dicit illum raro assurgere. Irenicus hanc raritatem non adeò parcā, sed compensatā affirmat proprietate, quam iuxta uarietate cause, tam apte affingit, ut muscam in elephāti molem exire cogat, famulante sibi eloquentia. Hic illū serijs facetiam, iocosus grauitatem admiscere clamat. ille, stylū eius tā propriū esse rei subiectæ, ut κατ' ὀνομαστοῦσιαι quilibet materiæ suā reddat dignitatē, ut ad fingendā orationi Venerem nemo magis aptus, nemo magis prōptus ipso habeatur. Hic, ipsum se cōtinere non posse inquit, quin aliquid mimici aut scurrilis semper immisceat. ille, orationi eius nihil interseri, quod excessionem sapiat. Cuius sententiæ subscribendū creditis o candidissimi? cū uidetis iam ex altera parte, inimicū, calumniatorē mendacem, scurram impudentissimum, probatissimorum Virorū derisorem, mortuorum iugulatorē, anonymū, atq; quorundam cucullatorū
 pre-

precarium declamatorem, foetidissimam Har-
 pyiam. Ex altera parte Virū Principibus Viris
 probatissimum, æquum, pium, literarum studio
forum studiosissimum cuius nomē nec ipse, nec
 doctrinæ suæ præclara monumenta abscon-
 dunt, publici Gymnasiū Moderatorem. in quo
 nulla suspicio inuidiæ, aut lioris apparere po-
 test. hominem sapientem, autoritate ac pieta-
 te præditum, meo equidem iudicio, nequam &
 malo cō uitiatori haudquā postponetis. Sed ui-
 deo uobis stomachum moueri, ad reliqua igitur
 recurrat mea Oratio. Reuocat nobis Philopseu-
 des maligno animo, præstantissimorum Virorū
 Germanorum memoriam dices. Tulit ta-
 men, non diu est, Germania duos in-
 signes Viros. Rodolphum Agrico-
 lam, & Reuchlinum Capnionem.
 Agricolæ nomen, ni fallor, ex scriptis hominis
 tenet. Capnionis si legit Lucubrationes, si ce-
 lebratum ipsius nomen ex Fabri Stapulensis,
 Hermolai Barbari, Aldi Manutij, Marsilij Fi-
 cini, ac aliorum Virorum præstantissimorum
 Scriptis uenatus est. quid apertius quàm ad ca-
 lumni

lumniam aliorum, illum obæratum esse hominem, magis quàm alium temerarium, ac quicquid auribus illi instillatur, deblaterare? unde enim hausit istud Aenigma, ut pro Ioanne Reuchlino, siue Ioanne Capnione Reuchlinum Capnionem, id est fumus fumum, dicat? Diuinarè autem facile, in Altiori strato, non cuiq; ad ascensum patenti cubãtem excogitasse. Sed subiungit, Eadem habet nunc Fabritium Capitonem, Megandrum, Myconium, Struthium, Pellicanum, Bibliandrum homines suauissimos, doctissimos, sapientes, multa præditos sanctitate. En canem, mendico adulantem, Sed pergit, Alit Simonem Gryneum, Ioannem Senapium, Io. Lucretium, & Amerbachium, homines in omni iudicio elegantissimos. Quã copiosa laus hæc? quàm magnifica? falleris Philopseude, falleris. Scito Gryneum ipsum, laudis tuæ minimè audum. nam proprio ore miseriam istam tuam detestatus est, me audiente ipso, ac de hac tua peculantia ualde tristatus est. Scito, omnibus esse

h gra-

grauiſſimum, ab imprudentiſſimo scurra irride-
 ri Virorum bonorum ingenia. At per Deos im-
 mortales, quem ad finem tandem efferata illa
 tua temeritas se proripiet? nihil te mouet Viro-
 rum doctiſſimorum candor, nihil authoritas, ni-
 hil literarum præſtantia? quem illudas, in quem
 tot congeſſeris calumnias, nemo ignorat. O ho-
minis monſtrum, Hæres Erasmii hoc audit, te ip-
 ſum Amorbachi ſemper colende, hîc te ô dimi-
 dium relictæ Erasmianæ animæ nominat. lauda-
 tione ſua, labeculam tibi aſpergere quærit. ſcio
 enim in illorum numero libentius te eſſe, qui ab
 hoc nebulone uituperantur. te inquam notat,
 deſignat huius tragædiæ, cõuitiorum ſuorum,
 calumniarum quoque applauſorem te habere
 cupit. ſincerum iſtum tuum animum, labefacta-
 ri poſſe credit, uel aſſentatione, uel adulatione
 expugnari. Sed me Hercle, animo ut ſit præfra-
 ctisſimo, neceſſe eſt, huiusmodi laudatore qui
 tumeat. Satis laudis detulit tibi, Vir ille ornatisſi-
mus Sadoletus taceo, quantum te ornat uera illæ
 ERASMI amicitia, quã tot Viri Principes am-
 biere. Laudatiſſimũ omniũ tamen, nunq̃ ſatis lau-
 da-

datum te reddit ille amor patriæ · amor inquam ille, qui Virum optimum Catonem illum, apud Lucanum, atque te docuit,

Naturamq; sequi, patriæq; impendere uitam ·
Video fatum esse huius inclytæ Urbis, semper
Germaniæ decorem ut foueat, enutriat, studia
bona & impendijs & beneuolētia promoueat.
 hinc illa colluctatio, (ô certamē dignissimum)
 quæ me in dubium uocat, an tu in patriam, an
 patria in te sit propēsior. Non desunt, qui sum-
 mo præmio in aulas te pertrahere nituntur · tu
 patriæ pietati magis, quàm obtruso precio in-
 seruire studes · Patria nihil te etiam recusante,
quæ ad dignitatem tuam spectare uidētur, omit-
tit. Hæc firma illa laus est, atq; immortalis tua
 gloria ô Amorbachi, cuius quidem literarum
 riuum abundantissimum, inundatione menda-
 ciorum suorum delebili, sentiret Philopseudes ·
 ni canis latrans, altoris opera, plusquam uiato-
 ris nisu tibi abigēdus uideretur. quod quidē, ni
 me mens fallit præsaga, citius fiet. Verū his reli-
 etis, ad alia gressus cōferendus est · fatetur enim
 summo cum suo dolore homo impudentissimus
 h 2 infi.

infinitos habere Germaniã Viros doctissimos, quos omnes detrectatori huic infensos fieri non dubito, quum ERASMV M, id est Rempubli-
 cam literariam, in eo, quo se maximum incre-
 mentum suscepisse fatetur, infamatum ab scur-
 ra impudentissimo audiunt. Quod autem subiun-
 git, Te in primis Arnolde Arlenii, qui
 defuncti Erasmi obscurabis bona ex
 parte gloriam. Initio testatus sum sinistram
 ac inimicam suspicionem de Arlenio, Viro orna-
 tissimo, ac nisi me ora fallunt modestissima, con-
 cipere nunquam posse. Nam quĩ fieri posset, ut
 ille qui literarum præconia, ac libros elegantissi-
 mos undiq; summo labore, ex situ atq; tenebris
 eruere sudaret, Græca Latine loqui doceret itẽ
 qui facultati, qua iniuria affectis auxiliari solet,
 operam daret, quomodo iniurias, calumnias at-
 que huiusmodi sycophantias confingeret, qui-
 bus præstantissimos Authores Græcæ literatu-
 ræ in Germania sua Vindices, benemerentes ho-
 mines laceraret? nec dubito, quin suo se pede ac
 modulo metiri sciat, ac nullius gloriam uel extin-
 guere uel obfuscare nitatur imò pro uiribus do-
 cto

Eto cuiq; fauere, amicus esse gestiatur. Hoc autem
 certe scio, inibis apud Arlenium gratiam, cuius
 ego particeps esse nollem, etiam multum abs te
 inuitatus, quid enim alieni nominis ad alterius in-
 famiam usurpatio aliud est, quàm infamatio no-
 minati? Quid, quod conuitiatori, conuitiium
 suppeditans, ipso conuitia deblateranti multò
 peior est? Quid, quod ipsum Arlenium hominũ
 omnium mendacissimum (ipsius loquor uenia)
 imò peruersissimum facis? qui nulla conscientia
 motus, & audita & uisa relinquat, somnia at-
 que figmenta inanissima deblateret? Memini,
 cũ alloquerer Virum, ante ædes Cõradi Resch,
 Bibliopolæ uel Tryphoni nõ postponẽdi, me in
 sermonem de transferendis in alias linguas Au-
 thoribus, incidisse. Arlenius uendere translata
 sordidum, ac Viro literato parũ dignũ esse aie-
 bat. En hominis integritatem, tuam autem impu-
 dentiam accipe. Ille (quod multi fecerunt aliàs
 honestissimi Viri) bonos Authores, ac studijs
 necessarias lucubrationes, Typographis quæ-
 stus ergò subijcere admodũ nõ probabat. tu ue-
 ro nebulo mendacissime Dialogum, ex quo nisi

h 3 præ-

præsentissima uenena, scurriles ioci, alia elici
 nequeunt (nescio, an pecunias pro eo receperis)
 passus tuæ inuidiæ, quod forsitan summum tibi
 uidetur precium, causa euulgas. Diuinarem au-
 tem facile, si coniecturis hinc locus daretur, cur
 Arlenium huic pulmento intriuisset. summæ e-
 nim tibi curæ esse uideo, ipsum Arlenium, cum
 pessimis haud faueat, tui similiū inuidiæ subij-
 cere. deinde etiam bonis inuisum reddere, quod
 cum perficere non potes, ultima tibi uidetur ma-
 china opponenda. nempe illa, qua olim in ERA-
 SMVM tui similes blaterones usi sunt. qui dū
 bonis, quod in malos dixisset, probata uidebant,
 alterius partis stylum in ipsum concitabant.
 qua arte tu quoque triumphum parabis, quum
 te prodideris ingenuè, ac nomen tuum edideris.
 quum Philalethem, non Philopseudem acturus
 es. Minaris enim maiora, inquiens. Teq̃ ma-
 gnopere rogabo, ne Viri huius mor-
 tem posthac tam dolenter fleas, n̄s-
 que ex animo condones, qui ali-
 quando illi uel infensi fuerint, uel
 ullo modo esse cogitarint. Stylum i-
 stum

stom tuum λατ' αἰγας ἀγείας auerte, pre-
cor · stomachumq; latrina quadam perpurga-
to, non literario in theatro. Sed minis his quid
territor? quid ψυδλόπυρα horreo? Non per-
petuò tibi cum Patroclo pugna erit, Hector fe-
rocissime, si pugna te ero inferior*

Ἄλλο δὲ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ Βαλλ-
λεο σῆσιγ,

οὐθλίω σὺ δ' αὐτὸς Διερὸν βίη· ἀλλά τοι ἦ δ' ἦ
Ἄγχι πρῆσθηκε θάνατος, Ἐμοῖρα κραταεὶ,
Χερσὶ δαμνίτ' Ἀχιλλῆος ἀμύμονος Αἰα-
κίδαο:

Vel leuiter amasse ERASMV M oportet etiã,
quem consolatione tua luctui detrahas. dolebit
enim procul dubio uerus ERASMI fautor, nõ
mortẽ ipsius sed ingemiscet, tuas calũnias legẽs.
qui quidẽ gemitus, doloris acerbitate, uel in fu-
rorẽ, uel in iustam ultionẽ conuertẽtur. Nec id
quid sibi uelit, scire possum, cum inquis. Da-
bitur à me tuo quidẽ suafu diligen-
ter opera, ut quoad fieri possit, &
acceptæ cõtumeliæ immemor fiam,
& iam meditataẽ ultionis obliuiscar.

An minæ tuæ tanti sint faciendæ, ut contumeliæ acceptæ sit obliuiscendum, ignoro. ultionem quidem nemo meditari potuit, antequam pus eiecisti olentissimi uulneris. id tamen persuasum tibi habeas uelim, Adrastiam illam Nemesin adesse, quæ bonorum præmiatrix, ac etiam si sero tamen tandem non solum malefacta, sed etiam dicta ulciscitur praua. ut placet Euripidi, exclamat enim in Rheso.

Ἀδραστία μὲν ἔστι Νηϊστίς,
Ἐργῶν σωματῶν φθόρον.

Amicè te admonebo, ne quid tibi cū Germaniæ Monachis sit negotij, ne ex eorum summa indignitate turpis aliqua labes, dignitati tuæ aspergatur. De Germaniæ Monachis tantum hoc dicā, olim immensam turbā fuisse ipsorum, quorum uita uitijs satis obnoxia existebat, iamiam autē numero pauciores, uita quoq; multo meliores uideri nec adhuc inter ipsos desunt, fateor, qui ut ipse dicis, Viriles igniculos interdum iaciunt, mollibus scilicet muliercularū scæmoribus illos inflantes, quemadmodum Pro-

me-

metheus ille, ut Claudianus inquit.

LUTO

Synceram Patri mentem furatus Olympo
Continuit claustris, indignantemq; reuinxit.
Equibus magna aliquādo erumpee
uirtutis flamma, talis nempe

Qualia nunc hominum producit corpora, tel
lus.

nisi id obstet, cuius Pōtanus ille meminit. Quod
tales igniculi, sordibus latrinarijs extinguui, atq;
sepeliri sæpe soleant. præcipue in Monasterijs
nonnullis, quæ ita amatoribus, suis temporibus
patebant, (quod Deus hoc æuo auertat) ut ea
instar lupanariorum fuisse dicat. Gratulandum
autem est hîc homini huic, recenset enim nobis
bonorum Monachorum in Italia myriadas mul-
tas, quasi nullus nisi suo calculo bonus sit in Mo-
nachorum in Italia sodalitatibus. Nemo tã men-
te captus est, qui licet Monachorum non opti-
morum, multæ sint phalanges, omnes ex ipso-
rum malitia, malos uelit existimare. nemo, qui
se Abraham prudentiorẽ existimet, ac in Sodo-
mis non plus L. Virorum bonorum habitare.

h 5 mis

posse credat. Nemo autē tam cæcus, qui nō uideat, quātum præstaret, bonos à malis seiungi. Haud enim uerisimile uidetur, quadringentos illos annos post salutis humanæ redemptionem, antequàm Basilius Viuendi regulam solitarijs præscripsit sanctos, pios, ac religiosos homines Ecclesiæ defuisse. Prætereo illa instituta et uestitu, & esu, & ceremonijs Basiliij Monacho diuersissima quæ hominum deliberatione conficta, pietate nōnullos lōgius remouent, quàm concilient. Postremo si qui boni sunt, uel innato Genio quodā ducuntur, ut quemadmodū tu affirmas. Monumenta Maiorum sapientiæ, quàm sceleris uestigia sectari malint. quæ quidem sequuti fuissent, etiā nullæ Monachorum familiæ addicti. Vltimo, ut propter malos, nō omnes improbandi. sic propter aliquot et pauciores bonos, nō omnes probandi sunt, ut tu philosopharis. Tales me Hercle faciunt, ut quoscunq; nebulones impuros & perditos libenter perferamus. Multū à te dissentiūt et Christus, ac Paulus. hic enim, ecclesia alienat unūquem.

quemq; qui uel piorum castigationem, uel eccle-
siae admonitionem renuit ille etiam, Profligate
(inquit) istum, qui malus est ex uobis ipsis. Ma-
lus enim semper mala molitur, quæ inferat. ac
ut ille Menander Comicus loquitur, cuius e-
quidem uerba libet hic adscribere.

Αἴγαι τὸ θεῖον τοὺς κακοὺς πρὸς τὸν
δίκην:

Ventum est ad scenam illam ultimam, actus ul-
timi. hic Philopseudes omnes neruos intēdit, ut
eo fucō Catastrophē peragat, quo Epitasin
aggressus est. ac quo maiorem bene actæ tra-
gædiæ plausum captet, Dij immortales, qualē
se profitetur futurum Herculem. Neque du-
bites, inquit de Monachis loquens, quin a-
liquando me monitore, licet parum
diserto, è uitijs ac probris emergant
adeò, ut nulla amplius, à monstris &
prodigijs illis nostris comparetur a-
nimis. Audistis ô candidissimi Charetis pol-
licitationes, ut cum Ouidio loquar.

Quid enim promittere lædit?

Pollicitis diues quilibet esse potest:

Polli-

Polliceor & ego, si hoc effeceris, tibi æqualem statuam auream me Delphis collocaturum. ad minus autē parcens sumptibus, ut Beroso Athenienses, statuam in Gymnasio nostro, lingua cōcacata. erravi, sit honos auribus, deaurata uolui dicere. Etiam si mihi curta sit supellex domi, ac paupertatis imago, ditissimo in angulo ædium nostrarum, nempe in Musæo & ccenaculo, mihi semper sit obuia. citius tamen fidem meam liberabo, quàm pollicita tua præstiturum te esse aliquis credat. Non quod etiam pessimorum animus, adeò deplorandus sit, ut nulla spes correctionis appareat. sed quod uiribus istis tuis nequaquam respondeat prouincia omnium turbulentissima. Nondum enim uideo, quibus aculeis, qua dicendi grauitate colluctari queas ijs, qui usu & ætate, opiniones suas firmare cōtendunt. qui Maioribus, à quibus tu facillimè superari potes, in nullo cedunt. Sed dic, quæso, qua arte, quomodo uitijs ac probris abstrahas, qui lædi, id autem est corrigi, nolunt. Alexander ille V.

Nota 11 Pontifex Maximus Ladislaum Regem potentissimum regno (si titulus Regem facit) priuare,
Ludo-

Ludouicum Andegauensium Ducem, Regem //
 Neapolitarum magno sanguinis Christiani di- //
 spendio uocare, tutius æstimabat, quàm mini- //
imum ex cucullatorum ordine uel uerbo tantum //
lædere. Iam si inanem uanamq; superstitionem //
 nonnullorum traduceres corrigendam, nihil mi- //
 nus quàm ERASMVS ipse hæreseos incusabe- //
 ris. Nisi enim bene de ipsorū ordinibus sentien- //
 dum non est, præterea si fucata quorundam obe- //
 dientia, ficta paupertas, simulata castitas, humi- //
 litas hypocritica, simplicitas callida, charitas //
 ementita tibi depingenda erit. non ne litem lite //
 concitabis magis, quàm si crabronum aculeos //
 stimulo iritares? Adde, quod forsitan haud iniu- //
 ria, repulsam pati te oporteret. nam ni me fallit //
 memoria, Leontinus ille Gorgias, Empedoclis //
 Discipulus, qui in templo Delphici Apollinis, //
 oratoria arte primam sibi poni auream statuam //
 demeruit, repulsam euitare non potuit, de con- //
 cordia Græcorum insigniter ac doctè pronun- //
 cians ac ea duntaxat de causa, quod cū Vxore //
 sua sibi non optimè conueniebat. Aderat enim //
 Melanthus, & id in Olympijs, exclamans, Con- //
 sulet

sulet de pace Gorgias, cum sibi cum Vxore, et
 ancilla domi res erit pacifica. Nonne hīc etiam
 exclamabunt, Hypocrisim abijcito tuipse, sta-
 tim nuda simplicitate pietatem ueram ostende-
 mus. Vituperādi libidinem relinque, nos ijsdem
 innitentes uestigijs maledicentiam abijcere uo-
 lumus. Ambitionis flagitiū qua ratione decline-
 tur, edoce, dociles nos habebis Discipulos. Fa-
 stus abluē affectus decenti humanitate, statim
 superbiæ nostræ maculas abstersas inuenies.
 Tuipse pudorem Christiano homine dignum
 indue, duplici uerecundiæ uestitu nos statim, et
 corporis & animi obscenitatē tegemus. Quid
 multis? non deerunt, qui uel ad rauim usque re-
 clamabunt te in primis inculpabilem præsta, li-
 cet postea uel lapidibus nos obrues, non conue-
 nit pio admonitori uel maledicentia, uel uanilo-
 quium. sed sermo sobrius, grauis, modestus, fi-
 de sanus, charitatis & pietatis plenus. à quibus
 uirtutibus, tantum distat phrasis ac styli tui o-
 ratio. ut facile appareat, eiusmodi scriptis, fa-
 ctionibus, seditionibus, uiolentiſsimisque tem-
 pestatibus maximam uehementiam, minimam

autem ad demulcēdos auertendos' ue pessimorū
animos auctoritatem adferri posse. Siquidem
quid sibi uelint progymnasmata talia, quid
præiudicij adferant huiusmodi literarum auspi-
cia, uel mei simillimus parum literatus, populari
suo ingenio compræhendere potest. Optimum
enim quemq; laceffere, mortuos infamare, Res-
publicas, Vrbes, Religionem, ac cuiusuis gene-
ris mortales, dētatis chartis in initio statim mor-
dicus appræhendere. quid nisi hostile, Satyri-
cum, flagitiosissimum, ac inuidiosissimū spirat?
his igitur promissionibus, nisi uentum popula-
rē, ac uulgi plausum, te quærere nihil, satis intel-
ligi potest. Nunc ad conclusionem Dialogi, in
qua ERASMI nostri, cuius antea Scripta non
admodum probabat, uestigia imitari ac sequi et
Deum immortalem, quā mellitissimis admoni-
tionibus iubet. Deum opt. max. roga,
(inquit) efficiat, ut nos iisdem insisten-
tes uestigijs, eademque uia, qua bo-
nus Erasmus incedentes, ad eum
rectà perueniamus. Plinius ille Naturæ
indagator oculatissimus, Animal fraudulētius,

ac homini magis inuidiosum, quàm stellionem
 nullum inueniri scribit. quam quidem pestem de
 pictam, guttulis stellarum in modum lucētibus,
 sepulchrisq; frequentius inhabitare aiunt. Vos-
 met ipsi ô candidissimi uobiscum recordamini,
 quàm probè Philopseudes hic noster, cum hac
 peste comparari possit, quem quidem re in nulla
 (nisi quod scorpionis more hic etiam amplecti-
 tur, & aculeū infigit) dissimilem huic pesti, cui
 alias inimicitia cum scorpione est interneciuā,
 inuenio. quàm fraudulenter enim, quàm insidio
 se petat ERASMV M, audistis. quot stellulis,
 id est quot phaleratis dictis, splēdea pestis hu-
 ius tegumētum, depræhēdi potest facile. nā nec
 frons, nec cauda pictura caret. si enim à frōte
 os canorum inspicitis, funus ERASMI lucus
 dignum, oculis uestris admouetur. si reliqui cor-
 poris medium, mira apparet laudis, sed fucata
 prædicatio. si caudam tutò accedis, etiam pul-
 chritudine raptus, lectioni te detrahere non po-
 tes, quoad dentatus te abigat morsus. tunc semi-
 stupidus ac mira uarietate affectus non astum,
 nec dolū, nec quomodo correptus sis, depræhē-
 dere

dere potes: sed dicas, oportet, magnifice sentit
 de ERASMO, tātum stellatura illa falsus. Quā
 odiosum igitur stellionatus commissum, quod
 Philippus A. seuerissime uindicandum cēsuit. et
 apud Iurisconsultos inuisum esse, scitis ō candi
 dissimi tam grauitē à lectione huius Dialogi
 famosi terrendi sunt omnes, qui literas bonas a
 liqua student persequi beneuolentia. nam nec
 temporis, nec personæ, nec reuerentiæ ullius ra
 tionem obseruatam istis in nænijs uidetis. Præ
 terea nulli dubium esse potest, quin arietem e
 mittat Philopseudes, ad irritanda Germanorū
 ingenia. frigidus hic latet anguis in herba. ac
 quo ansam arripiant nonnulli rixæ cupidi, ut
 tandem euomere possint diu conceptum odium.

At per Deum immortalem,

At ō Deorum quicquid in cælo regis,

Terras, & humanum genus,

Quid iste fert tumultus?

Furor ne cæcus? an rapit uis acrior,

An culpa? responsum date:

Cur succrescentem literaturam, Diuinaq; non
 nulla Germanorū ingenia, quædam Nationes

i

tam

tam irato animo prosequenda putant? Perferenda esset quorundam æmulatio, nisi inuidiæ quoque alimenta, & audaciam adderet. nam æmulus te si aliquid detrahit, meliora adfert. cum inuidus pessima proferat, optima quæque autem depravare soleat, ac præuaricari. quæ res, uel Manibus mortuorum abominanda (si Platonis staretur dogmate) apparet. Existat igitur ERASMVVS ipse hic, ERASMVVS inquit ille, quæ uobis omnibus optimis omnibus tam charum scio. quæ audire etiã ad Hyperboreos usque adcurrendo non abnueretis. Eum ipsum ergo, putate sic agere, et uobis scum loqui. Memini Viri clarissimi, Alumni dulcissimi, me olim conquestum fuisse, quum hoc ingenio natus essem, ut semper, quod de Achille Homerus profert, in animo, et in ore haberem.

Erasmium
inducit
petorantem.

Εχθρὸς γὰρ μοὶ κείνος ὁμῶς Ἀΐδλαο πύ-
λῃσι,

Ὅσ' ἄλλοτερον μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο
δὲ εἶπεν.

tamen hoc Fato contra me natum uidebam, ut & per omnem lucis mortalis usuram, cum mendacibus ac impostoribus res erat. quod equidem licet molestis-

molestissimum fuit, mihi tamen utcumq; ferendum uidebatur, Ouidiano eo me consolanti.

Quia lædere uiuos

Liuor, & inuiso carpere dente solet:

Verum ut sunt pleriq; mortalium ad deteriora proni, eorum dogmata, ubi Diuinum, ubi cœleste est omne, quod geritur eas literas, quas non ut humanas excutimus, sed ut Diuinas ueneramur iam nūc contemnere, ac maximè prophana sequi aliter quoq; quàm illos, qui rerum origini propiores fuere, ipsos de animarum natura sentire sentio nec nō, Lucretiano illi Carmini impio,

Mortalem tamē esse animā fateare, necesse est, plusq; symbolo sub nomine Diui Iudæ ac Matthiæ uulgato deferre. Quoniam autē hīc homines Christianā fastidiūt philosophiam, Epicuri ac Plinij doctrina turgidi, uellē amceniora sermonis prata, propter difficultatē, & (ut ipsi imaginātur) duritiem linguarū, etiā ingrederentur, ac Platonis Opera, cuius eloquentiā etiam Iouē uix imitari posse Antiqui dixerunt, uentilarent si qua mihi fides præstanda, credite, tunc

i 2 nunq̄

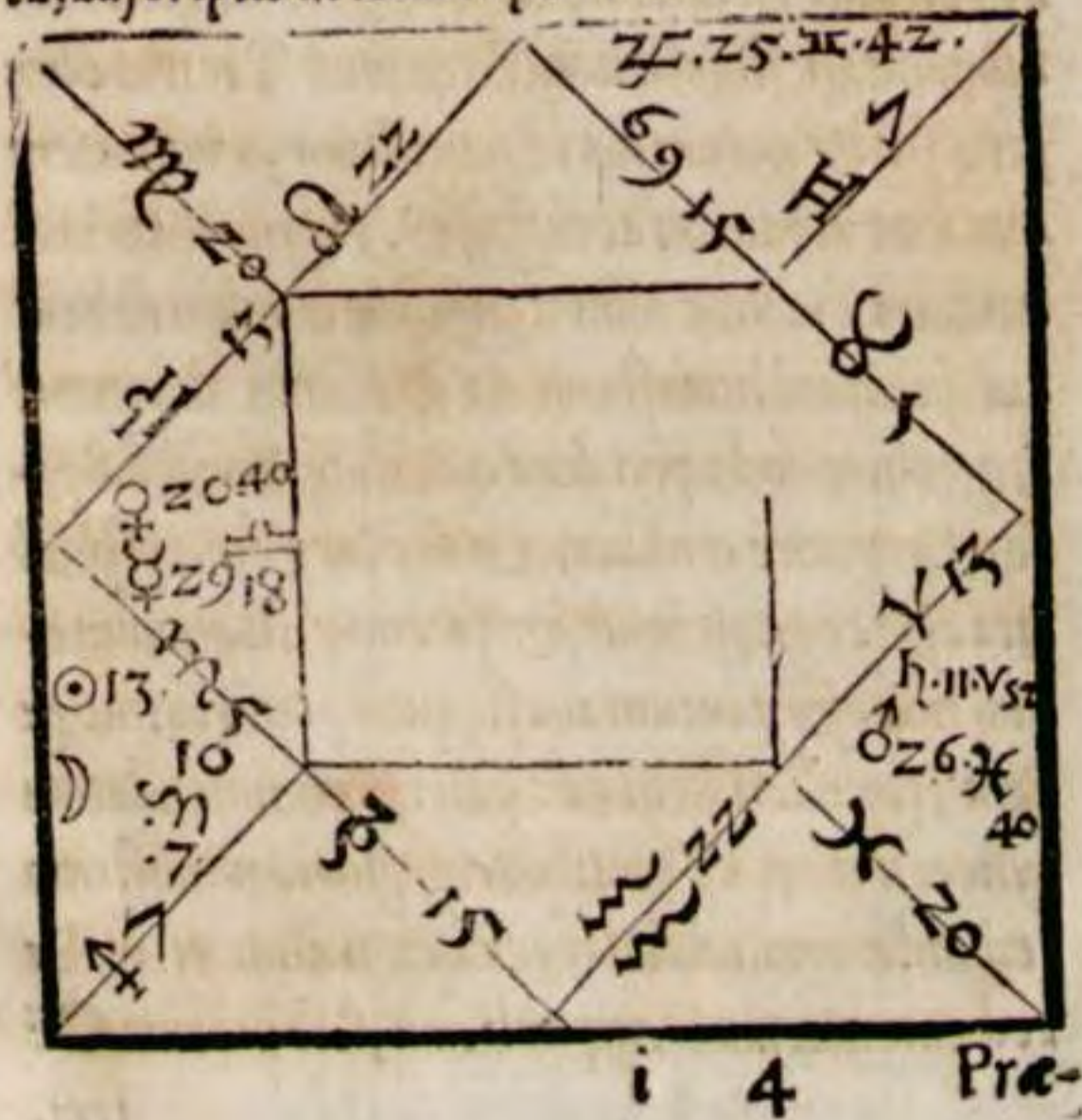
nūquam eos fugeret defunctorum animas, uim
 habere quandam, (philosophice cū talibus Phi-
 losophis agam, oportet) nec non curam illis ines-
 se præcipuè earū rerum, quas aut generarunt,
 aut reliquerunt. Quāto magis, cum unusquisq;
 sibi sit proximus, ac Tunica, ut ait Plautus, pal-
 lio propior existat, naribus non adeo mucosis
 me existimaret ullus, quod multo labore paratā
 famam, à pessimo adustam non olfacerem. Vete-
 res dicebant eos, qui patrassent homicidium,
 aut aliud impium facinus, à Diris ultricibus agi-
 tari. Si iniuriam uiuentium infernales deæ tam
 exactè ulciscuntur, mirum quod mortuorum
 iugulatores exemplo Pirithoi, (quanquam is
 amore adactus, hi liuore ducuntur) Manes inse-
 ctari non deterrentur. Tradit Iunius Cordius,
 quod Historiographi quoque de Iulij Cæsaris
 percussoribus scripserunt omnes, quicunq; Iuni-
 orem illum Gordianum, Maioris Nepotem, gla-
 dio appetiissent, manibus proprijs, iisdemq; gla-
 dijs, quibus illum uulnerauerāt, interiisse. Vide-
 tis clarissimi, Reipublicæ Romanæ inuasorem,
 item & eiusdem tyrannidis emendatorem pari-
 ulum

ultum uindicta · Brutum hominem sanctissi-
 mum, Philippum Arabem perfidissimū, uita dis-
 similes, pœna simillimos. Rogo igitur, num pror-
 sus amentes habendi sint ij, qui cum Ethnico-
 rum Ethnicos interfectores pœnam non au-
 fugisse audiunt, se, cum piorum Manes fatigāt,
 uindictam euasuros credant? & maxime hi,
 quibus persuasum est, si quis de statua Diui ali-
 cuius, ipsorū calculo inter beatorum sedes collo-
 cati, male sentiat, peculiarē Sancti morbum, de-
 clinare contemptorem non posse. non dubito si
 mica his inesset rationis, à contumelia, qua iā
 illæsibilis exagitor, abstinuissent. Naturæ peri-
 tinarrāt, inter serpentiū genera, anguē esse, qui
 maxime hominum gaudeat consuetudine · ho-
 spiti quoq; qui nulla in re, illæsus molestiam ad-
 ferat, adeo ut etiam unā cum Infante herili quā-
 doq; lactem lambere, ex eodem uase, innocuus
 uisus sit · utq; pro omine auspicato habeatur,
 eius cohabitatio · sed occisus tantā inferat infœ-
 licitatem, quantam unquam ingratitude de-
 meruisse aliquem constet, fidem ne mereatur,
 an superstitio sit aliqua hoc, non certo · dummo

i 3 do ex

do ex eo colligere possitis, quantum optimi semper immortalitati animæ, quantum honoris uitam functis detulerint, ut etiam rationabilibus animalibus post interitum ultionem adscripserint. Vergilius autem, ne dubitaret quispiam de immortalitate animi, uel Culicem, sepulturæ curam gerere sinxit. Perpendite nunc, quæso, qua spe frustratus sum ego * quanta impudentia, quanta impietate alij sunt præditi, qui uel uita spurcissimos post fatum lacerant ne de me ipso dicam aliquid tumidius, qui uitam traduxi, si non omnibus inculpabilem (quod nemini hominum conceditur) à paucis, ac forsitan delicatoribus, in non multis repræhensibilem. Nam si totius uitæ meæ mihi subeunda esset ratio, nec prima illa lux, quæ natalem mihi dedit V. Cal. Nouembriis post natum Christum Anno Septimo ac sexagesimo, post Millesimum & quadringentesimum nec ultima dies, quæ lucem mihi peperit sempiternam, IIII. Eid. Iulias, Anno Sesquimillesimo ac tricesimo sexto, iam septuagenario penitenda ueniret. Ut autem & nobis hi, qui mortalitatem animæ somniant, ac εἰμαρμένῃ omnia tribu-

tribuunt quod maximū putant, nō deesse uidere possint. (hic Christianos nihil moramur, qui ne ineruditis in Fati opinionē relabēdi occasio detur, hanc artem meritō ac iurē reijciunt) si ulla syderum reuolutioni, in hoc mirabili Dei opt. max. Opere, ac mobili superioris mundi machina, uirtus, uel in corpore humano aliqua è uēp-yeia concedatur non ambigo uel fœlici sydere & nos natos esse, cum Genesis nostræ momenta, adscriptis in locis reperiantur.

Præterea Platonis illud dictum, ac felicitatis
 suæ enumeratio, Quod homo, non brutum*
 Mas, non Fœmina* quod Græcus, non Barba-
 rus natus esset, in omnium ore uulgatissimū no-
 bis quoq; sese offert, ac patrocinator ipsum. Nā
 hoc temporis an Germanū, aut Græcum esse
 præstet, uel iniquissimus arbiter optime iudica-
 bit nobis tamen egregie fatendum est, ueteri
 Germanorū nobilitati, & fortitudini (de qua,
 ut Floridus scribit, hodie quoq; nō degenerāt)
 humanitati, simplicitati, de quibus Tacitus olim
 scripsit & uerum ueri Dei cultum, ciuilitatem
 que non modicam accessisse. Ut ueniam ad Hol-
 landiam, cui uitæ olim transactæ initium debeo.
 cui quicquid honestamenti attulimus debitum,
 atq; solummodo pro doni qualitate, nobis à Spi-
 ritu Largitore omnium, & diuisore concessi, il-
 lata esse cognoscimus, & fatemur. Batauum e-
 nim nos esse, tantum abest, quod pœniteat ut pa-
 cem, simplicitatem, ac patriæ commendatam
 synceritatem à Veteribus, in gloriam nostram
 redundare non dubitemus. quum olim etiam La-
 cedæmoniorum Rempublicam, Sabinorum Gē-
 tem,

tem, ac Quiritium Urbem, his uirtutibus cre-
 uisse, et floruisse legamus. Nec ruborem nobis
 adferre potest hodierna Batauorū benignitas,
 & politia nullus enim in hominibus huius regio-
 nis fucus, nulli insidiantur, omnibus hospitaes
 sunt. taceo soli fecunditatem uel nimiam, pa-
 scua læta ac uberrima, flumina piscosa, ac ad im-
 portationes accommodissima quas urbes, quæ
 oppida, quot hominum communitates spacium
 mediocre regionis continet? Adde nitorem
 domesticum, qui & si non plurimum ad laudem
 facit ex ipso tamen, œconomia, & uulgarium
 hominū, in re domestica laudata, utilis & inge-
 niosa disciplina uideri & agnosci potest. Medio-
 crem eruditionem quis illis neget? Sit igitur &
 hoc commune mihi cum alijs argumentum, &
 ingenuitatis, si quid, ut plurimum potest, dat pa-
 tria, prærogatiua. Quid, quod non ita pridem
 quàm natus essem, eloquentia sepulta reuiu-
 scere cœperat, linguæ, dona Spiritus, Spiritus gra-
 tia, non minori impetu in Theatrum huius mun-
 di introruperant non aliter, quàm olim in con-
 claue illud congregatorum Discipulorū Chri-
 sti? Te-

sti? Testis Emanuel Chrysoloras, ac Ioannes Rauennas, quorum è ludo literario, tanquam ex equo Troiano Viri prodierunt in utraq; literatura doctissimi plurimi. Nihil de Rodolpho Agricola equidem dicam, qui me Puerò floruit, cuius incomparabilem eruditionem Itali, et exteri omnes admirati sunt. De Reuchlino nostro, qui ut exterorum testimonio Hebraicæ linguæ elementa Latinis primus attulit sic Chaldæa, et Græca, præter maternam, et Gallicã utebatur scite. Hæc tempora, hoc seculum nostrum sibi uendicãt natalem, quæ uel primitiuæ Ecclesiæ linguarũ donis facile accedunt. Constat ergo, Deo gratia, momentum, patrium solum seculũ, in quibus uitæ mortalis usurã accepimus, nulli qui fœlicissimos procreare Liberos aueret postergandũ, nobis obtigisse. De Parētibus loqui, quid opus est? si enim iamiam Natura, ut cum Horatio loquar, iuberet

A certis annis æuum remeare peractum,
Atq; alios legere ad fastum quoscunq; Parētes
Optaret sibi quisq; meis contentus, honestos
Escibus & sellis nolim mihi sumere demens.

Quam-

Quanq̄ Puer in cunabulis adhuc, Matre orba-
 tus, à Genitore optimo uix sermonis compos li-
 teris addiētus sum. præuiderat enim, opinor, æ-
 libi quàm in studijs ingeniolū meū nihil ualitu-
 rū. Puellum Traiectum me mittit, ubi in Gram-
 maticis ac præcentiunculis, quibus tenerrimæ
 ætatis, ac tenuissimæ uocis gratia præficiebar a
 liquot annos, detriti sunt. Deinde Dauentriam
 deductus, Alexandrū Hegiū, Rodolphi Agrico-
 læ, et Guarini Veronēsis Discipulū, Virū san-
 ctū, facundū, æque ac eruditū, gloriæ humanæ
 contēptorem audiuius, nullo coætaneorū, aut
 sodalium inferior in percipiendis aut retinendis
 prælectis. ni me Sinthemij Viri probe literati,
 ut illa ferebāt tēpora, fallit amica et blandissima
 adhortatio. Hæc fuerūt Viri optimi, infantiaē no-
 stræ institutiōes, his ficta est Præceptoribus, hu-
 iusmodi Puellus sum imbutus rationibus. Tandē
 ut ad pueritiā peruenimus, altero nostro Parēte
 etiā uita functo, uix annū egressus duodecimū
 Cognatorum rapacitate truncatum patrimoniū
 adiui. quod Tutori cōmissum est, cuius indiligē-
 tia reliquū, quod absoluedis studijs abunde suffi-
 ceret,

ceret, magna ex parte intercidit. qui me, ne olim ratio malè administratæ procuratiõis ei reddenda foret, reuocat in patriam. postea Adolescentulum, annum agentem decimumquintum, nolentem & renitentem, minis, omnigenaq; animi oppugnatione in cœnobium Canonico-
rum regularium detrusit. à quo uitæ genere cū animo, tum corpore eram alienissimus ubi temporis & carceris tædium, quod æquales iocis, somno, comeffationibus ignauiter absumebāt, literis, quas præter, nihil animo meo erat suaue, per biennium fere fefelli. Cum Guilhelmo quodam, quoad in amicitia synceriorē, ac in studijs collusorem doctiorē nactus Guilhelmum Hermanum Goudensem, (nam Guilhelmorū nomen maximè mihi fauisse, quodam Fato uidetur mihi accidisse) suffuratis ad studia horis. cū palàm licuisset aut scortari, aut potare, aut ludere, Latinorum Volumina excussi. donec. R. P. D. Henricus à Bergis iam me iuuenem, sacris initiatum, Romam petiturus in suam me euocauit familiam, nescio quibus nugis à me scriptis (ut fama referebat) stimulatus, ac ita persuasus,
quasi

quasi cum usui, tum ornamento illi esse possem,
 si cum Pontifice Romano, uel Patrum purpura-
 torum collegio sibi agendum foret. Liberatus i-
 gitur hoc carcere, quum uiderem in nostrate
 Germania crassam illam Barbariem impune
 grassari ac literas Græcas attigisse, uel bene
 Latine loqui, pro hæresi haberi iam bellum me-
 ditabar, ac eos ulcisci calamo, qui mihi Pueri
 satis odiose facescissent negotium, meq; à meis
 amoribus, id est literis politioribus, depulissent,
 institueram. ecquid autem per Deum immorta-
 lem iustius auspicatus essem, aut commodius?
 Quo igitur reliquos literis ac bonis artibus de-
 ditos, ad profligationem tyrannidis, quem in to-
 ta literatura quorundam Barbaries nacta erat,
 incitarem, adhuc annum agens uicesimum, ag-
 gressus sum Antibarbarorum Libros Quatuor.
 his negotijs in aula Cameracensi s. Episcopi oc-
 cupatus, consuetudo mihi fuit cum Guilhelmo
 Conrado COS. & Iacobo Batho Ciuitatis
 Bergensis A'secretis, Viris ad fauorem studio-
 sorum natis, Naturæq; uirtutibus omnibus instru-
 ctis, non aulicum agens aulicas edidici arteis.

Paulo

Paulo post Antistitis liberalitate, haud grauatim, sumptibus instructus Lutetiam adij. Scotista factus, ac in Collegio Montis, Theologiae, quam Scholasticam uocant, iam quatuor plusquam uiginti annos agens, operam dedi. Ad Graecas literas utcunq; Pueri degustatas, summa in Graecorum codicum inopia, maxima penuria doctorum, ipse mihi Praeceptor esse coactus, redij. Nugas Luciani aliquot, ut attentius Graeca legerem, transfudi quibus Amicos aliquos, diuersis temporibus, seu strenulis salutauimus. quae quidem omnia Studiosorum tanto applausu rapiiebantur, ut miro successu Graecae linguae peritia, etiam Gallis, & Germanis, & Britannis communis esse coeperit ac amabilis adeo ut non multo post, tanta alacritas nos ipsos impulerit, ut Theodori Gaza, Viri exacti & sublimis ingenij, Grammatices Libros Duos, ut quorundam tædio consuleremus, transferendos susceperimus. quum antea e Plutarcho, quo nihil secundum literas Diuinas legi sanctius, nonnulla Opuscula etiam uerteram. Habetis iam, opinor, Viri candidi, & erga litera-

rum studia, ac utriusq; literaturæ incrementa
 iuventutis meæ summam diligentiam in qui-
 bus promouendis, pro mea quantulacunq; por-
 tione conatus sum, iuventutem ab inscitia cœ-
 no, ad puriora studia excitare nec omnino male
 successit conatus. Nec Parrhisij ignotus uixi,
 Gaguino, Andrelino, Roberto Piscatori An-
 glo, Viris absolutissimis per familiaris. Montiois
 Reguli Præceptor quoq; factus, cuius uitæ inte-
 gritas, Præceptoris modestiam, in literaturâq;
 diligentiam satis demonstrat. Huius enim uero
 precibus inuitatus, Britanniam adij iam trige-
 simum & primum annum agens. ubi sesqui-
 mensis tempore Mori, Pacei, Tonstalli, Coleti,
 Grocini, Linacri, & aliorum Virorum docto-
 rum amicitiam contraxi haud pœnitendam.
 Demum Lutetiam repetiturus, spoliatus exi-
 gua pecunia, occasionem habui inquirendi
 maiorem thesaurum. quem equidem ex opti-
 mis Authoribus auide, attamen primo parcè
 corrasum, non mihi tantum, sed etiam omni-
 bus, qui orationis facultatem, & copiam af-
 fectabant, Anno à nato Christo Nonagesimo
nono

nono, supra quater et decies centesimū, quasi a
 bortū abieci, qui quidē successu tēporis, in Vo-
 lumen Parcemiaram, omnium quæ scripsimus ma-
 ximum, magno labore excreuit. Nec iactura au-
 ri unquam tātum apud me ualuit, ut uel Amico,
 uel regioni subirascerer imò Montioio, qui de-
 derat occasionem perdendæ pecuniæ, id opu-
 sculum inprimis dedicaui. quod factum, multos
 mihi conciliauit Amicos, Viros eruditos, pru-
 dentes, ac probos nec me alienauit hoc damnū,
 quo minus Angliā sæpius reuiserē. Louaniū me
 deinde contuli, usus hospitio sinceri ac doctissi-
 mi Viri Ioannis Paludani Rhetoris, qui etiā sti-
 mulos addidit, ut Euripidis finirem, quia incepe-
 ram, transferre Hecubam. Tandem ferè qua-
 dragenarius, diu desideratam petij Italiā. Italiā
 (inquam) omnis literaturæ Alumnam, Anno
 pontificatus Iulij II. Tertio. Augustæ Taurino-
 rum, Theologi titulus mihi inuito, & detre-
 ctanti obtrusus est. Cū Medici regij in Britan-
 nia Filijs Boierijs, quibus non Præceptor, nam
 Clystonem illis in studijs præfecerat, sed mo-
 rum curator eram additus, Bononiam perueni-

ubi

ubi nullum annum uixissem insuauius, nisi Pauli Bombasij familiaritate & amicitia recreatus essem. Euocabat autem me sors mea, in aliud pistrinum. Venetias igitur concessi, ubi literis humanioribus non parum insudaui, usus familiaritate Aleandri, Ambrosij Nolani, Baptistæ Egnatij, ac aliorum Virorum, quibus nihil sum expertus candidius. Ab Alexandro autem Iacobi Quarti Scotorum Regis Filio, Patauium euocatus, M. Musuri, & Sc. Carteromachi commercio usus sum. non multò post cum Archiepiscopo S. Andreæ in Scotia, Metropolitanano, Regio iam nominato Filio, Senas commigraui. cōmeatuq; impetrato almam deniq; uidi Romam sexennio antea, quàm Ioannes Medices, Leonis X. nomen assumpsit. a quo equidem, & frequenti studiosorum caterua, magno plausu exceptus, Dominico Grymano, Aegidio Viterbiensi, Cardinalitia dignitate illustribus Viris percharus fui. Nec deerat conditio, nec aberat uolūtas, Romæ ut manerem. sed retractus promissis in Angliam, uiam etiam ad summa quæq; conscendendi, id est Pœnitentiarij dignitatem

k obla-

oblatam, spreuimus. Iam redeundum erat quo-
 que ad Archiepiscopum Scotum, Discipulum,
 cum quo postea denuo Romam profectus, ulte-
 riorem partem Italiae, Neapolim Campaniam,
 Sibyllae Cumanae antrū, Accolis adhuc notū
 Puteolos, Nutricis Aeneae, Caietae scilicet mo-
 numentum ac Albam, ueterem Romanorum
 Progenitricem, utcunque se offerunt, perlu-
 strauimus. Sed reuocabatur iam regius Adule-
 scens in patriam, Anglis equidē pro uictima, ip-
 se uictimarius offerendus mihi aliquot annulos,
 ut gratus Discipulus, diues Amicus amicitiae no-
 strae pro pignore relinquens. in his erat, qui in
 gēma sculptū habebat Terminum quo postea,
 quasi iā immineret uitae terminus, pro symbolo
 usus sum. quod quidem saepius à malitiosis in ca-
 lumniā raptum est, cum literis hunc solum im-
 primere cōsueuerim ne cogitatio termini, id est
uitae finis, mihi excideret. Destitutus igitur hoc
 Discipulo, Amicorum ueterum memoria, quos
 in Britannia reliqueram, in causa fuit, cur &
 ego reditum in patriam maturarem. Salutatis
 igitur Amicis Antuerpiae, & Louanij, Britan-
 niana

Terminum

niam adamatam, lætitiæq; permaxima ob Henricum Octauum eo tempore in regnum sublimatum, repletam repetij sæuiente peste Londini, publicè Cantabrigiæ docui, priuatim de Copia Verborum Et rerum Libros Duos, duodecimo antea anno, tumultuaria opera Aureliæ à nobis auspiciatos, in gratiam Ioannis Coleti exarans. Denique & Moriam, apud Morum, renuum dolore domi retentus, ac Bibliothecæ aduentu suspensus, lusimus cum conceperamus etiam & Gratia, & Naturæ Encomium edere. morositas autem quorundam effecit, ut uerterem consilium ac cum nostrum institutum tantum erat, admonere, nõ morderè, prodesse, non lædere, cõsulere, non officere moribus hominum tantam rabiem unica illa declamatiuncula miseris aliquot calumniatoribus peperit, ut primus fuerit noster partus, qui defensionem poposcerit. omen ni fallor, sudoris sanguinei, quem postmodum in scriptitandis Apologijs profusuri eramus. Vix igitur tum Badius Moriã absoluerat, Leone Decimo inaugurato,

Basilva.

148 IOANNIS HEROLD

BASILEAM huc me contuli, ubi cœlum, genus hominum, tã mirè mihi arridebat quod etiã amicissimo, id est Moro meo, iactavi, amicus, aut syncerius his me sensisse nihil unquam. Imo quum Angliam & patriæ, & Romæ prætuleram, quasi aliàs nullibi moriturus, huius inclytæ Ciuitatis amabilitas, humanitas, sententiam me mutare coëgit. in hac equidem postergatis progymnasmatibus omnibus, quicquid in Sacris literis ausus eram unquam, ceu ex arce, in castra Christiani orbis proiecimus. Nec non biennium totum, hinc illinc decurrens in congerendis Exemplaribus, ex quibus Hieronymus noster elimatior ederetur, absumpsimus. In ordinem postea adscitus eorum, qui CAROLO tunc Principi, Monarchæ nunc orbis potētissimo a consilijs erant, Consiliarij fidelis partes auspicati sumus. Institutionem Principis Christiani multa cum libertate, tamen sine Magnatum offensa conscripsimus. Demum quū Princeps noster clementissimus in Hispanias regressus, per latrones, per medias pestes, per niuium mōtes, flante Borea, ac omnibus Naturæ rebus

con-

congelatis in pistrinum meum, in hanc inclytam Urbem aduolavi, quasi adamantina ualetudine præditus essem cum omnes, quàm delicatum corpusculum habui, non ignoretis. Sed quid? Fatum erat meum, Domini sic erat uoluntas, ut cum talento à Domino mihi dato, in hac Urbe negotiarer. S. P. Q. BASILIENSI debetur, paucissimis exceptis, quicquid in Sacris literis scripsimus. Multum illi debet Hieronymus, non minus Chrysostomus adde iam Origenem, Augustinum, Ambrosium, Arnobium, Cyprianum, & reliquos Authores nostro sudore castigatus in lucē datos. Ecclesiam, Matrimonij Institutionem, Viduam Christianam, De Puritate Ecclesiæ, De Modo Confitendi, De Esu carniū, De Misericordia Domini, aliquot quoq; aliorum Psalmorum Enarrationes, uobis acceptum referant, pij oportet. sub umbra enim uestra, unā cum Linguae descriptione, ea omnia exarauimus. Vobis Puelli pro Pronunciationis Modo, Adhortatione Galeni ad studia, Parabolis, & Colloquijs, denique pro toties auctis Adagijs, si quas uobis referūt

k 3 gra-

gratias. Octo annis perpetuis uestra usus sum familiaritate, & hospitio inclytæ huius Ciuitatis. propemodum enim adoptaram eam mihi, in patriam. Certe arbitror, neminē esse, qui de me queri possit. meo succu uictitans, nec cuiq̄ grauis impēdio, aut (ut opinor) incōmodus fui. Quod equidem olim, cum quorundam tumultū non admodum probarem, à uobis multorum luctu discederem, hoc Tetrasticho testatus sum. Iam Basilea uale, qua non urbs altera multis

Annis exhibuit gratius hospitium.

Hic precor, omnia læta tibi simul illud, Erasmo

Hospes uti ne unquam tristior adueniat:

Ultimo tamen Eriburgi iam septennio peractō, cum iamā in spem reditus mei commodū mihi, in meam gratiam erat extructum cubiculum, ad uestram tranquillitatem recurri, quam sub-turbulentam reliqueram. nam cœlum uestrum meæ ualetudini commodius semper expertus sum. cum Eriburgi Brisgoiæ, corpusculo nostro parum erat amicum. Dixisses tamen uerè de rogo me cogitasse tunc, si q̄ enixe Fatum meum, ut BASILEAM repeterem, urgebat, cernere potuis-

potuisses. Vocabar in Brabantiam, in Burgundiam Romæ agebatur, ut præposituris onerarer, ut cardinalitio galero donarer. Quid multis? uidebam imminere uerum meum Terminum. in uotis erat, ut uestra è Ciuitate, ad Superos emigrarem, Christo propitio. Oneratus iam eram satis fama nominis, requies illa Domini, Deiq; nostri mihi sola optanda erat. ne tamen dediscendo morerer, cū iam in mortali uita bene habendi spes omnis mihi adempta. laboribus exhaustum corpusculum, lætalibus calculi nixibus, & articularū cruciatibus diris exinaniretur, nec nisi cute & ossibus reliquis, quicquid erat spiritus, in absoluendo Ecclesiasta, qui multis in locis hiulcus, et inchoatus erat, cōsumpsimus. Supererat adhuc scintilla uitæ mortalis, cū Amicorum Epistolas, nouæ editionis gratia euoluimus plurimæ earū, quæ à Viris iā è rebus humanis exemptis, ab Amicis charissimis missæ mihi erāt, in manus ueniebāt. Accedebat Mori, et Roffensis memoria, non ne tūc optandū erat, non ne mori tunc mihi lucrum, ut apud Christū iungeremur. sui enim, ut scitis, ad incōmodū

usque amicitiarum tenax. Tandem dysenteria
 per mensem ferme integrum adhuc uexatus, ui-
 tæ meæ quàm consentanea mors mea fuit, uos
 uidistis ô Viri integerrimi. Habetis igitur pau-
 cissimis, ac simplicissimis uerbis, totius uitæ
 meæ descriptionem, non ut ignaros uos putem,
 quomodo, & cum quibus uitam mortalem tra-
 duxerim. sed ut uobis relinquam ad excutien-
 dum, an par sit, quem in summa tranquillitate
 cum Christo uiuere creditis, eundem impro-
 borum quorundam famosis libellis lacerari. Sed
 quid ô candidissimi, ERASMI personam in-
 duxi? quem cū Senioribus illis sedentem super
 thronum, nulli alij rei intentum, quàm lau-
 dare, benedicere, Deo gloriã, & honorem, &
 uirtutem acclamare non dubitamus. Nostrum
 erit, ut uel seuerissimis iudicibus ERASMI ui-
 tam me probaturum esse confidam. Tu Philo-
 pseude, putato te ERASMVVM uel apud Pue-
 rum alphabetarium, tanquam semilatinum tra-
 duci. non ne statim Colloquiorum Libellum in
 os tibi impinget impudētissime? Oppugna quan-
 tumuis existimationem eius apud Dialecticos,
 plaustra

plaustra adducentur tibi, ex Apologijs Argumentationum optimarum. Affinge illi tenuitatem orationis, Rhetores omnes Copia ipsius seditatos esse, extemplo reclamabunt. Sed quid his immoror minutijs? Vis'ne Iurisconsultum, non in foro, sed in Scriptis, optimas non solum citauit, sed etiam præscripsit Leges. Tu Medice, satis scio, doles, plus in Galeno ipsum, quam te, tenuisse. Theologum eximium, non'ne satis probant uel præsegmina, quæ uel benemeritis, uel etiam improbis flagitatoribus exarauit? ut sunt, De Tædio, Et Pauore Christi, & huius farinae alia. Ne diutius uos remorer autem Viri candidissimi, Philopseudis ipsius inspiciate nequitiam, Dialogi famosi titulum cognoscite, In Des. Erasmi Roterodami Funus. Quid amplius? Philalethis ex Utopia. Hæc est innocentia huius authoris, hæc integritas, ut nec nomen proprium, nec loci exprimere ausit: sed ficta suis famosis uirulentijs inscribit nomina. Videte, rogo, ex inimico, inuido, crudeli, tumido, temerario animo euomitur tota huius libelli tragœdia. fama autem illa

k 5 nec

nec unius, nec priuata est, quæ appetitur: quæ tentata est, ista procacitate tam nepharia. Multorum æstimatio arroditur, sub nomine unius officijs pleno, religionis pleno, authoritatis pleno. Scitis ipsi, uel Terentiano isto Phormione nigriorẽ esse, nec admodũ bonum Virũ hunc,

Qui captat risus hominum, famamq; dicacis
Finger' qui non uisa potest.

Qui amet, quauis ratione aspergere cunctos,
Præter eum, qui præbet aquam.

Christianus autem qualis esse possit, aliorum qui arrodit famam: qui incerta pro certis (quũ etiam flagitium sit, quum opus non est, euomere probra uera) affirmare audet, Paulus ipse, qui *καταλαλιᾶν* prohibet, satis apertẽ demonstrat. Proinde tecum loquor Philopseuda, tantum in curandis morbis occupato: qui contraria contrarijs miscens, omnem digladiationem pulchre processuram tibi persuades, cum si uel unicã micã Valentiniani, et Valentis Principp. Legẽ inspexisses, aut Iustiniani Imp. Institutiones saltem uentilauisses, tibi occurrere potuisset pœna illa capitalis: infamia, quæ
Car-

Carminē uel libello famoso edito luitur, statim te intestabilem, capitis reū audisses. Nam quantum assertionibus tuis, uera opituletur fides, Puello apparet, cum Cæcitas ipsa facile uidet, dolo te malo, ficto nomine, ad alterius infamiam scripsisse. Quid autem, moueret ne Lex ulla Medicum non humanum? quorum nonnulli quanto indoctiores, tanto audaciores solent esse. ut etiam Legislatorem, Imperatorē ipsum, (ut cū Hadriano Principe loquar) auderent interficere? Moueret ne Lex ulla, quem iussa atq; pollicitationes sacræ Scripturæ ab iniuria demortuorum arcere non possunt? Moueret ne Lex ulla, quem quod Christianus dici possit magis, q̄ Ciceronianus, nihil laborare uidemus. De mortuo (etiam tuo inimico) gaudere noli, inquit Scriptura. Idem illi est, quasi dicas, Lege Duodecim Tabularum cautum est, Mortui, iniuria ne afficiuntur. Moueret ne Lex ulla, quæ resurrectionis spem abijcere omnem, et uilipendere auditis? Iurat Dominus, Viuo ego, tibi primam sessionem in resurrectione mea dabo, si defunctos uita honoraueris, si Senem reuereris. Tantū est huic. ac
 si il-

Mortui
 ne hinc
 di. ~

Nota

si illi dicas, inter Solonis Leges, præcipuam lau-
dē habere eam, quæ prohibet, Ne maledicta in
defunctos conijciantur. Sed quid multis? Reci-
ta Gentium consuetudines, depinge illi Dau-
dem, qui luctu luctuosissimo ac lachrymoso, ir-
reconciliabilem inimicum, à Deo reprobatum
Regem Saul profecutus est. iniustum enim ui-
sum est ab omni æuo, aduersus mortuos iniu-
riose agere. tantum illum commouebit, quan-
tum Homeri illius Poëtæ uetustissimi indigna-
tio. Qui Achillem, cuius encomium fœliciter
cecinit, amentem, uecordem, inhumanum, iniu-
rium, iniustum, sæuum, furentem uocat. cum

Κωφλὸν γ' εἰς γὰρ αἰκίσει μὲν αἰνῶν,
cum Hectori hoste inimicissimo, qui alterum
Achillem, Patroclum scilicet, interemerat, iam
morienti & mortuo illudit, parua'ne erat hic
iræ causa? hostis erat Hector, Frater Paridis,
propter cuius raptum ad Troiæ mœnia deside-
batur, interfecto Amici. Maxima me Hercle,
sed minor quàm Encomiastæ probatur. Agrico-
la ille apud Aristophanem Trygeus, ipsum Mer-
curium, ne mortuo Cleoni maledicat, labra cō-
pesce-

rescere iubet, exclamans

Γαῦε, παῦ' ὦ Δία ποθ' Ἑρμῆ, μὴ λέγε·
Ἄλλ' ἔα τῶν ἄνδρ' ἐκείνοιο παῖδες εἶ-
ναε κάτω·

Licet Cleon ille olim, apud Athenienses dux ignavus, Civis violentissimus, ac Areopagita crudelissimus fuerat: qui Mitylenæos omnes trucidandos, impuberes cū Feminis in servitutem redigendos censuerat, minima quidem, respectu tantæ crudelitatis, offensus unculæ causa. Sophocles, quod nonnunquam mortuis obtrectatur, exclamat

Φδῦ φεῦ, τῷ θανάτῳ ὡς ταχὺς Βροθεῖς
χάρις διαγγεῖ:

Ac Euripides etiam in Phœnissis ait,

Κακῆνο λέκεται, μὴ ἐφυβείζεσθαι νε-
κροῦς·

Ovidius ad hoc non inepte alludit, inquiens

Quid inanem proteris umbram?

Quid cinerem saxi, busta q; nostra petis?
obtreçtatori scilicet improperans inhumanitatem, quasi præsciret Tomitanos Civeis propter ingenij sui nobilitatem è publica pecuniâ,
Τυμ-

Tymbon illi magnificè structuros, mortuo & peregrino, & ab Orbis Domino proscripto. Nec nequiores talionem tulit Mæonius ille Vates, qui cum religiosissimè defunctorum tutatur æstimationem septem inuenit Ciuitates, quarum unaquæque natalem suum sibi uendicare nititur. Videtis nunc, opinor, ô candidissimi, nihil curare hunc, quod Deo ipsi curæ fuit nullius momenti æstimare rem, qua tot pij solum commendantur tot Principes, & tyranni quoque Decretis, ne secus fieret, sanxerunt. in qua Respublica Christiana uel ad superstitionem usque, occupata fuit. Quis uestrum autem, sine stupore audit, omnes bonarum literarum studiosos ijs, quibus ad maledicentiam, ingenium precarium, & lingua est uenalis, propinatos esse, Leges derisui haberi, Principibus maledici denique bonos omnes, ab infimo ad summum usque infamari. Leo ille X. Pontifex Maximus & uirtutem & doctrinam, quam in minoribus, id est Cardinalitia adhuc dignitate præfulgēs, se in ERASMO perspexisse, agnouisse prædicabat iam ad supremum in humanis uesti-

uestigijs euectus, fidem ac summam eloquentiam & publice ac priuatim commendat, extollit. Quot uirtutum titulis Adrianus VI. hunc ornat? Clemens VII. literis ipsius dextera propria scriptis, ERASMVVM nostrum salutare haud dedignatus est. summa indignatione tui similes blaterones, qui ERASMVVM laceſſebant, etiam officijs priuari iuſſit. nihil non offerens ERASMO, si accipere uoluisset. Paulus III. quantis præconijs, & pietatem & iudicium ERASMI extollit. nec his contentus, obstante tenui censu, magno ambitu agit, ut parato ex beneficijs reddito annuo, purpurato Senatui illū adiūgere possit. Hic Philopseudes iudicat, Scripta ERASMI lectu periculosa, ac schismatica esse intonat. quid modò restat, nisi ut Scriptorū ERASMI fautores, hæretici iudicentur? quid, nisi qui sequuturus est Pontifex, omnia rescindat, deleat, ac acta horum Pontificū annihilat? In hoc album includitur IMP. CAROLVS CLEMENTISS. qui priuilegijs, omnium Scriptorum ERASMI editionem tutatus est. includitur Romanorum, Ferdinan-

nandus Galliarum, Franciscus Angliæ, Henricus Poloniae, Sigismundus Lusitaniæ, Rex Ioannes. quorum primus, ac illustrissimus Princeps, ERASMVVM Præceptorem suum nominare alter, illi omnes honores deferre · reliqui omnes, ad se inuitare, & donis decorare nõ abhorruerunt · lam an horum sit, male mentis homines tanto fauore prosequi, tutari, et benignè fauere, nescio · haud tamen ignarus, tales Principes uel leuissima hac suspitione notare, nihil aliud esse, quàm eos tyrannidis insimulare. Effunde uirulentias omnes, quo modo persuadebis nobis, Virum illum à teneris optimorū consuetudine usum, malæ mentis esse, ac in ordinem Consiliariorum potentissimi Monarchæ adsciri? Res sunt, crede mihi, maximè repugnantes, de quibus etiam apud Amicos uerba facere, tam periculosum quàm temerè effrenata illa tua, & præcipiti lingua in publicum de his tuum iudicium tulisti. An tam mucosis naribus totam CAROLI Regiam aestimas, ut odorem, quem per totum orbis theatrum etiam tunc, cum eligeretur, de nomine ERASMI effu-

NOTA

fusum fuisse constat, non olfecerit? Tantam ne
 somnolentiam tribuis uigilantissimo PRIN.
 CAROLO, ut quum maxima dissensio inter
 summos orbis quatuor Monarchas · CAES.
 MAXAEMILIANVM, Regem Hispaniae,
 Galliarum, & Angliae iam componenda esset.
 somno conglutinatis oculis, Reipublicae Chri-
 stianae Consiliarium constitueret? Nonne aper-
 tissimum est, aulicam familiam à Principum in-
 genio pendere? Nonne ad mores Principis om-
 nes uitam attemperant · fateare igitur, necesse
est, falsa esse, & nihil tuis dictarijs deferendū,
aut aulam CAROLI, quae religionis, & pieta-
tis est templum, improbes, oportet. Principum
sanctimoniam impugna, si Consiliarium calum-
niari cupis. Principum enim uirtus, aut ruina,
 Consiliarijs maximè imputanda. est praeterea
 in eorum arbitrio, aut pessimos, aut optimos e-
 ligendi. ex quibus omnibus, quàm iniurius sis
 maximis Potentatibus, apparet · ne quid inte-
 rim dicam, quomodo reliquos Principes tradu-
 cas. Condonabis enim facile, nihil aequè appe-
 tentius esse similium sui, quàm Naturam · nec re-
 nullam,

ullam, magis abhorrere à dissimilibus. Nunc se
 Ciceroni credimus, facta significatione probi-
 tatis, gignitur sensus diligendi, & beneuolen-
 tiæ charitas ijs, qui probitatem appetunt, ut se-
 se applicent ac moribus, & usui probi ac boni
 frui gaudent, ambiunt pares, æquales esse quæ-
 runt, ac amicitiam conglutinant. Velis autem
 nolis Ciceroniane, & hęc te mendacem esse
 cōfiteare, oportet. Sine uirtute enim, amicitia,
 nec rem ullam expetendam consequi posse ac
 uirtutes omnes inter se connexas, ac sic iuga-
 tas, ut si quis unam deesse confiteatur, nullam
 habere, negare non possit, uel inuitus concedes.
 Si ergo in tuo foro ageretur, absit autem calum-
 niatori omnium impudentissimo calculus por-
 rigatur, de Campegio, Bombasio, Moguantino,
 Fonseca, Eboracensi, Grymano, Sadoleto, &
 alijs purpuratis Patribus quid iudicares? ut ni-
 hil de cæteris Archiepiscopis, Primatibus, Epi-
 piscopis, et reliquis Principibus permultis dicā.
 Nulla hic etiā Mori, Fuggeri, Paumgartneri,
 et aliorum Heroum incidat mentio si inquam in
 tuo foro ageretur, ERASMO unumquemque
 horum

horum, alterum ipsum fuisse · utrum ignominia
 hac tot, ac tantos Viros notares · an omnes, ma-
 li animi esse diceres, aut crederes? Haud satis
dignam igitur habes Philopseuda causam, ob
quam ERASMO malum adfingas animum · ob
quã, flagitijs, turpitudinibus meliorẽ Principũ
partem contaminatam esse ducas. Lex Diuina
 prohibet, Principi maledicere · Paulus, Pote-
 stati non rebellem esse iubet · Crimen læsæ Ma-
 iestatis est, Principibus detrahere, mendacio
 illis uitia adpingere · ac in eorum Consiliarios
 (ut Honorius, & Arcadius A. A. censuere ·
 nam pars corporis Principis sint) scelestam in-
 ire factionem, uel cogitatione saltem · Iura e-
 nim, pari seueritate uoluntatem sceleris, qua ef-
 fectum puniri uoluerunt. Quæ quidem omnia,
 nisi pessimo exemplo, dissimulari non possunt.
 Quanta enim impudentia, uerum Romano-
 rum Imperium, Germania, religione, forti-
 tudine, ac humanitate nobilissima · ex querundã
 nebulonum uitijs, tota uitiosa · bibonum aliquot
 causa, bibacissima, ab homine uano atque im-
 pudenter uocatur? Incluta hæc Ciuitas

1

2

Rauraco-

NOTA

RAVRACORVM BASILEA, Dij boni,
 quibus iniurijs afficitur? superstitionis accusa-
 tur, ingratitude insimulatur. præterea quot
 diebus notatur? nam quicquid conuitorum
in ERASMVVM euomit Philopseudes, eorum
omnium notam sibi iniustam ingenuè fatetur.
 quod quidem tanto minus negari potest, quan-
 to maiori fide demonstratur, unius membri læ-
 sione totum corpus indolere. Fatetur S. P. Q.
BASILIENSIS, ERASMO, etiam non am-
bienti concessisse priuilegia omnemq; liberta-
tem, quibus uel optimum Ciuem ipsorum, in
Republica iure gaudere fas est. Quicquid cle-
)) mētia PRINCIPP. tēporis cōsuetudo, patriæ
)) leges, iuris institutum, inclytæ huic Ciuitati
)) uel donarunt, uel obtulerunt ERASMO, non
)) Hospiti, sed Ciui gratissimo, atq; benemeritissi-
)) mo olim dedit, nec iuri suo inniti, aut ERA S-
)) MI sui æstimationem iamiam uindicare, impen-
)) sæ, sudoris ue ullius tædio recusaret. modò Phi-
)) lopseudes sese proderet, potuisset enim, cum
)) uirulentias has effunderet, si iustam actionem
)) in ERASMVVM habuisset, coram Senatu hui-

us inclytæ Urbis, cum Hæredibus agere, procul
 dubio iustam sententiam relaturus. Reum autē
 iam esse Philopseudem, ob priuilegiorum uiola-
 tionē à PRINCIPP. ROM. huic Ciuitati cō-
 cessorum, quis neget? Nega hoc si libet, ego Vi-
 piano Teste hoc conuincam, qui Purgationem
 æstimationis defuncti post aditam hæreditatē,
 quoties funeri uel cadaueri testatoris iniuria il-
 lata fuerit, Hæredi imputat. Agnoscit inclyta
 hæc Ciuitas ipsum ERASMVM, quicquid fa-
 cultatum, ob literarum studium, promeruerit,
 uel à studiorum fautoribus dono acceperit,
 tanquam Ciuem gratissimum Testamento, &
 Apostolica & Imperatoriæ Maiestatis authori-
 tate, suaq; uoluntate condito, quadrifariam Rei
 publicæ huic distribuisse. Hæredem equidem
 dixisse, Bonifacium Amorbachium, & hunc
 Ciuem, Basileæ genitum. Cohæredes autem,
 Senes, Virgines, Studiosos, qui inopia hac in
 Ciuitate laborant. O pergratum hominem, o
 pium pectus, Dei immortalis beneficio omnige-
 na disciplinarum scientia instructum. Noster E-
RAS MVS à generosissimis hominibus rebus
 l 3 cæteris,

cæteris, & humanis auctus est. Quid ille?
 Deo, & huic Ciuitati sua omnia distribuit
 non patriam, cui et nos uitam iterum debere sa-
 tis sciebat non Consanguineos, quorum qui-
 dem post Parentes, magna gratia, pauperibus
 præferendos censuit. Pulchrum illi uisum est,
 quod à Domino accepisset, Christo reddi. Ag-
 nouit gratitudinem uirtutem esse, cum affe-
 ctus solus, nonnunquam Consanguineos con-
 glutinet. Quod nominis fama illi pepererat, lo-
 co, in quo nomē istud maximè acquisiuit, disper-
 sit. At ô uos ingratos (ignoscite, quæso, ô can-
 didissimi) ingratos uos huius almæ Academiæ
 Proceres. ô ingratos omnes, qui studijs adspi-
 rant, si Reipublicæ literariæ oppugnatio uos
 nihil mouet. quid enim hic non uerendum?
 cum malum, sequaces habet tam multos, &
 nimium pronos. Tradunt Physici, Linguae ui-
 tium ex aliorum consuetudine maximè augeri.
 hinc etiam Aristotelis Discipulos, Præcepto-
 ris balbutiem expressisse. Legum despectus
 huius inclytæ Ciuitatis, uestre æstimationis
 notam sentitis. quid amplius expectandum?

NOTA.

Vos

Vos Triumuiros, à sacrosancto Senatu huius
 inclytæ Ciuitatis, huic Academiae præfectis
 appello. Putate, ERASMV M nostrum
 sic uobiscum agere. Si ullum beneficium in me
 moria iam uobis hæret, Viri integerrimi, quod
 huic Reipublicæ, uel Academiae, in tutelam ue-
 stram commissæ, à nobis, opera & impensa no-
 stra illatum sit. Si benemereri de uobis unquam
 studui, par erit, ut fructum iam metere pos-
 sim. Pulchrum enim est, tenuia, sed grato ani-
 mo in Rempublicã aliqua conferre. unde uni-
 uersorum fauorem, si quando opus erit, con-
 sequi possis. Nec minus uenustum est, Rem-
 publicam ita constitutam esse, ut uel minimo
 officio omnium Ciuium gratitudinem prome-
 rearis. Cum ergo beneficia, fructuosa solent
 esse ijs, à quibus sunt profecta. quid prohibet,
 nos ipsos admonere, ut existimationem pro-
 priam ipsi uindicare uelitis. Studetis pietati con-
 sulere? num hominem cuius animus, religionis
 pietate defunctus est, defendere, impium erit?
 Est uobis cordi studiorum promotio? succurri-
 te Comiti, & Propugnatori literarum. Vos ha-

Erasmu
 tingit
 alleguente
 S. P. Q. B.

! 4 beo

1) beo Testes, ERASMI ROTERODAMI
 1) memoriam, ob turpem, nocentem, uel flagitiose
 1) peractam uitam, non lacerari uirtutem uero il-
 1) li obesse, inuidia ipsum malorum premi. Vestra
 1) igitur erit ignominia, nisi uos ipsos tanq̄ Aia-
 1) cis clypeum opponatis, re ipsaq; ostendatis, iure
 1) uestro, quantum in uobis sit, malorum conatum
 1) in bonos repelli cupere. Quis enim rabularum,
 1) non doctissimum quenquam posthac incessere
 1) audebit, si Philopseudæ huius conatus impune
 1) habitos uidet? Quis cum uiolentiam huius Phi-
 1) lopseudæ inultam uidet, à quouis abstinebit? Ob-
 1) testor igitur uos, qui uel pro minimo clientulo,
 1) pro leuissimo Mineruæ Alumno non tam ex of-
 1) ficio, quàm ex innata æquitate, ingētes labores
 1) suscipere soliti estis, ut in nostro euentu, aliorū
 1) reminiscentes casus, hīc uestræ uigilantiæ lumē
 1) præferre, ac præfigere uelitis. uestra enim me
 1) magis mouet auctoritas, quàm propria iniuria.

1) Nam licet ille rubet, pallet, stupet, oscitat,
 1) odit.

1) At non ingenio quæsitum nomen ab æuo
 1) Excidet.

Hæc

Hæc ERASMVM uestrũ uobis loqui fingite,
 mihi interim CLEMENTISS. PRIN. CA-
 ROLVM paucis admonere, etiam rationis au-
 dacia suadet, implorare rei atrocitas compellit.
 Tuũ est IMP. OPT. Romanã Maiestatẽ tueris
 qui exemplo forsitan Theodosij, Arcadij, &
 Honorij A.A.A. ex innata clemẽtia, petulantia
 huius dicta contemnenda putas. tamen leges
 antecessorum, omni nisu defendis. Tuum est
 PRIN. SANCTISS. bonos favore prosequi.
 Tuum est IMP. POTENTISS. iniuria affe-
 ctos ulcisci, legum transgressores, contempto-
 res pœnis afficere. Summa semper petit liuor a-
 troci dentẽ huius farine homines quid uel ala-
 crius, uel cupidius expectare credendũ est, quã
 exitũ huius tragediæ? si enim plausum audiunt,
 omnes hanc personã, hanc scenã agere præsu-
 ment. Sit enim licet impudentissimus Philopseu-
 des, Sacricommisum, uel si mauult, parricidij
 crimen sese incurrisse, negare non potest. Vbi
enim quod sacrum est, uiolatur, sacrilegium cõ-
mittitur. Inquit etiã Prætor, Parricida esto, qui

A.A.A.
 Augustis:

l 5 . sacrum

sacrum, uel sacro commendatum uiolauerit. A
 ratione quoque esset alienum negasse, aut infi-
 tias ire uelle, busta, tumulos, rogos, defuncto-
 rum memoriã, inter sacras res omnibus seculis
 non numeratas esse. Iacob, uult sepeliri cum Pa-
 tribus suis. Ioseph, ossa auferri ex Aegypto
 mandat. Aegyptij, quanta insania Regum ex-
 truebant sepulchra? Idanthyrus Scytharum
 Rex, Scythas neque oppida, neque certa præ-
 dia habere, pro quibus pugnare cogeretur. sed
 sepulchra Maiorum tam religiose se tueri, pro
 quibus ne uiolarentur, nullum Scythas certa-
 men detrectaturos esse, Cyro respōdit. Sic qui
 Ioue tonante sagittas in cœlum excutere, Su-
 peris minitari cōsueuerant, qui humana carne,
 nō humaniter pascebantur, inter se habent, qui
 bus defunctorū memoria potior uidebatur uita.
 Vita autem, quū exceptis, religione, ac uirtute,
 omnibus rebus alijs sit anteponenda. quis neget
 uel hoc exemplo gentis immanissimæ, sacrile-
 gium esse, defunctorum aut famam, aut loculos
 uiolare? Nam uidemus religiosa loca omnia,
 propter id quod in locis seruatur, sacra haberi.

quum

quum è diuerso locus, nullam religionem rei pariat. Sic totius huius mundi machina, ut homini in seruiret, fabricata est. Sic Dei opt. max. præsentia, Synai montem sanctificat. ex ea quoque Hierosolymarum templum, reuerentiam suscepit. At inquit Philopseudes, longas me habere manus putas. qui uel Bononiæ, uel Brixia me agentem, conditorũ BASILEAE infringere, uel uiolare ais loculos. Inquo, tibi, nolis uelis, fatendum est, famam defuncti, monumentum esse solidissimum. nisi & terræ, & marmoris plus sensus, quàm immortalis animæ tribuendum sentias. Perfringe marmor, projicito terram, spargito putrefactum puluerem, lædis ne saxum? uiolas ne terram? iniurius es ne pulueri? Quot pœnis igitur statuarius afficiendus? quantis cruciatibus sedulus lixa enecandus? quibus tormentis subiiciendus æditimus, qui uetustissima depurgat loca sacra? An spiritus ille, à quatuor uentis uocatus, qui ingentẽ numerũ ossium nudorum, & per campos dispersorum (ut Ezechiel ille Diuinus Propheta indicat) neruis et carne obducit, hanc colligere non poterit?

terit? Fuere, qui in sublimi, an in imo putresce-
 rent, sua nihil interesse iactarent. Nec defue-
 runt, qui combusti cadaueris cinerem in mare
 proijcere curarūt, saltem ut famæ consulerent.
 hanc rogam, hanc memoriam, hanc monumen-
 tum, hanc sepulchrum pyramidibus insanis om-
 nibus stabiliorem aestimarunt. quam quidem e-
 tiam Salomon diuitijs omnibus prætulit. hanc
 quidem, omnibus ad tuendam, CAROLE
 PRIN. PISS. cum Leges omnes instant, libel-
 los famosos non leuiter puniri conuenit. Vindi-
ca igitur, quæso, bonorū æstimationem. liuori,
 inuidiæ, ac nequitiei, ansam amputato calumniã
 di, uel sinistri conatus. compeſce lusum famo-
 sorum libellorū. Tu qui Pacificatoris nomen ma-
 nibus pedibusq; acquirere studes, qui Ecclesiæ,
 qui Reipublicæ Christianæ, qui pijs omnibus
 concordiam ueram reddere, ac restituere cona-
 ris, discordiæ radicem euellito. Nihil magis, si
 qua mihi fides, concordia officit, quàm seges
 hæc, & seminariū calumniæ. Nulla uirtus, nul-
 lum ingenium tutò emergere audebit, si maledi-
 cenditabies non compeſcitur, qualicumq; Alia
 autem

autem iniuria afficiatur aliquis, quàm linguæ petulantia, expeditiorem habet actionem. Sed cū obtrectationibus figuratis uia patefacta, si inuidiæ debacchandi dicendiq; locus datur non hominibus, emendatio omnis serò uenit. Nã si unilicet, licet omnibus inficiari cōsultò enim ac de industria si qd euomere cupiūt uel è media Barbarie, ex intimis Græciæ regionibus nomē suis scriptis præfigunt. Vt hic noster Philopseudes, qui apud nōnullos iactare solitus est, animi exhilarandi caussa, hæc scripsisse. Mira me Hercle uoluptatis, sed peruersa titillatio, Leges, præscripta, Principū iussa, sacra iura, Dei opt. max. Decreta derisui habere, spernere, præuaricari. Quanta superbia, omnem humanitatē abijcere, omnem pietatem contemnere religionem erga Deum, obsequia in homines nihilifacere nullam benemerendi de quoq; uoluntatem, nullam referendæ gratiæ appetitum habere? quorum primum odibile, alterum immortalibus æquè ac mortalibus maxime inuisum est. Cōstat enim superbiam, esse initiū omnis peccati, quæ primum se ausa est æquare Deo, transgredi iussa Crea-

sa Creatoris, et legē Dei præuaricari. Euidētis-
 simum est signū reprobōrū, superbire, temnere
 sacra, proximum lædere, defunctos laceſſere.
 quæ res quidem omnes, Deum habent suum ul-
 torem. Et ut utar Homeri uerbis, Philopseudes
 ἦσ' ὑπεροπλίσει τάχ' ἄρ' ὡστ' εὐθυμὸν ὀλέσσει.

Qui autem in tales animaduertere debeat, quis
te CAROLVM non uociferatur? Nec in hac
 re impudentia patrocinari potest Philopseuda,
 cum simplex sit ueritatis oratio, nullo fūco obli-
 ta. Nunquam nisi concepto maleficio, propria
 occultatur appellatio. Quid enim sceleratius,
 quàm quod ait, ERASMI se defendere æstima-
 tionem? tempus, modus, tum etiam argumentū
 Funebri reclamāt orationi. Quid, quod sine ad-
 uersario pugnas? nemo enim fuit, qui aliquid de
 ERASMO uita functo sinistrè scripsit. seip-
 sum satis defendit, cum aura hac frueretur, ac
 in ipsum aliqui latrarent. lamiam autem,

Omnibus inq; locis celebratur fama sepulti,
Noteſcitq; magis mortuus atq; magis.

Præterea quosdā iracundiā ipsius tibi retulisse
 inquis. at ipse dissidiū, odiū, ac furoris fomitē,
 in Scriptis eius depræhendi pronuncias. est ne

hoc, audita diluere? Certe Lector attētus ex ip-
 sis tuis scriptis facile colligere potest, te hic eui-
 dentissima mendacia in eius calumniā effinxis-
 se. Quicumq; enim alterius famam tutari cona-
 tur, obiecta tantūmodo diluit, nihil adferens no-
 ui, quod contra clientulum facere uideatur. Tu
 nisi nephario cum scelere bene sentire de ERA-
 SMO neminem posse scribis. Recitas fau-
 tores ERASMI, extemplo autem uel doctissi-
 mos apertissimo mēdacio tanq̄ ERASMO infe-
 stos in medium deducis. Introducis personā E-
 RASMI fautricem, quā frigide autem, si ip-
 se aliquid criminis obijcis, defensionē tractat?
 quā temerē argumentaris, si ERASMVS la-
 cerandus? Ultimo, nonne personam interlocuto-
 riā, quasi iam in inimiciā ERASMI propen-
 siorem, ac à te, ut minus ERASMVM doleat,
 persuasam demittis? Quid, quod aliqd maius mi-
 nitari uideris? quod cū etiā ab omni æuo probro
 datū sit, ac à Natura alienū, conſpirationē bo-
 norū, qua uitia omnia cruciātur, mēte mala tibi
 cōſcia, subterfugere sperasti, nominis ueri appe-
 lationem deprimens. ab omni enim ratione alie-

NUM

num uidetur hæc tua infamatio. Vidimus enim olim Leonis, ac *Vrsi μονομαχίας*. Vrsus mole corporis iam superior, Leænæ auxilio (quæ mari iam periclitanti emittebatur) occisus est. exanimatum autem, tantum aberat, ut lacerarent, ut etiam, quasi iam uictoria, quàm uincendo moderatiores, in cruentato solo, iacentē hostem attoniti defixis oculis per aliquod tempus intuerentur. Vnde non immeritò memoriã mihi refricabant Ouidij Carminum,

Corpora magnanimo satis est prostrasse Leoni,

Pugna suum finem, cum iacet hostis, habet.

Factum igitur hoc tuum, quo hominem frugi, bonis bonum Amicum, de optimis ac pessimis benemeritum. quẽ scio tibi nunquã iniuriũ, nec inimicum, laceßis, infamas post mortem, nisi inanitatis uitio, alij peccato adscribere possum nulli. Hinc non immeritò cum tota Germania attacta, omnes ordinis homines lacerati sunt hoc Dialogo. S. C. huius inclytæ Ciuitatis ne uenderentur huius Philopseudæ uirulentia inhibitum est. Quis enim per Deũ immortalem, talem Dialogũ, in quo Viri optimi memoria tra-

du-

ducitur, ad tergendas nates (sit honos auribus)
 uti dignaretur? Quis non libellum hunc, in cloa
cam statim abijceret, quum fictum legit titu-
 lum? extemplo enim bonus sua frustratur expe-
 ctatione, qui quum studijs suis aliquid eliciat, li-
 bellum legit, ac nihil inuenit, quam scriptorum
 ad pietatem & eruditionem refertissimas scri-
 ptas calumnias. Amamus omnes eloquentiam,
 literarum bonarum eruditio omnibus est admi-
 randa. Sunt enim Pacis Alumnae Bonae literae.
 Si quis uero ingenio, et literis abutitur, perditis-
 simus omnium habetur à toto humano genere,
 nec immerito. Nouaculã enim, quam ad nitorẽ
 uultus acuimus, scilicet ut hirsutis pilis obsitam
 faciẽ leuiget, si uulnerat, abijcimus. Hic igitur
 quoq; tuum requiritur officium Rector semper
 uenerande, Grynee tua iam appellatur autho-
 ritas, seueritas, fides tua, integritas tua, huma-
 nitas tua poposcitur. Fatemur enim omnes hu-
 ius almae Academiae Alumni, tua iussa nos exe-
 qui, & perferre non moleste debere. nec re in
 ulla sententiam tuam aut abijcere, aut subterfu-
 gere nobis animus est. Nutui tuo et arbitrio sta-

mus omnes, nimirum intelligentes, te nobis omnibus et debere, et posse opitulari, si quid aduersi aut iniuriæ nobis infertur. Tibi Reipublicæ literariæ in hac Ciuitate cura commissæ est maxima, ne quid detrimenti accipiat prouidere iussus es. iam uide, quod periculū immineat & tibi ipsi, & nobis omnibus. Negare equidē nos non possumus, ERASMI beneficentiæ, & nomini, & famæ, Hæredibusq; eius plurimū obstrictos esse. infamatur Benefactor, Benefactoris Hæres iniuria afficitur. O mirū tenebrarum amorem, si uno Simone Gryneo, qui ad Cal. Augusti, dum hæc scribimus, hora sub duo decima antemeridiana moritur, orbati, alterum huius Academiæ oculum, Amorbachiū ipsum quoq; calumniæ conatibus exponemus. O fallaces hominum spes, o uitæ mortalis ludos lubricos. constitueram pij Viri ultionem pijsimo homini Gryneo cōmendare, doctissimi Viri æstimationē purgandam præbere Viro doctissimo, Amico Amicum, Herculi Theseū, Theseo Herculem, ut adcurreret implorare. O somnia mentis, calamus in ipsa atq; eadem linea mihi uertendus

Simon
Gryneus
peste obiit
1541. 1.
Augusti.

dus est. iam resonat calami strepitus, Rector ue-
nerāde Grynee introrumpit Nuncijs pariter,
 heu mortis, omnium, quas ætas hæc tulit, pernī-
 ciosissimæ qui ætatis huius decus alterum, Su-
 perum inuidia, nostra propter delicta, ere-
 ptum, madentibus oculis, interrupto singultu
 exclamat. Interrumpendus est mihi, ignosce
 ERASME dulcissime, hic sermo, dandum ali-
 quid dolori. Concurrite, quibus Christiana re-
 ligio cordi est. deflete uos ipsos pariter, qui lite-
 ras bonas optimo homine, infelicissima hac tē-
 pestate destitutas auditis. Hodie claustra agri
 Dominici, septa uinæ Dei Sabaoth perfracta
 sunt. Hodie Pastor bonus gregis Dominici pe-
ste exemptus est, ut pestis oues inuadere possit.
 Hodie Fata diem illum reuoluerunt, quem ut
 nephastum, æquè ac IIII illam Eidus Iulias,
 Literati omnibus monumentis inscribere pos-
 sunt, et debent. Hodie uires humanarum litera-
 rum, eloquētiae authoritas defecerunt. Concur-
 rite ô huius Academiæ cōsociati omnes, decus
 uestrum, oculus uester, quē Deus terris saltē o-
 stēdit, extinctus iacet. Lugete, deplorate, uestrā
 m 2 infæ-

infelicitatem, ueritatis & literarum amatores
 tenerrimi · beatitudini autem pijsimi hominis,
 ut par est, congratulamini. Excidi ô candidissi-
 mi, semita orationis mihi iterum explorãda est.
 O pestilentissimam ingratitude, si qui illu-
 strauit & literas, & hanc Academiam qui pa-
 triam, innocenteis omneis ab iniuria defendere
 conatur, ipse iniuria, nobis spectantibus, affi-
 citur. Tuũ erit iã Prorektor doctissime adhor-
 tari, instruere, demũ cogere studiosos omnes,
 ut se gratos, pro defensione bonorum paratos,
 ac expeditos, contra calumniam ostendant no-
 ui enim, quod nemo nescit, ingenium tuũ plus-
 quam humanum. Quid, quod etiam persanctè
 iurare ausim, tanti Viri iniuriam æquè ac tuam
 te molestissimè ferre. non uulgaris enim est in-
 iuria ab eo, à quo nemo telum hoc expectasset
 proficiscens. Deformitatem corporis uidemus,
 pulchritudine animi facilè resarciri. quis autem
 miserum non æstimat, in pulchro corpore, ani-
 mam spurcissimam esse inclusam? Laudatur in
 multis ingenij acumen, quorum phrasis à pau-
 cis commendatur. à bonis autem omnibus reij-
 citur.

citur amarulenta facundia, præsertim ea quæ
 benemerentē proscindit. Nulli adeò calumnian-
 di pruritus magis vitio datur, quàm illi qui nec
 in Benefactores publicos lingua continens est.
 Non te pudet ô hominum ingratiſſime, litera-
 rum amatorem literatis literis incessere. non,
 Medicinæ Encomiaſten? Laudat ERASMVS
 penè Adoleſcens Medicinæ ſtudium, Medicos
 omni æuo honorandos eſſe contendit, ignotus
 ignotos, nec dum natos præconijs eleuat. En-
 retaliationem. Hic Medicus, ERASMVM, Se-
 nem, mortuum nunquam ſatis laudatum, huic
 ſeculo adhuc uirtute & moribus integris no-
 tiſſimum uituperat. Nunquam Theologiæ, et ſi
 ipſe quoq; tali laude particeps fuiſſet, edidit En-
 comium. nec Iuriſperitis dictauit panegyrim.
 ſola medicina, quam celebraret, ſibi uiſa eſt di-
 gna. ſolus qui ſe iaçtat Medicinæ ſtudioſum,
 qui Encomiaſten ſuum etiam mortuum lacera-
 ret, rem dignam eſſe cenſuit. quum etiam, ſi mi-
 ca in illo hominis, alios talia molientes auertere
 debuiffet. Sed quo maior fieret iniuria, exem-
 plū auſpicatus eſt ab omni æuo remotiſſimum.

Nam licet pleriq; & docti, & boni Viri, æmulatione boni, aut Zelo religionis ducti, literis digladiati sint · nullum tamen reperies, qui in mortuum, inimicum scripserit aliquid. Enumera uel doctorum Scripta omnia, nunquam reperies unum, qui inuidiosius in alium, uel uiuum, uel mortuum scripserit · nisi quî cum aut simulatio, aut inimicitia, aut æmulatio intercessit antea euidentissima · Te equidem Philopseuda, ab ERASMO læsum unquam fateri, summæ est dementiæ · nam mentionem Philalethis in tot Voluminibus ERASMI nusquam reperi. Iam quantum enitescit & calumniæ & superbiæ tuæ arrogantia, qui etiam ut hunc iniuria afficis, alios bonos petulantia tuæ pari contumelia afficere studes · Igitur ad te dirigatur mea Oratio Amorbachi uenerande, qui à natura, immodica penè es tollerantia · in nullaque uirtute magis Christianus, quàm in remittendis iniurijs · Nam licet frugalitate, continentia, eloquentia, tolerantia laborum, integritate, Catoni nusquam sis inferior · superiorem te nemo negat & in eo, quod omnem

con-

contentionem magis, quàm Cicero ipse abhorres. Licet enim Iurisconsultorum omnium calculo, uel cuius è ueterum Iurisprudantium turba comparare te possimus. tamen tua studia, defensionibus magis, quàm accusationibus accommodata esse nemo negat. Quis autem tuebitur ERASMI mortui memoriam? si tu patière famam ipsius arrodi, nec solum arrodi. sed etiam, nimia hac tua longanimitate, his famosis dièterijs, Philopseudem aliquamdiu gaudere. Ignosce, quæso. maior enim est res, quàm quod Hærede doctissimo, atque disertissimo Viro uiuo, me literatorem, famæ ERASMI audeam profiteri propugnatorem. quamobrem, si Amici, si Patroni patrocinium suscipis, me non solum de illius Viri uirtutibus silere, sed etiam magnopere lætari oportebit. quod ERASMO ROTERODAMO mortuo, eiusmodi, ac ut ita dicam, ferè domesticus defensor contigit. Nam etsi ERASMI laus, nullius adulatione crescat, nullius uituperatione decrescat. & aduersarius, tibi is uideatur, cui responsum non debeat. licentia tamen

morum, & huius temporis procacitas, uidentur mihi defensionem postulare hanc, utcumque à me, in hoc munere tuo Vicario susceptam. Suscepi alienas partes, fateor: sed tam alienas, ut nihil ad me omnino eas pertinere dicere possim nunquam. Quid enim bonis literis accidere potest, quod tanquam amator earundem, ad me pertinere non arbitrarer? Video autem ætatem hanc amarulentissimam, aliam, quam uerborum correctionem postulare nec conuitia omni tempore, præsertim tam periculoso, plus quam ad Aras, ut aiunt, dissimulanda: quum Inculpata tutela ad depellendam iniuriam, nec in Sacris literis reprobetur. Velis autem maxime candidè interpretari omnia atra Philopseudæ dicta, accedat statim ingratitude uitium, concoquito quicquid ad te pertinet: saltem proximi, Christiani, piij, probi, docti Viri, Benefactoris, Parentis, & Patroni optimi æstimationem purga. At inquires, cū laruis me luctari iubes: Non stylo, sed iure agas cum nebulone isto leuissimo: quis enim sit Philopseudes, si nescires, diuinarer facile: Sed quid opus Sibylla? à Fortunato
 Mar-

Martinengo, si familiae uetustate, nobilitatem, fortitudinem, in bellis ac pacis rebus industriam spectes, fortunatissimo Iuene infortunato uero, solo hoc nomine, quod idoneus habetur a Philopseuda, quem suis calumnijs factorem praefigat: quis sycophanta sit hic, emungere potes? Miror enim me Hercle, quum, ut ait Philopseudes, Martinengus ERASMI nomini ex animo faueat: qua fronte ipse, literarum amantissimo Principi has uirulentias suas sit ausus dedicare? Mouet me auita Martinengorum pietas, (quae fundamentum uirtutum omnium a Cicerone praedicatur) ut fidei mihi uideatur alienum, quod hilari animo Fortunatus hic inspetare possit, uel Amici, uel in Republica literaria Principis funus, aut memoriam lacerari. Nouimus enim gentilitiam illam pacis cupiditatem, nam Obrandus ille Martinengus Brixienfis, apud Fridericum I. & Henricum F. A. A. mira industria, quam alij abhorrere uidebatur, pacem, & concordiam Italiae elaborauit. Nouimus, quantum huic familiae Reipublicae tranquillitas curae semper fuerit. Cum enim Aduoca

ti Rempublicam Brixienſem olim etiam in odium Martinengorū, Venetis tradidiſſent ſuā patriam, paulo poſt Reſpublica illa iterum periclitaretur pertinax dolor, iniuria paſſa, tantum illis animum non inſedit, quo minus in patriæ ſalutem, inimicitia depoſita omni, noua affinitate cōiuncti, cum inimicis diuerſæ factionis inſenſiſſimis conſpirarent. non obſtabat nomen illud, quod tanta rabie in omnibus Italiae Ciuitatibus ita deſæuire conſueuit, nec effuſus ſanguis. Velim igitur ô Amorbachi, perſuadeas tibi, hanc auitam pietatem, adiunctam ſtudijs, quū Fortunatus non degenerat religionem, & gratitudinem, obſeruantiamq; in Iuene parere. Nouit proculdubio Fortunatus, quid defunctorum Manes, quid accepta beneficia, quid dignitas hominum poſtulent animum à religione tam alienū non habet, ut famoſum libellū, Princip. Decretis uirulentias huius, ſacræ Scripturæ anteponat. Ingratitudine tanta nō obcæcatur, ut magis faueat dentatis chartis, quàm Scriptis, è quibus pium, iuſtum, ſanctum, et honeſtum elici poteſt aliter inſtitutus eſt, quàm ut

Se-

Seniorū irrisione, bonorum infamiatione, aut illustriū detrectatione gaudeat. Ad coruos, crede mihi, donū tale, ad Clepsydram hilarē hunc datorem mittet. quē donis & præconijs suis, ut illustres, & bonos Viros inuidia oneret magis, quā ornēt, videmus niti. Quid attinet enim Bonuisum, et Gillium, Ciueis Lucae insignes, Monachorum inuidiæ propinare? Ad uerbū ediscunt, ac in linguam Italicam, ut Monumenta Erasmi uertantur omnia, cura procurant, ut parem Latine nescientibus, Lucubrationum eius iniiciant auiditatem. Quorsum hæc omnia? nimirum ut bonos Viros, malorum calumniæ obijciat. At inquires, est ne malum distrahere, legere, & amare ERASMI Volumina? Ego quidem, optimum esse iudico. at Philopseudes, illud periculosum affirmat adeò, ut metuendum sit, si suo partium que suarum suffragio subscriberetur, ne Viri periclitarentur. quod quidem à laude tam alienum certè est, quā scelestum est, quod ipse sub honoris specie, bonos sua nequitia traducit. Quid perso

na Arlenij? Diximus antea, quod luuenem candidissimum coruo faciat nigriorem. At inquiet Philopseudes, cognoscit me homo, poterit iure, si illi iniurius sum, mecum agere. Si læsi famam, actionem habet. Ego autem respondeo, nobis hic Arlenius suam satis defendit innocentiam, relatu suo sinistram de ipso nobis aboleuit suspicionem omnem. Satisfaciet autem, cum ubi ipse satis scio, amicitiam nullam tecum inierit. qua repulsa, pœnam nullam puto acerbiorē. Nam è bonorum amicitia excludi, quid aliud, quàm talem se præbere, quem totum genus humanum odio habere debeat? Quam pietatem, quam bonitatem, quam uirtutem, quam fidem? quid honesti requiras in eo, quem pij, boni, uirtute præditi, ueraces, & honesti reijciunt? Sed satis iam, satis ô candidissimi de hac causa dixisse uideor. uideo enim indignationem quorundam inardescere, oculos impallescere, ac tanta iniuria, ut par est, non leuiter commoueri. Superest igitur aliud nihil, nisi ut uos, imò Reipublicæ literariæ gnauos omnes, te quoq; studiosam literarum cohortem in primis obtester. ut
iam

iam eam misericordiam, quam ERASMVS demeruit, haudquaquam autem implorat, eius Manibus impartiamini, à uobis impetrem. ego ipse enim etiam ERASMI Manibus repugnanti-
 bus, hanc imploro, & peto. Haud minus uero digna erit uestra omnium dignissima misericor-
 dia, quod in omnium uestra tanti Viri ad mira-
 culū usq; docti admiratione, ERASMVS ille uiuus, semper eandem prudentiam, eandem co-
 mitatem, eandem humilitatem præ se tulit, ac retinuit. Etenim si sciolos, & rabulas istos, qui maledicentia sua, suum iactant & ostentant ingenium, odisse solemus. doctos uero, ac pru-
 dentes, se nemini præferentes, non modò ama-
 re, illis fauere, sed etiam illis nos debere multū confiteri ac quo minus nostros requirunt affe-
 ctus, tanto magis nobis commendentur. quid debetis inquam, tanquam literarum Professores, tanquam studiosi doctissimo Viro? Possunt enim per sanctè iurare, hanc ERASMI nocem, in somnis me percepisse. Non est Herold, quod te torqueas. sint in omnium ore celebra-
 tissimi. sint, qui famam nostram ad nihilum re-
 digant,

NOTA

11 digant, notent digito omnibus omnes sint ad-
 11 mirandi, qui ERASMO oblatrant modo Res-
 11 publica Literaria, literarum studia floreat. ma-
 11 ior enim erga hanc mea charitas, mea pietas
 11 quam erga me cuiusuis, quiduis meritum esse
 11 potest. Cedam, herbam dabo, sine meos labo-
 11 res per eos tamen fruantur & Græcæ, &
 11 Latinæ linguæ delicijs dematur uel hoc fœ-
 11 licitati meæ, non erit, quod minus beatus dici
 11 possim. Sed ô erumnosas, inquit, meas uigilias.
 11 Ego cum iuuenis adhuc Reipublicæ uestre,
 11 contra tyrannidem quorundam Senum, qui in
 11 bonas literas undique debacchabantur, me de-
 11 di cum Veteranis illis, quorum uires iam ad oc-
 11 casum uergebant, me adiunxi cum studijs bo-
 11 norum præbui me comitem perennem, arte
 11 mea, me unquam peti putarem? Ego cum uesti-
 11 cæ & renuum dolore adeò laborarem, ut nihil
 11 ad cruciatum, uel crudelitatem, uel magnitudi-
 11 nem accedere possset tamen uobis Tyronibus,
 11 uel quæ ad institutionem studij, morum. Vi-
 11 ris probis, quæ ad uitæ rectitudinem pertine-
 11 rent, exaravi ob hæc ut reus fierem, expectas-
 sem?

sem? Ego cum corpusculo tenerrimæ comple-
 xionis, rerum mutationis minus patiente, ob in-
 literas amorem, omnes, ac dignissimas denego,
 commoditates. mihi metipsum ipse ob literas bo-
 nas iniquior, quanto magis boni mihi æquo-
 res immensis laboribus valetudinem meam de-
 licatam obruo, ut hoc præmium reportarem,
 credidissim? Vbi nunc literarum authoritas,
 quam enixe defendimus? Vbi literarum stu-
 diosi illi, inquit, qui uel mea industria, uel libe-
 ralitate creuerunt? Vbi studia Amicorum? Vbi,
 qui ERASMVVM, sydus, uel oculum, uel lumē
 literarum clamitabant? Vbi denique illi, qui mi-
 hi in humanis agenti, si quid accidebat, defen-
 sionem parabant? siccine uiuorum meminisse
 sat est? nemo autem uestrum credat o candi-
 dissimi, ut ego nunc conqueror ea abiectione,
 uel uestram fidem, uel meam operam implo-
 rasse ERASMVVM. apparebat ea maiestas,
 et habitus, quo uel uirulentissimas debacchan-
 tium linguarum calumnias unumquemque re-
 trudere phas est. Eo uultu uidebatur mihi ina-
 nis illa imago, quo quis exactam potentissimis
 orbis

orbis Monarchis, rationē reddere ingenij sui, confidentia boni solitus esset. Socratico more hæc loquebatur. aiebat, uestrum, atq; doctissimorum omnium beneuolentiam, satis sibi perspectam esse non malæ uitæ rationem, sed pessimorum conatus ac inuidiam sibi oblatrare. Scire se dicebat apud bonos, probos optima consequi præmia. Se nihil in uita antiquius habuisse, quàm quod literas bonas bene promoueret. Miseriam nullam ei cōtingere posse, aiebat, cui ut alios beneficio suo uinciret, studium esset. Maximum autem præmium se accepisse confitebatur, cum iam quæcunq; scripsisset, ab interitu Imperatoriæ Maiestatis Priuilegio uindicata, in lucem emissa Vindicum suorum dulcissima, ac fidelissima opera cerneret. De me, inquit, totus orbis, omnes Gentes, omnis ætas sexus omnis loquentur, nulla unquam obmutescet Vetustas. Quin hoc tempore ipso, quod ab inimicissimo inuror, omnes uideo bonos, uel nauseam concipere, uel illis bilem commoueri. Omitto erectam (quod paucis BASILEA illa inclyta, ac grata Ciuitas admittit) memoriam,

riam, inscriptione honestatam à Senatu amplif-
simo funeris mei peractionem, ac summam eo-
rum erga me iam mortuum deuotionem. Quam
obrem

Non deerunt certè, qui cū nihil edere possint
Dignum laude tamen gaudent maledicere
semper,

Carpentique alios famam uenantur inanem.

Nimirum pauca in terris Deus optima gignit.

Paucis igitur beatus esse possum.

Omibus in terris uersabor, omni in loco mei
nominis habitabit gloria rumpantur licet inui-
do præcordia, aut illa. Hæc, & his similia uide-
batur mihi mecum esse locuta illa imago quan-
to igitur dolore, ô candidissimi, disparuisse il-
lam mihi creditis? Nam te, ERASME dul-
cissime, quo minus satis laudare possum tanto
magis dolorem mihi adauget horum præsentia,
quorū animos si minus meo luctui habeo atten-
tos, aut Philopseudæ non admodum indigna-
bundos, iure irasci non possum. Nam Patroni,
Heri, Amici sunt, quos male habeo propitios, ob
ingenij forsitan mei tenuitatem, ac defensio-

n nis

nis imperitiam. Attamen o candidissimi, capite meo potius luatur hæc imperitia, quæso, modo iniquè læsa ERASMI fama, iustam apud uos obtineat defensionem. iustam erga aduersarium extorqueat indignationem, iustam consequatur misericordiam. Præclare per Christum mecum actum dicam, si qua sinistra fortuna mihi ultimam aduexerit pestem, priusquam uidero uos uel hæc nihil curare, aut iniuria tam aperta nutare. Nam quæ me consolatio sustentet, cum nullum à me amoris, nullum studij, nullum gratitudinis, nullum pietatis officium o ERASME dulcissime, unquam potuisti percipere? at uel facie saltè ne notus mihi fieres, obstitit iniuria fortune, quæ me relegauit, auiditate peregrinationis ad ultima Siciliae loca. nec quum non multa distantia loci nos separaret, felix ille adfuit Genius, qui me duceret, quo os illud mellifluum, aspicerem potuissem. O me infelicem, cui nec quod funeri interesset, datum fuit. sed aurium sensus in hoc reseruatus integer, ut Funus Viri Consularis, Viri Clariss. Viri doctissimi ab improbis audirem calumniari. Nunquam non prom-

pto

Nota

pto animo, etiam sanguinis & uitæ dispendio
 Viro bono, pietas, leges, patriæ æstimatio, bono-
 rum fama redimenda. Nunquam non, si sacra
 læduntur, iura uiolantur patria, uel infamia uel
 armis oppugnatur, boni male tractantur, etiã ca-
 pitis periculo ulciscendũ. Hoc deniq; mihi depo-
 sco, nã mihi hanc, imo uobis omnibus inustã hãc
notam duco nō abnuo, non recuso uel dimicati-
one capitis innocentia ERASMI nostri tueri.
 et si gnarus sim ERASMO nostro, hanc no-
 stram conquestionem iniucundam esse. Quis
 enim nescit? esse summã uirtutẽ, ubi luor, ac in-
 uidia maxime laborant. Vos uos tamẽ appello ô
 candidissimi, qui multis exantlatis laboribus
 feruentissimo animo Reipublicæ literariæ orna-
 menta quæsistis. Vos Veteranos, Tyrones, ac
 Cõmitones optimos iterum appello uobis non
 modo audientibus, sed etiam arridentibus, sacra
 iura, & patria, & fama Viri integerrimi irride-
 bitur, lacerabitur, infamabitur? Hiccine literis
 natus, literis etiam mortuus, traducetur? Non
 ita Christe optime maxime, non ita nullus ue-
strũm hoc annuat. Enimuero non conuenit ô in

tegerimi, ut tardiores simus ad referendam gratiam, quum ERASMVS noster ad promerendum officiũ tam expeditus fuerit. Ad defensionem unius, parate uos o Commilitones optimi, uniuersi: cum ne in Barbarie omnes uos uitam traduceretis, solus, etiã infensis potentissimis quibusq; providere nõ dubitauit. Etenim in hoc solum est editus Dialogus hic famosus, ut an ad defendendum animus, æstimationẽ doctõrum Virorum an ad omnes calumnias obmutescendum, uobis persuasum sit, eliciatur. quæ quidem taciturnitas, non leuiorem ingratitude notam uobis inureret: quàm splendidum nomẽ, huius Philopseudæ ultio, & in bonas literas, earumque Altores pietas uobis comparabit: ad quam cum uos omnes uidero alacriores, ut uolui: si autem de uobis, me mea fallit opinio, ut potui,

DIXI.

APVD ROBERTVM VVINTER,
BASILEAE AN. M.D.XLII.

Germania Bibacissima
Apologia. pag. 34. & seq.
cont. pag. 70.

